

Мигранти кои живеат под ново небо

МиЛиу

Проект бр. 2022-1-LT01-KA210-VET-000080774

ПРИРАЧНИК ЗА ЕДУКАТОРИ НА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

Подготви: *Gynta Projektai (LT)*

Прометео (ИТ)

Eco – Logic (МК)

Индекс

<i>Вовед во Анекс 2.1</i>	3
Литванија	5
Италија	32
Република Северна Македонија	74
Заклучок од Анекс 2.1	95
<i>Вовед во Анекс 2.2</i>	99
Литванија	101
Италија	117
Република Северна Македонија	134
<i>Анекс 2.3 Извештај за помош на ЕУ за учење јазици и државна и локална помош за тоа</i>	152
<i>Анекс 2.4 Список и можности за учење јазици и основни стручни и ИКТ вештини</i>	203
Литванија	203
Италија	209
Република Северна Македонија	215
<i>Анекс 2.5 Список на организации или НВО, листа на курсеви онлајн, листа на ментори</i>	223
Литванија	223
Италија	230
Република Северна Македонија	242
<i>Анекс 2.6 Писма за интерес</i>	257
Литванија	257
Италија	259
Република Северна Македонија	261
<i>Препораки</i>	263

Вовед во Анекс 2.1

Тргувањето на патување за стекнување јазик е трансформативно искуство, а за мигрантите во Литванија, Италија и Македонија, овој потфат е особено клучен. За да се олесни овој значаен процес, формулиран е софистициран и холистички пристап - сеопфатна Методологија за учење на далечина, Методологија за обука за работа на далечина и Методологија за учење од класа во изучувањето на соодветните национални јазици. Овие методологии се прецизно изработени, опфаќајќи симбиотска мешавина на традиционални педагошки методи и иновативни технолошки интервенции.

Методологијата за учење на далечина е дизајнирана да создаде извонредна виртуелна средина, каде што учениците можат да се вклучат во сложеноста на националниот јазик и покрај географските бариери. Преку оваа методологија, учениците можат да ги негуваат јазичните вештини, да ги сфатат граматичките нијанси и да го подобрат своето владеење со сопствено темпо, поттикнувајќи чувство на автономија во нивното патување за учење јазик.

Истовремено, методологијата за обука за работа на далечина е приспособена да се грижи за уникатните јазични барања на различни професии, осигурувајќи дека мигрантите можат ефективно да ги интегрираат лингвистичката компетентност во нивните работни контексти. Со усогласување на учењето јазик со професионалните потреби, оваа методологија ги овластува поединците ефективно да комуницираат на своето работно

место, на крајот ја зајакнува нивната вработливост и промовирајќи беспрекорна транзиција во нивните нови работни средини.

Паралелно, методологијата за учење на часовите го признава значењето на традиционалните поставки во училницата во усвојувањето на јазикот. Тој профитира од структурирани лекции, интерактивни сесии и соработка со врсници, поттикнувајќи поддржувачка средина за учење што поттикнува активно учество и културна интеграција. Оваа методологија им овозможува на учениците да се вклучат и со јазикот и со неговите културни нијанси, подобрувајќи го нивното севкупно владеење на јазикот.

Надополнување на овие методологии се низа од внимателно избрани апликации и алатки, стратешки интегрирани за да го зголемат искуството за учење. Овие дигитални помагала обезбедуваат интерактивни вежби, вежби за градење вокабулар, водичи за изговор и јазична практика во реално време, што дополнително ја подобрува ефикасноста на методологиите. Симбиозата на методологиите и дигиталните алатки нуди разновидна и динамична платформа за учениците сеопфатно да ги сфатат сложеноста на националниот јазик.

Накратко, Методологијата за учење на далечина, Методологијата за обука за работа на далечина и Методологијата за учење одделенски во изучувањето на националните јазици за мигрантите во Литванија, Италија и Македонија означуваат клучен напредок во јазичното образование. Со фокус на пристапноста, приспособливоста и интеграцијата на технологијата, овие методологии ветуваат за зајакнување на мигрантите не само да учат нов јазик, туку и да напредуваат во нивните нови јазични и културни предели.

Литванија

<p>Вовед</p>	<p>Во Литванија, се појави револуционерен производ кој стои во првите редови на образовните иновации - сеопфатна методолошка анализа дизајнирана да ги зголеми искуствата за учење во земјите партнери на проектот. Оваа трансформативна алатка нуди сеопфатно истражување на методологии прецизно приспособени за различни образовни предели, фокусирајќи се на три клучни домени: учење на далечина, обука за работа на далечина и традиционално учење базирано на часови. Во рамките на овој производ, компендиумот на апликации и алатки е внимателно куриран за да се оптимизира процесот на учење, овозможувајќи беспрекорна интеграција на технологијата и педагогијата.</p> <p>Срцето на оваа понуда лежи во прецизната методолошка анализа, процес вкоренет во емпириско истражување и систематска евалуација. Секоја методологија е направена за да обезбеди оптимална ефикасност и приспособливост во различни контексти за учење. Методологијата за учење на далечина е внимателно конструирана за да се олесни интерактивна и ангажирана виртуелна средина за учење, поттикнувајќи</p>
--------------	---

	<p>активно учество и задржување на знаењето. Истовремено, методологијата за обука за работа на далечина е структурирана да ги имитира работните сценарија од реалниот свет, осигурувајќи дека учениците се добро подготвени за нивните професионални потреби.</p> <p>Покрај овие основни методологии, производот опфаќа практични упатства кои делуваат како патоказ за едукаторите, давајќи им овластување ефективно да ги имплементираат овие методологии. Овие упатства се структурирани со прецизност, обезбедувајќи чекор-по-чекор насоки и увиди за користење на препорачаните апликации и алатки. Понатаму, обезбедени се многу дополнителни ресурси и релевантни врски, со што се подобрува длабочината на знаењето и се прошируваат хоризонтите на едукаторите и на учениците.</p> <p>Клучна карактеристика на овој литвански производ е акцентот на заклучоците засновани на податоци кои произлегуваат од ригорозна анализа. Овие заклучоци служат како витална јамка за повратни информации, овозможувајќи континуирано подобрување и усовршување на образовните методологии. Итеративната природа на овој процес осигурува дека производот останува на врвниот образовен напредок, приспособувајќи се на еволутивните потреби на образовниот пејзаж.</p> <p>Накратко, овој литвански производ отелотворува холистички и напреден пристап</p>
--	---

	<p>кон образованието, инкорпорирајќи спектар на методологии и ресурси прецизно дизајнирани да ги подобрат искуствата за учење. Мешавината на емпириска анализа, практични насоки и технолошка интеграција ја нагласува нејзината посветеност за поттикнување на совршеност во образованието преку меѓународните граници.</p>
<p>Методологија и анализа во Литванија</p>	<p>Во Литванија, образованието на далечина стана популарно за време на глобалната пандемија, кога сите образовни институции и многу компании беа принудени да се префрлат на образование на далечина. Со текот на годините се вршеше истражување на тема образование на далечина, а беа подготвени и разни дополнителни материјали. Но, најважно е што образовните институции имаат акумулирано големо искуство во образованието на далечина, што може да биде корисно во директната примена на информатичката технологија (ИТ) во секојдневното образование.</p> <p>Средина за учење. За време на далечинско образование, многу е важно наставникот да користи соодветни виртуелни наставни средини, како што се: Microsoft Teams, Moodle, Google Classroom. Подеднакво е важно да го изберете вистинскиот систем за видео комуникација за себе, како што се Zoom, Teams Meeting, Google Meet, Skype, за да можете да се гледате, но и да го покажете прозорецот на вашиот монитор, да правите белешки и да ги мешате групите на ученици. во интерактивни „соби“.</p>

	<p>Иако бројот и разновидноста на функциите зависи од користениот виртуелен комуникациски систем (VBS), повеќето од нив може да се користат за следните цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ усно комуницира со учениците; ➤ писмено да комуницира со учениците (користејќи ја функцијата за разговор); ➤ да ја споделува едукативната содржина на екранот, да ја објаснува и дискутира (сликата на екранот ја споделува наставникот); ➤ да презентира презентации, трудови и други трудови (учениците ја споделуваат сликата од екранот); ➤ за дискусија; ➤ споделувајте документи користејќи ја функцијата за разговор кога VMA не се користи или кога е итно потребно; ➤ напишете и покажете ја содржината на сите ученици на белата табла; ➤ да организира работа во парови или групи (користејќи ја функцијата за групирање); ➤ да организира анкети; ➤ доколку е потребно, снимајте ја лекцијата; ➤ да се подготват видеа за обука на наставници; ➤ да ги следи учениците кои извршуваат задачи за оценување (ако учениците се поврзуваат на VBS користејќи различен уред од оној што се користи за задачи) и/или да ги гледаат нивните компјутерски екрани (ако учениците се поврзат на VBS и ги завршуваат задачите на истиот уред).
--	---

Постојат многу методи на предавање јазичи за учење на далечина:

- Читање и демонстрирање на едукативни материјали.
- Рефлексија.
- Формативно оценување (вежба).
- Бавни дискусии за разговор.
- Користење на онлајн форуми за дискусија.
- Гледање на работата на друг ученик во виртуелна галерија и обезбедување критика.
- „Brainstorming“.
- Интерактивен квиз/игра.
- Користење на разговор за да се провери разбирањето на материјалот.
- Видео демонстрација.

1. Интерактивни видео лекции

Ова е еден од одличните методи што може лесно да се примени во учењето на далечина. Има многу корисни информации во форма на видео на Интернет. Многумина од нас користат видео создадени од други или наши. Со оваа програма, ќе поставиме фрагмент од видео од YouTube или Vimeo, ќе го скратиме и ќе го направиме активен. Каде и да сакаме, ќе додадеме свои измислени прашања и ќе избереме извртени одговори во фрагментот од видеото за да можат учениците да покажат интелигенција и точно да одговорат. Доколку е потребно, може да се додадат дополнителни објаснувања. Кога гледате видео фрагмент, тој ќе биде активен - ќе биде запрен во одредено време, давајќи му можност на ученикот да одговори на прашањето. Учениците доброволно одговараат на прашањата, бидејќи веднаш

ќе видиме како ќе одговорот точно или не. Овој разигран метод на предавање/учење ја зајакнува мотивацијата за стекнување знаења и помага за побрзо запаметување на образовниот материјал, бидејќи е претставен на визуелен начин, заедно со објаснување.

Нема специфични или строги барања за структурата на видео лекцијата. Сепак, многу видео упатства започнуваат со вовед кој вели:

- цел, задачи, потребни средства.
- Подолу е упатство за тоа како да ја завршите задачата
- На крајот од часот се прикажуваат добиениот резултат и совети, набљудувањата на наставникот.

Видео лекциите се класифицирани како алатки за дигитално учење, така што видео лекциите, како и алатките за дигитално учење, се разликуваат во нивните нивоа на интерактивност. Се разликуваат следните нивоа на интерактивност на алатките за дигитално учење, кои се погодни и за видео лекции:

- неинтерактивен - наративен текст (може да се илустрира со статични слики) напишан во стандарден уредувач на текст, една веб-страница со статични информации и без линкови до други 9 веб-страници или веб-документи, опишани инструкции кои нудат активности кои не се поврзани со алатки за дигитално учење.
- многу ниско - ова е документ со референци во истиот документ - насоки до друго место во истиот документ и

	<p>споменување на местото во него (наслов на документот, дел, линија итн.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • низок - хипертекст документ со статични информации (фотографии, неинтерактивни видеа наменети само за гледање); (може да биде веб-страница, е-книга) со линкови и прегледи. • медиум - комплексен хипертекст документ (може да биде веб-локација, е-книга) со врски и прегледи, тестови со повеќекратен избор со непосредни резултати. • висококомплексен хипертекст документ, практична задача (со интерактивна анимација), експеримент итн. • многу високо - ова е програма за моделирање (симулација) која ви овозможува да моделирате процеси или принципи, алатки кои ви дозволуваат да креирате други алатки за дигитално учење. <p>Портал на интерактивни лекции www.ismaniklase.lt - каде што можете да најдете веќе креирани интерактивни лекции, видео обука за сите учесници, вклучително и обука за литвански јазик. Покрај тоа, овие лекции може лесно да се прилагодат за да одговараат на личните потреби на сите. На иницијатива на Министерството за образование и наука, Институтот за литванска литература и фолклор ја ажурираше електронската хрестоматија на литванскиот јазик и литература. Оваа електронска алатка е подготвена според ажурираната програма за средно образование за литвански јазик и литература. Го опфаќа периодот на литванската литература од првата литванска</p>
--	---

книга „Катехизам“ од М. Мажвидас до најновите книжевни дела.

<https://sodas.ugdome.lt/mokymo-priemones/19100>-

Ова е блог создаден од професор по литвански јазик, наменет за ученици и наставници. Овде ќе најдете разни едукативни материјали, граматички правила и разни задачи.

eKlase е првата литванска платформа за управување со учење на далечина и за наставници и за студенти.

Во eKlase, наставникот може едноставно и лесно сам да ги дигитализира часовите:

креирај е. лекции и тестови (поставете достапни датотеки во различни формати на eKlase),

доделете ги на учениците во вашето одделение, видете како ги извршуваат задачите, тестовите,

и оценување на напредокот на учениците, следење на статистиката.

eKlase е интуитивна и иновативна платформа дизајнирана да ја олесни работата на наставникот. Доколку е потребно, eKlase има можност да организира онлајн видео лекции во живо. Се користи и како алатка за дигитализирање на часот:

- Лесно е да се создадат не само постоечки, туку и нови лекции

- Лесно се структурира содржината

- Создадете интерактивни задачи и тестови

- Доделете лекции и домашни задачи на вашиот клас

- Следете ги резултатите од учениците

- Пристапете до достапните лекции каде и да сте

Дигитализација на часовите преку создавање на неограничен број лекции кои можат да се состојат од:

- Текст
- Слики
- Видео датотеки
- Звучни датотеки
- Веб врски
- Задачи и тестови

Во eKlass можете да најдете три типа на тестови, флексибилно оценување на знаењето на ученикот, интуитивно управување и корисни функции.

2. Интерактивни игри

Со студенти кои сакаат да учат странски јазик, студенти со различни способности и потреби. При прилагодување на задачите, програмите за учење, алатките и методите мора да се прилагодат. Работата во таква класа бара многу интелигенција, креативност и секако издржливост. Затоа, кога работи во дополнителна училница, наставникот е креатор и пронаоѓач кој не може да се придржува до стандардите. Според Ј. Лаужик, Н.Л. Затоа, нашите наставници се обидуваат да приспособат по една програма секој ден за деца со различни јазици.

Методот на пајакова мрежа (запознавање): исклучително е тешко за ученици од различни земји, јазици и културите да почнат да комуницираат. Така, откако ќе научат да се

поздравуваат, кажете го вашето име и од каде дојдовте, учениците застануваат во круг. Првиот што ќе се претстави, ја фрла топката предиво на следниот. Со фрлање на топката предиво неколку пати на ден, учениците ги учат имињата на своите соученици и земјата од која дошле додека формираат плетка од предиво.

Метод на топка: ги консолидираме научените нови зборови користејќи го методот на топката. На крајот од часот, наставникот го кажува зборот на литвански, а учениците треба да го кажат на својот мајчин јазик. Тоа е активен метод кој вклучува учење што е можно повеќе зборови.

Интерактивни наставни методи: кога учениците ќе научат да зборуваат и разбираат литвански, тогаш е можно да се креираат различни задачи во онлајн просторот. Може да се користат различни програми за да се поттикне интересот на учениците за јазикот, помагајќи им да научат што е можно повеќе и да научат нови зборови. Апликацијата Wheeldecided.com е корисна за одговарање, други многу интересни и продуктивни платформи за учење и учење се LearningApps.org и Kahoot.com.

Апликација Kahoot (онлајн задачи): Тоа е платформа за учење базирана на игри што се користи како образовна технологија во училиштата. Едукативните игри во оваа апликација се квивизи со повеќекратен избор за поврзување на корисниците. Програмата беше

дизајнирана за социјално учење со ученици собрани околу заеднички екран. Сите играчи се најавуваат користејќи генериран PIN во играта прикажан на споделениот екран и користат мобилен уред за да одговорат на прашањата на наставникот. По секое прашање, бодовите што ги постигнаа учениците се прикажуваат во таблата со водачи.

LearningApps.org: ова е интерактивна едукативна програма за учење не само нови зборови, туку и поврзување парови зборови и правење реченици. Оваа платформа исто така ви овозможува да креирате крстозбори, загатки и други интересни задачи кои ги одржуваат учениците активни и заинтересирани.

Квиз: овој метод ја вклучува целата група/клас во активноста. Игра со прашања и одговори - квизот поттикнува групна и тимска работа, каде се развива и соработката и одговорноста. Истовремено, има и проверка на знаењето и можно охрабрување од наставникот. Поените кои ги собираат тимовите и како тие се менуваат ќе ги видиме веднаш по секој одговор. Можете да одговорите и да добиете поени, но исто така можете да промашите и изгорите поени. Ние можеме сами да ги менуваме правилата. Прашањата може да се поднесуваат во различни форми: текст, слика или видео формат. Кој знае повеќе, тој тим ќе освои повеќе поени и ќе победи.

3. Мешовит метод на настава

Како што компјутерите и паметните уреди продираат во секоја област на нашиот секојдневен живот, наставата и учењето не се исклучок. Понапредните земји во светот веќе активно користат комбинирани методи на учење. Ајде да се запознаеме, ние во Литванија се трудиме да го користиме внимателно.

Како што видовме, учењето со помош на технологија или комбинирано учење не е нов концепт. Постојат многу модели на ова учење, но тие можат да се групираат во шест главни категории:

- Директно водство за учење. Наставникот директно го контролира (управува) целиот процес на учење, користејќи дигитални алатки за помош.
- Ротација. Учениците ротираат помеѓу независно учење реализирано преку онлајн средства и часови за контакт на часовите.
- Флексибилен. Голем дел од содржината за учење е достапна дигитално, а наставниците обезбедуваат советување во живо врз основа на потребите на учениците.
- Лабораторија. Целата содржина за учење е достапна во дигитална форма, но на фиксна физичка локација, на пр. во лабораторија или компјутерска училница. Кога учат со овој метод, учениците во исто време посетуваат редовна настава.
- Доброволно комбинирано учење. Студентот по сопствена иницијатива и дискреција избира дигитални образовни содржини или курсеви кои ги надополнуваат неговите традиционални студии. Моделот е

	<p>исклучително популарен меѓу американските средношколци.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поврзан (он-лајн) курс. Целата содржина е достапна дигитално, процесот на учење се одвива исклучиво со помош на компјутери или други паметни уреди. Наставникот ги користи истите средства за контролирање и пружање на потребната помош. <p>Употребата на напредни технологии во процесот на учење го подобрува односот на учениците кон учењето. Учениците и студентите имаат можност недвосмислено и јасно да го оценат разбирањето на образовната содржина со користење на компјутерски системи за истражување. Дигиталната содржина на учењето, дигиталната форма на напредокот на учениците и евалуациите го олеснуваат собирањето информации за напредокот, прилагодувањето на материјалот за курсот и прилагодувањето на променливите потреби. Компјутерските технологии овозможуваат соработка на училиштата и универзитетите - се формираат мешани групи студенти, се споделуваат програми за учење. Исто така, мешаното учење е еден од најефикасните методи за масовно персонализирано учење. Мешаното учење е исклучително зависно од технолошките ресурси, со чија помош се прикажува содржината и се организира самиот наставен процес. Алатките (компјутери, паметни уреди, софтвер) мора да бидат сигурни, лесни за употреба и модерни. ИТ тактот (недостигот) исто така може да биде ограничување за овој пристап.</p>
--	---

Хедер Стејкер и Мајкл Б. Хорн разликуваат четири главни модели на мешано учење:

Шема на периодично повторување- е модел на учење во кој периодично се менуваат обуката во училница, самостојното учење на ученици без наставник и далечинско е-учење (е-учење) во виртуелен простор, во соработка со наставник или практичар (ако се работи за професионална обука) според одобрен план или инструкции на наставникот).

Може да се примени и работа во групи, групни проекти, индивидуално советување и други методи на активност во реални или виртуелни простори. Во зависност од тоа како е организирано периодичното повторување на различни активности, се разликуваат неколку варијанти на овој модел. На пример, моделот на повторување на запирањата не е поврзан со одреден простор - обука во училница, самостојно учење на учениците дома и далечинско образование (учење) во виртуелен простор наизменично според јасен одобрен план, а учениците не можат да изберат кои активности да ги учествуваат и во кои да се „прескокнат“. Во лабораторискиот модел, сите активности за учење обично се концентрирани во еден простор (на пример, училиште), само еден дел од курсот - традиционална настава - се одвива во училницата, другиот дел (примена на SMP и SUA) - во компјутерската училница, а друг дел од курсот се спроведува со или без употреба на ИКТ во друг училишен простор (на пример, библиотеката). Нешто

порелаксиран е моделот „пловечки час“, според кој сите предметни содржини и активности се поделени на два дела: далечина и традиционално образование. Традиционалната настава се одвива на училиште за време на нашите редовни часови, додека далечинскиот SMP или SUA се користи надвор од училницата (во кој било простор избран од ученикот) и надвор од часот. Можеби најлибералниот е моделот на индивидуална ротација. Донекаде е сличен на моделот на повторување на застанувањата, за ученикот се креираат само виртуелни (далечина) и традиционални „стопи“ за учење според индивидуалниот модел, а конкретниот распоред го составува самиот ученик. Ваквиот модел би наликувал на градски превоз, кога образованието на далечина и традиционалните образовни „автобуси“ им приоѓаат на учениците на „постојки“, но ученикот не мора нужно да се симнува на секоја од нив. Така, во моделот на периодично повторување најважно е однапред дефинираните фази (застанувања) и однапред подготвена (индивидуална или заедничка) програма која го одредува редоследот на патување низ овие фази. За програмата да биде комбинирано учење, барем една фаза од неа мора да се заснова на дигитални алатки.

<https://www.edutopia.org/blog/blended-online-learning-heather-wolpert-gawron>

Методологија
за работа на
далечина

I. Метод - „Брејнсторминг“

Метод на бура на идеи што лесно може да се прилагоди на работа на далечина. Тоа е оперативен метод на решавање проблеми заснован на креативна активност, при што учесниците на дискусијата се поканети да изразат што е можно повеќе можни решенија, вклучувајќи ги и најфантастичните. Потоа од вкупниот број искажани идеи се избираат најуспешните кои можат да се искористат во пракса. Вклучува фаза на рецензија. Развиената форма подразбира синхронизација на дејствијата на учесниците според моделот (сликата) на оценетиот процес што тие го препознаваат (препознавање на процесниот модел).

10 совети за групна бура на идеи

Соединувањето на луѓето и започнувањето на разговор може да биде лесно, но за да се претвори во практична сесија за бура на идеи бара малку повеќе напор. Еве список на што треба и што не треба за да го одржувате групното бреинсторминг да оди непречено.

Список на задачи:

Поставете ги проблемите- Пред да одржите групна сесија за бура на идеи, треба да ги дефинирате проблемите што се обидуваат да ги решите за да не се изгубите и да губите време. Ова помага дискусијата да продолжи.

Дајте им на учесниците малку време да се подготват(изборно) - Некои луѓе можеби претпочитаат спонтано бура на идеи за да ја стимулираат нивната креативност, но ако вашите членови се мачат да размислуваат за

кратко време, обидете се да им дадете неколку часа или еден ден пред да разговарате за тоа. Тие би можеле да генерираат подобри идеи и да се чувствуваат посигурни во нивното презентирање.

Користете мразокршачи- Кажете приказна или организирајте забавни игри за да ја загреете атмосферата и да го возбудите вашиот тим. Може да го намали стресот и да им помогне на луѓето да дојдат до подобри идеи. Проверете 10 забавни идеи за мразокршач!

Поставувајте отворени прашања- Обидете се да поставите неколку интригантни прашања кои му овозможуваат на секој човек да зборува повеќе за своите мисли. Вашите прашања треба да бидат директни и точни, но сепак треба да оставите простор за појаснување, наместо да ги оставите луѓето со јасен одговор да или не.

Предложете проширувачки идеи- Кога некој ќе презентира идеја, поттикнете го да ја развие со примери, докази или очекувани резултати. Остатокот од групата може подобро да ги разбере и оцени вашите предлози.

Поттикнете дискусија- Ако правите мала групна сесија за бура на идеи, можете да побарате од вашата група (учтиво!) да ги побие идеите на едни со други за да бидете сигурни дека тие се непропустливи. Во училиницата, ова е одличен начин за зајакнување на критичкото размислување на учениците.

Предности :

Овозможува вашата екипа да размислува

послободно и покреативно - Една од целите на групното бреинсторминг е да генерира што е можно повеќе идеи, така што членовите на вашиот тим или студенти се охрабруваат да смислат се што можат. На овој начин, тие можат да ја ослободат својата креативност и да го остават својот мозок да работи.

Олеснува самоучење и подобро разбирање - луѓето треба да направат некои истражувања пред да се нурнат во нивните идеи, што им помага да копаат подлабоко во ситуацијата и да ја разберат темелно.

Ги охрабрува сите да зборуваат и да се приклучат на процесот - Не треба да има судови во сесијата за групна бура на идеи. Најдобрите часови се инклузивни, го нагласуваат сечиј придонес и поттикнуваат тимска работа меѓу секој член.

Дозволува вашиот тим да излезе со повеќе идеи за помалку време - Па, тоа е прилично очигледно, нели? Индивидуалното бреинсторминг може да биде корисно понекогаш, но повеќе луѓе значи повеќе предлози, што може да заштеди многу време.

Создава повеќе добро заокружени резултати - Групна бура на идеи носи различни перспективи на масата, овозможувајќи ви да пристапите на проблемот од различни агли и да ги изберете најдобрите решенија.

Ја подобрува тимската работа и поврзувањето (понекогаш!) - Групната работа помага да се зближи вашиот тим или класа и е одличен начин за зајакнување на врските со членовите. Сè додека нема големи конфликти, вашиот тим ќе може да

	<p>ужива во процесот заедно откако ќе се смират.</p> <p>Конс X:</p> <p>Не секој активно учествува во бреинсторминг - само затоа што сите се охрабрени да се приклучат не значи дека сите сакаат. Некои луѓе се ентузијастички, други можеби се тивки. На некои учесници им треба повеќе време да се израмнат - можеби ќе сакаат да ги претстават своите идеи, но не можат доволно брзо да ги апсорбираат информациите. Со текот на времето, ова може да доведе до се помалку и помалку идеи бидејќи секој човек учи да молчи. Проверете ги овие совети за превртување на масата!</p> <p>Некои учесници можеби зборуваат премногу - одлично е да имате ентузијастички погледи во тимот, но понекогаш тие можат да доминираат во разговорот и да ги натераат другите да не сакаат да зборуваат. Групното бреинсторминг не треба да биде еднострано, нели?</p> <p>Потребно е време за планирање и прифаќање - можеби нема да биде навистина долга дискусија, но сепак треба однапред да имате детален план и агенда за да се одвива непречено. Ова може да потрае доста долго.</p> <p>Една популарна алатка за техники на бура на идеи е AhaSlides. Има целосен пристап до неговата бесплатна верзија, каде што и гласањето и пристапноста се можни преку компјутер или паметен телефон. Во прилог на анкети во живо, облаци со зборови и квизови.</p> <p>AhaSlides е интерактивен софтвер за</p>
--	---

презентација кој ви овозможува да креирате колаборативни слајдови за бора на идеи за групна бора на идеи. Можете да го посочите проблемот/прашањето што треба да се дискутира на врвот на слајдот и да ги поканите сите да излезат со своите идеи преку телефон. Откако секој ќе влезе што мисли, анонимно или не, ќе започне циклус на гласање и ќе се објави најдобриот одговор. За разлика од другите freemium софтвери, AhaSlides ви овозможува да користите онолку функции колку што сакате. <https://resources.workable.com/tutorial/remot-e-hiring-faq>

II. Методи на проверка/вреднување на трудовите и знаењата

Виртуелен комуникациски систем (VBS) и систем за виртуелна обука (VMA) се користат во процесот на образование на далечина. Организирањето на оценувањето во хибридно/учење на далечина може да стане вистински предизвик за наставникот, како поради употребата на технологијата, така и поради трошоците за време. Подолу се дадени неколку лесни начини за спроведување симултани проценки и за учениците во класот и за учениците од далечина.

1. Учениците за учење на далечина во реално време се поврзуваат со учениците во училищата користејќи VBS. Задачите за оценување се презентираат усно, доколку е потребно, се користи функцијата за споделување екран (презентација на апстракт, презентација и сл.).

2. При учење на далечина во реално време, учениците се поврзуваат со училницата користејќи VBS, оценувањето се организира со помош на функцијата за разговор. Наставникот усно им презентира прашање или задача со краток одговор на сите ученици и го означува временскиот рок за тоа. Учениците во училницата го пишуваат одговорот на хартија, а оние што се најавуваат ја користат функцијата разговор за да напишат лична порака до наставникот доколку VBS што се користи, како што е Зумирање, го дозволува тоа. Со овој метод, наставникот мора да избере поставка за пораки, така што учениците ќе можат да испраќаат пораки само до него. Резимето на разговорот автоматски се зачувува по завршувањето на видео разговорот, така што наставникот може да ги оцени одговорите по часот. Ако VBS што го користите нема таква функција, можете да користите онлајн алатки со функција за спроведување анкети, на пример: Socrative, Mentimeter, Kahoot итн.

3. Учениците извршуваат задачи во виртуелна средина за учење во реално време. Учениците на училиште користат компјутерска училница, а учениците дома ги користат своите компјутери. Се препорачува строго да се ограничи времето доделено на тестот/задачата и да се дизајнира тестот на таков начин што, ако е можно, секој ученик да добие различен сет на прашања или исти прашања по различен редослед (ако избраниот VMA одредбите го дозволуваат тоа). Во некои VMA, можно е да се блокира пристапот на учениците до алтернативни прелистувачи за време на тестот, да се

спречи отворањето на други скокачки прозорци во истиот прелистувач и да се спречи употребата на функцијата за копирање и залепување. Наставникот не треба да заборава да го ограничи пристапот на учениците до други материјали обезбедени од VMA за време на тестот за да не можат да ги користат за време на тестот.

4. Кога учениците вршат тестови/задачи во VMA во реално време, наставникот може да ги следи активностите на далечински поврзани ученици користејќи VBS:

а. Зумирањето им овозможува на сите учесници да го споделат својот екран во исто време, така што наставникот може да „шета наоколу“ по екраните на поврзаните ученици и да ја види нивната содржина за време на тестот.

б. Секој VBS е погоден ако поврзаниот ученик го полага тестот/задачата во виртуелната средина за учење на компјутер и се поврзе со VBS користејќи друг паметен уред, како што е телефонот, монтиран така што наставникот може да го види ученикот како го полага тестот и неговата работна станица (екран на компјутер, тастатура, десктоп).

5. На учениците им се доделуваат задачи за кои е потребна подолга подготовка (креативни работи, проектни работи, извештаи итн.) и се означува кога тие мора да се достават до VMA. Ако VMA има таква функција, не само наставникот може да ја оценува работата; учениците можат и меѓусебно да се оценуваат.

III. **Рефлексија на методот**

Рефлексијата е набљудување на нечија психа и процес на размислување насочен кон разбирање и критичка анализа на сопствените претпоставки и форми на сознание; сознание, чиј предмет е самиот субјект кој знае; еден од главните методолошки принципи на филозофијата; во интроспективната психологија, методите на интроспекција се засноваат на неа.

Рефлексивното учење е активен интерес и грижа не само за средствата и техничката ефикасност, туку и за целите и ефектите.

Рефлективната настава бара способност при планирањето и организирањето на образовниот процес да се соберат различни информации за учениците и нивното учење: потреби, постигања, расположливи ресурси итн., како и да се потпираат на него за подобри резултати во учењето.

Рефлексивното учење бара отворен, одговорен и искрен пристап.

Рефлективната настава се заснова на одлуките на наставникот користејќи докази од нивното сопствено истражување и наодите од други истражувања. Соработката и дијалогот со колегите го зајакнуваат рефлексивното учење и помагаат да се реализираат моќите на личноста.

ПЛАНИРАЊЕ НА УЧЕЊЕТО

1. На почетокот, учениците заедно со наставникот го креираат и дискутираат за планот за изведување на активноста, задачата, која ќе треба да ја реализираат. Во овој процес наставникот ја врши функцијата на активен набљудувач и по потреба асистент, односно ја набљудува активноста

на ученикот без директно да се меша во неа, но по потреба советува, насочува, мотивира. (15 мин.)

2. И наставникот и учениците посебно размислуваат за активноста. (5 мин.)

3. Подоцна, тие разговараат за сето ова заедно, дискутираат итн. На овој начин, наставникот и учениците дознаваат што знае вториот, што сè уште треба да знае, да научи, подобри, како ќе биде можно да го направи тоа (на пр. , кои методи и методи треба да се применат, кои алатки ќе се користат итн.). Овде, многу е важно учениците активно да учествуваат во разговорот, односно не само да ги слушаат коментарите и предлозите на наставникот, туку и активно, критички да ја анализираат и оценуваат активноста и нејзините резултати и да бараат начини за подобрување. нив. (20 мин.)

Можеби методот предложен од студентот ќе биде целосно несоодветен, но тој ќе мора да анализира што ги одредува успехите и неуспехите за да можат рефлексивните разговори да бидат континуирани. На долг рок, учениците учат да собираат податоци за себе, нивните карактеристики на учење, успеси и неуспеси, слабости и силни страни. Покрај тоа, тие ќе научат да ги анализираат тие податоци, критички да ги оценуваат, да размислуваат за нив и што е најважно, да го менуваат нивниот процес на учење врз основа на нив. На овој начин, размислувањето би станало важен дел од секој час/активност. Се разбира, можеби се прашувате како да го направите тоа, како да управувате со тоа во класа или група кога

работите со 20 или повеќе луѓе. На почетокот ќе биде потребно повеќе време и можеби една вежба, една задача помалку од вообичаеното. Но, долгорочно, по стекнувањето на релевантните рефлексивни способности за учење, некои од учениците ќе можат сами да ги прават доволно добротие размислувања (на пример, користејќи одредени шеми, табели, белешки за напредок итн.), само повремено комуникација со наставникот. Така, директната помош на наставникот ќе биде потребна за помал број ученици и поретко. Тоа ќе го поттикне да го диференцира и индивидуализира образовниот процес, не само содржински, туку и процесно, да посвети поголемо внимание на оние ученици кои поради некоја причина им оди полошо.

Алатките неопходни за спроведување на овој метод за учење на далечина се:

- Компјутер/телефон/таблет со видео и аудио опрема;
- Сајт за разговор со функција „соби за разговор“;
- Функција за споделување екран.

ПРИДОБИВКИ ОД РЕФЛЕКСИЈАТА ВО УЧЕЊЕТО

Од друга страна, совладувањето на рефлексивните стратегии за учење ќе им користи и на учениците, бидејќи тие ќе станат помалку зависни од наставникот. Помош на надворешен организаторот на обуката и оценувачот на учењето ќе станат сè помалку

	<p>потребни. Учениците ќе можат сами да прават многу работи.</p> <p>Рефлексијата може да помогне:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подобро да ги разберете вашите силни и „слаби страни“; • дознајте ги вашите главни вредности!и надежи, очекувања; • дознајте и пронајдете можни врски со вашите идеи, чувства, постапки; • идентификуваат области на потенцијална пристрасност или дискриминација; • препознајте ги вашите стравови и • идентификувајте можни несогласувања или области за подобрување. <p>Одредени услови се неопходни за размислување, како што се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подготовка (емотивна и предметна) за размислување; • разбирање на целите и очекувањата од размислувањето; • време за застанување и размислување; • способност објективно да се гледа на себе и на своите постапки, • искреност; • отворен, неодбранбен пристап кон искуството итн. При размислување, мора да се има храброст да собере докази, кои можеби не се целосно задоволувачки, и искрено да ги прифати проблемите, без да се обвинува себеси или другите. Особено е важно да се открие зошто тоа се случило. Ова ќе помогне да се подобрат активностите на цел и насочен начин.
Список на апликации за учење јазик и за учење	<ul style="list-style-type: none"> • http://klase.pustapijai.lt/kalbos-pamokoms/vajdo-pamokos-draugauk-su-lietuviu-kalba/ • https://learningapps.org/index.php?category=90&s=

работа во земјата	<ul style="list-style-type: none"> • https://youtu.be/DWwdlhUERMU?si=GMtOS_TotcK4P9w1 • https://mobile.linkedin.com/ • https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/08/Hibridinis-mokymas.pdf
Корисни алатки за едукаторите за стручно образование и обука	<ol style="list-style-type: none"> 1. https://quizizz.com/?lng=en 2. https://www.loecsen.com/en/learn-lituanian 3. https://manager.lt/grupinio-darbo-irankiai-nuotoliniam-budui/
Список на корисни врски	<ol style="list-style-type: none"> 1. https://hannacrm.lt/blogas/crm-sistema-uztikrina-nuotolinio-darbo-efektyvuma/ <p>Кога станува збор за работа на далечина, CRM системот делува како посредна врска помеѓу вработениот и менаџерот. Тоа е како внатрешниот комуникациски систем на компанијата, каде што се делегираат задачите, се собираат тимови и работата им се доделува на специјалисти. Една од најважните предности на CRM системот во организацијата на работа на далечина е автоматското следење. Во системот, секој вработен може да го евидентира напредокот на своите задачи, така што на работодавачот му е лесно да ја следи ефикасноста и на целиот тим и на поединечните вработени. Може лесно да се следи и придржувањето до распоредот за работа, бидејќи секој вработен дава информации за своите перформанси.</p> 2. https://manager.lt/mokymai/nuotolinis-darbas-nuotolinii-mokymai/

Обуката е наменета за вработени од различни области, специјалисти, кои моментално работат во домашна канцеларија и бараат систематски да го разгледаат овој феномен и да ги најдат најефективните индивидуални методи. Кога треба да работите од далечина (дома, во хотел или во кафуле) со ваши колеги или со надворешен тим, голема помош може да ви бидат цела палета на онлајн алатки за групна работа (услуги), кои значително го олеснуваат и забрзајте ја работата и зголемете ја вашата и продуктивноста на вашиот тим. Повеќето од овие услуги се целосно или делумно бесплатни (под одредени услови).

3. <https://ahaslides.com/it/blog/complete-guide-to-group-brainstorming/>

Организирање на групна сесија на Brainstorm онлајн! Бурата на идеи е една од најефикасните форми на групна дискусија. Овој метод е дизајниран за колективно да генерира многу идеи за решавање на одреден проблем и лесно може да се примени за работа или учење на далечина. Со помош на алатките AhaSlides, сите учесници на групната сесија можат да ги претстават своите идеи, лесно да ги изберат најпогодните преку гласање и да се фокусираат на најважните прашања или задачи.

4. <https://vajdopamokos.lt/>

	<p>Еден од методите да се направи поинтересна лекција за настава по јазик е користење на видео лекции создадени од наставници. Тие се хостирани на интернет порталот -www.vajdopamokos.lt. Лекциите се достапни за секој кој има пристап до интернет конекција. Училиштето дава можност за учење или повторување на лекциите што се изучуваат на училиште во секое време од денот, само со паметен телефон. На овој начин не се поттикнува само самостојно учење, туку и способноста на ученикот да открива неговиот сопствен стил на учење, темпо и можности да учи кога е најпродуктивен.</p> <p>5. https://www.jonuso.lt/naudingos-nuorodos-kaip-pradeti-naudotis-nuotolinio-darbo-programa-zoom/</p> <p>Демонстрација на зумирање на литвански. Како најдобро да се искористи програмата Zoom во образованието на далечина, каде што се објаснети алатките и нивните можности за користење.</p>
Дополнителни ресурси (врски, статии, pdf, прирачници, истражувања, итн.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. https://www.kpmc.lt/kpmc/wp-content/uploads/2020/09/Lietuvi%C5%B3-kalbos-mokymo-programa_PMIF.pdf 2. https://www.academia.edu/14138196/Smegen%C5%B3_%C5%A1turmo_ir_kit%C5%B3_problemos_srendimo_paie%C5%A1kos_aktivinimo_metod%C5%B3_neefe_ktyvumo_metodologin%C4 3. https://vajdopamokos.lt/dalykas/lietuviu-kalba/ 4. https://www.jonuso.lt/naudingos-nuorodos-kaip-pradeti-naudotis-nuotolinio-darbo-programa-zoom/
Заклучоци	Како заклучок, литванскиот производ што опфаќа споредлива методолошка анализа

на земјите-партнери на проектот, заедно со методологиите за учење на далечина, обука за работа на далечина и учење базирано на класа, претставува длабок скок напред во областа на образовните иновации. Оваа сеопфатна понуда манифестира прецизно насочување на методологии, искористувајќи ги врвните достигнувања за оптимизирање на образовните пристапи и резултати.

Методолошката анализа, камен-темелник на овој производ, ја нагласува нејзината посветеност на практиките засновани на докази. Преку ригорозна евалуација и согледувања базирани на податоци, оваа анализа гарантира дека методологиите се приспособени да бидат ефективни, прилагодливи и усогласени со различните потреби на учениците и едукаторите во земјите партнери на проектот. Стратешкиот фокус на учење на далечина и методологии за обука за работа на далечина го позиционира овој производ на авангардата на современите образовни трендови, признавајќи ја зголемената важност на дигиталните модалитети во современиот свет.

Понатаму, вклучувањето на методологии за учење на часовите покажува холистички пристап, признавајќи го значењето на традиционалните поставки во училищата. Со интегрирање на овие разновидни методологии, овој производ промовира динамичен образовен екосистем каде технологијата хармонично ги надополнува традиционалните педагошки пристапи.

	<p>Курираните апликации и алатки, претставени како дел од овој производ, делуваат како моќни овозможувачи, беспрекорно интегрирајќи ја технологијата во процесот на учење. Овие ресурси се дизајнирани да ги ангажираат учениците, да ја олеснат интерактивноста и да го подобрат разбирањето, ефикасно да го премостат дигиталниот јаз и да поттикнуваат технолошки вешта образовна заедница.</p> <p>Обезбедувањето на практични упатства, врски и дополнителни ресурси ја зголемува корисноста на овој производ. Едукаторите се опремени со непроценливи насоки и дополнителни материјали, зголемувајќи го нивниот капацитет за ефективно и самоуверено спроведување на овие методологии. Инклузивниот пристап кон ширењето на знаењето, преку достапни врски и дополнителни ресурси, служи за проширување на хоризонтите и збогатување на искуство за учење.</p> <p>На крајот, критичките сознанија кои произлегуваат од методолошката анализа, кулминирајќи во презентирани заклучоци, се составен дел на тековното унапредување на образовните практики. Итеративната природа на овој производ, заедно со посветеноста на континуирано подобрување, ја обезбедува неговата постојана важност и ефикасност во динамичниот пејзаж на образованието.</p> <p>Накратко, овој литвански образовен</p>
--	--

	<p>производ претставува пример за прецизно планирање, иновации и посветеност на образовната извонредност. Со беспрекорно мешање на методологии, технологија и практични упатства, тој ја поставува основата за прогресивна и инклузивна образовна парадигма, ветувајќи трансформативни резултати за учениците и едукаторите низ земјите-партнери на проектот.</p>
--	---

Италија

Вовед	<p>Предавањето италијански јазик на мигрантите е од клучно значење во контекст на социјалната, културната и економската интеграција. Познавањето на локалниот јазик е од клучно значење за поттикнување на активно учество во општеството домаќин и за олеснување на пристапот до образование, вработување и јавни услуги. Во овој контекст, пристапот за учење на далечина е драгоценост, овозможувајќи да се надминат физичките и временските бариери со кои често се среќаваат мигрантите.</p> <p>Со комбинирање на елементи на онлајн и учење лице-в-лице, пристапот за комбинирано учење е напредна и ефикасна методологија за учење италијански јазик на мигрантите. Овој</p>
-------	---

хибриден модалитет на учење нуди флексибилност, приспособливост и интерактивност, овозможувајќи им на учениците да пристапат до материјалите за учење на диференциран начин и да учествуваат во директни сесии за интеракција со инструктори и колеги студенти.

Овој вовед - кој го покрива италијанскиот пејзаж - ќе обезбеди длабински поглед на тоа како Мешаното учење може да се структурира за да го оптимизира учењето на италијанскиот јазик на мигрантите. Ќе истражиме три специфични методологии кои интегрираат синхрони виртуелни лекции, онлајн материјали за учење, индивидуални сесии за туторство и форуми за дискусија, нудејќи инклузивно и привлечно искуство за учење.

Преку оваа анализа, имаме за цел да илустрираме како учењето од далечина, имплементирано преку мешано учење, може да стане моќна алатка за промовирање на стекнувањето на јазични вештини неопходни за интеграција и успех во италијанската заедница. Комбинацијата на напредна технологија и насочени стратегии за настава е од клучно значење за да се обезбеди ефективно и задоволувачко учење, овозможувајќи им на мигрантите целосно да ги искористат можностите што ги нуди нивниот нов контекст.

Овие методологии, кога се внимателно приспособени и имплементирани, може да ја подобрат ефективноста на наставата по јазици за мигрантите во режимите на учење на

	<p>далечина. Интерактивноста, флексибилноста и мотивациониот елемент се клучни за обезбедување ангажирано и прогресивно учење.</p>
<p>Методологија и анализа во ИТ за учење на далечина</p>	<p>Мешано учење насочено кон учење јазик на мигрантите</p> <p>Мешаното учење е хибриден пристап кој комбинира елементи на онлајн и учење лице-в-лице. Наменето за мигрантите, ќе вклучува синхрони виртуелни лекции преку видео-конференција, поддржани од онлајн материјали за учење достапни 24/7. За време на виртуелните часови, инструкторите можат да се фокусираат на вежбање комуникациски вештини и корекција во реално време, додека онлајн материјалите им овозможуваат на учениците пристап до јазичните ресурси, интерактивни вежби и индивидуални активности за вежбање.</p> <p>Еден пример е употребата на платформата за настава Едмодо за развој на вештини за пишување и морфосинтаксичка компетентност кај возрасни ученици во L2 контексти.</p> <p>Преку употребата на дигиталниот медиум, предложени се микро-патеки прилагодени на специфичностите на користењето паметни телефони за да се прошири, во мешан режим, понудата за обука на курсот, со активности пред и по контакт со текстот.</p> <p>Земајќи го знакот од претходните студии за употребата на социјалните мрежи во образованието, дигиталната средина се користи како место за споделување содржина</p>

и социјална интеракција. Дизајнот на дидактичката интервенција е исто така анализиран со цел да се контекстуализира употребата на технологијата во однос на вклучените фактори: стратешки, релациски и когнитивни.

Предложената активност беше тестирана и документирана преку Акциско истражување во рамките на магистерскиот курс 1 на Itals Level II.

Истражувањето, спроведено во рамките на наставата на возрасните во контекст L2, беше насочено кон спроведување на дидактичка интервенција дизајнирана за потребите за обука на учениците и проблемите откриени во прелиминарната фаза.

Набљудувањето на часот, составено од возрасни имигранти на ниво B1 со стабилен миграциски проект во Италија, ја истакна потребата за подобрување на вештините за пишување и морфосинтаксичката компетентност како алатка за поголема интеграција во италијанското социјално и работно ткиво.

Дидактичката платформа Едмодо, која се користи преку мобилни уреди во мешан режим, беше усвоена со цел да се имплементира споделувањето на писменото производство и да се зголеми мотивацијата. Истражувањето на потенцијалот на дигиталните алатки за подобрување на вештините за пишување на учениците на час со диференцирани способности (CAD), истакна како технологиите може да се искористат за збогатување на лекцијата, истовремено

	<p>оценувајќи го нивното влијание врз наставната практика.</p> <p>Технологиите се користат не како обични помагала, туку како „неопходни и суштински елементи за учење на продуктивни вештини - и на многу други кои се дел од јазичното образование“ (Balboni 2008: 144).</p> <p>Начинот на кој учениците ја користеа платформата генерички се нарекува мешано, но поконкретно потпомогнато учење, каде што „употребата на онлајн платформа ја надополнува, комплетира и збогатува обуката во училищата“ (Diadori, Palermo, Troncarelli 2015: 64). Како и во мешаниот режим, учењето наизменично се менува дел во присуство и дел во движење, но нема фиксен процент во распределбата на часовите.</p> <p>Карактеристиките на дидактичките платформи за олеснување на учењето на далечина се: интерактивност (студентот станува активен дел од системот за учење), структурирање во делови, можност да се збогатат со придонеси од корисниците и фактот дека „тие овозможуваат дијалог меѓу корисниците и дозволуваат следливост на извршените активности“ (Фиорентино, Бруни 2013: 24).</p> <p>Едмодо е мултиплатформска или меѓуплатформска средина за учење, бидејќи овозможува користење на материјалите за учење од сите уреди на целосен начин, или од веб-локација прегледана од компјутер или преку апликација што треба да се инсталира на паметен телефон или таблет; има графички интерфејс лесен за корисникот, сметката е бесплатна, не бара лични</p>
--	--

	<p>податоци, безбедна е бидејќи до неа се пристапува со код и е без реклами.</p> <p>Тоа е едукативна платформа која ви овозможува да управувате со вашиот клас како виртуелна група; тоа е една од новите Web 2.0 алатки што се шири нашироко во областа на образованието бидејќи ви овозможува да одржувате контакт со учениците и нивните наставници, но и наставниците едни со други, создавајќи заедница на наставници кои споделуваат добри практики и наставни материјали .</p> <p>Едmodo затоа може да се користи како средина за учење преку Интернет, но и како средина за соработка помеѓу колегите и за комуникација со семејствата.</p> <p>Тоа е безбедна средина до која се пристапува со лична лозинка и во која сите класни групи се креирани и контролирани од наставникот. Учениците можат да се приклучат на часот само ако ја имаат шифрата што им ја дал наставникот и можат да комуницираат само со целото одделение или со наставникот; нема приватни пораки меѓу учениците.</p> <p>Експериментирањето се одржа на почетокот на 2017 година во класа на ниво Б1 на вечерен курс за возрасни во провинцијата Тревизо (Италија).</p> <p>Класот под истрага првично се состоеше од околу 15 ученици, главно во нивните триесетти, од кои некои престанаа да присуствуваат во текот на месеците. Седум студенти всушност беа вклучени во проектот: еден Аргентинец и еден Украинец, еден Босанец и четворица Мароканци. Студентите, во најголем дел интегрирани работници во областа,</p>
--	---

демонстрираат отворен став и правично ниво на социјализација со италијанските говорници. Сите студенти имаат проект за миграција со цел стабилен престој во Италија.

Јазично-ориентирано микроучење

Микроучењето се фокусира на модули за учење кои се кратки, специфични и фокусирани на јасни цели. Оваа методологија е особено погодна за учење јазик бидејќи им овозможува на учениците да се фокусираат на одредени елементи како што се вокабуларот, граматиката или изговорот во кратки, добро дефинирани сесии за учење. Мигрантите можат да пристапат до микро-лекции онлајн преку наменски платформи, апликации или инстант пораки, приспособувајќи го учењето на нивното темпо и достапност.

На пример, наставникот може да креира кратки дневни или неделни модули за учење кои се фокусираат на специфични јазични аспекти како што се основен речник, вообичаени фрази или граматика. Студентите можат да пристапат до овие кратки лекции преку Интернет преку мобилни апликации или веб-платформи. На пример, секој ден може да биде посветен на учење нов речник поврзан со одредена тема.

Повторно, експериментирањето се одржа во 2017 година во класа Б1 на ниво на возрасни студенти мигранти во провинцијата Тревизо (Италија).

Во текот на курсот, инструментите за истражување и набљудување на часовите беа

	<p>користени за собирање квалитативни податоци во контекст на Акциско истражување, опишани во референтните текстови (De Luchi 2000; Coonan 2003; Losito, Pozzo 2005; De Luchi 2016).</p> <p>Конкретно, користени се прашалници, дневник на наставникот, полуструктурирано интервју со учениците и следење на пат спроведено преку интервјуа со колегата набљудувач. Содржините на објектите за учење беа воспоставени врз основа и на профилот на возрасниот мигрант и на комуникативните потреби (Vedovelli 2010: 155) и на домени предвидени во Наставната програма за ниво B1 (Lo Dusa 2011: 197): предложените активности се однесуваат на способноста да раскажува, опишува, расправа, размислува за италијанскиот јазик, изразува емоции и чувства. Предложеното микроучење може да се подели во следните категории - коментар на вест; - интеркултурна споредба; - размислување за јазикот; - автобиографска приказна. Текстовите предложени во микроучењето се автентични, преземени од написи во весници пронајдени на мрежата и соодветно поедноставени за да се ограничи должината на изјавите, подреденоста и употребата на граматички структури кои не одговараат на нивото на часот (Замбели 2014: 327).</p> <p>Внимателно избраните слики и симболи што ја придружуваат пораката имаат, како што тврди Банзато (2012: 62), високо визуелна и семантичка содржина што може да ја активира десната хемисфера и интуитивно да</p>
--	---

ги пренесе значењата. Темите се поврзани со личните интереси на учениците и колку што е можно поврзани со темите на часот, со цел да се прошири наставниот простор и да се овозможи нивно вклучување во активностите на часот дури и кога се отсутни. Создавањето точки на допир помеѓу реалното и виртуелното, кога лекцијата во присуство и платформата се однесуваат едни на други, придонесува да се даде вредност на работата направена во Едмодо, така што таа да се сфати како корисно засилување за учење. Микроучењето за автобиографско раскажување, кое имаше силно влијание врз учениците во однос на емоционалната вклученост, беше на тема патување. Текстот е поемата „La valigia dell'emigrante“ (Куферот на емигрантот) од Џани Родари, која особено одговара на краткотрајноста потребна за м-учење, додека приложената слика, куфер, е неутрална за да не се јави на ум болни или трауматски епизоди. Од учениците беше побарано да се потсетат на емоции и епизоди поврзани со нивниот прв ден во Италија: одговорите беа артикулирани, богати со спомени и описи.

Беше спроведено микроучење со граматичка содржина, составено од краток текст со неколку примери и приложени дијаграми и вињети кои ги прикажуваат реалните контексти во кои се одвива употребата на предметната морфо-синтаксичка особина:

Пример за микроучење за интеркултурна споредба беше реализиран на крајот од часовите, по барање на класот да се продолжат активностите во платформата. Темата што се обработува е гестовите на

Италијанците: покрај две слики како пример за најчестите гестови, текстот е претставен во форма на слика и е прикачен линк до две видеа на YouTube, вклучувајќи го и „Речник на италијански гестови“ (Каон 2011): предложената содржина е направена поцелосна и поартикулирана, користејќи ги и видеата за поголемо богатство и разбирливост на влезот. Текстот е преземен и адаптиран од онлајн-напис во кој се опишуваат научни истражувања за мотивациите што ги наведуваат Италијанците често да користат гестови во секојдневната комуникација.

Текстот содржи прашање за стимулирање на учениците да го кажат своето мислење и предлага изведба на вежби од учебникот поврзани со оваа тема. Разновидноста на стимули (визуелни, текстуални и видео) има за цел да го наведе ученикот сам да одлучи како претпочита да се движи низ микроучењето и колку далеку сака да оди во него, избирајќи според нивните јазични способности или времето на располагање. Проблемите што се појавија за време на експериментот се однесуваат на ефикасноста на личниот уред во однос на интернет конекцијата, траењето на батеријата и доволно меморија за инсталирање на апликацијата. Имаше и случаи на губење на ингеренциите за најавување што ги спречи студентите да вршат активности на платформата за време на краток престој во странство. Една девојка изјавила дека не сака да ја инсталира апликацијата на својот уред за да ја заштити својата приватност, бидејќи сметала дека апликацијата Едмодо ќе има пристап до

премногу лични податоци. Имаше и одредени проблеми со прикажувањето на содржината од паметните телефони, поврзани со многу долги текстови на пораки: беше преземено дејство со усвојување поголема краткост и јасност во испораката.

Gamification за учење јазик

Воведувањето елементи на играта во наставата по јазик може да го направи учењето попривлечно и поефективно. Создавањето игриви онлајн активности како што се квизови, загатки или јазични предизвици поттикнува активно учество и здрава конкуренција меѓу учениците. Овој метод не само што ги подобрува јазичните вештини, туку и ја зголемува мотивацијата и интересот за практикување на јазикот.

Во продолжение се илустрирани резултатите од акционото истражување за употребата на игрив пристап во наставата по италијански како втор јазик со возрасни ученици со ниско ниво на писменост на нивниот мајчин јазик. Беше креирана и предложена на учениците играта табла *La mia città* (Мојот град), која има за цел да го прегледа и нормализира најчестиот вокабулар и структури на дидактичките единици кои се веќе обработени на часот, со посебен фокус на четирите основни јазични вештини. Резултатите од игратестовите во училницата, меѓу другото, забележаа добро ниво на уживање кај учениците и повеќе од задоволително ниво на ангажираност.

Тестовите за играње беа спроведени во март и април 2019 година во четирите училници избрани за истражувањето.

Дваесет и еден ученик и две ученички, сите возрасни и сите корисници на италијанските паралелки на CEFAL Emilia-Romagna (Италија), учествуваа во играните тестови и во оценувањето на активноста.

Во секој час, правилата на играта беа воведени на италијански јазик, беа презентирани материјалите и беше прикажан примерок круг пред да започне вистинската игра.

Секоја игра траеше помеѓу педесет минути и час и половина, а целата активност беше набљудувана од еден или двајца наставници и снимена во живо за подоцнежна анализа.

На крајот од играта од учениците беше побарано да пополнат прашалник за уживање и самооценување.

Севкупно, имаше добар одговор од учениците, кои одржуваа многу високо ниво на внимание во текот на целата активност и покажаа се поголемо разбирање за динамиката на играта како што одминуваа круговите. Нивото на тежина на предложените задачи се покажа соодветно и времето пресметано за различните кругови имаше тенденција да биде во согласност со очекувањата.

La mia città [Мојот град]: игра на табла за учење италијански како странски јазик

Се роди од потребата да се изнајдат различни и сè попрецизни начини за стимулирање на мотивацијата на ученикот, исто така

фокусирајќи се на специфични профили на ученици.

Овој придонес се роди како одговор на низа проблеми идентификувани на некои часови по италијански јазик составени од возрасни ученици баратели на азил. Предлогот за настава е дел од акциско-истражувачки проект (отсега натаму: RA) што се одржа во зима 2019 година во вонреден прифатен центар (CAS) во Луго (Равена) со некои класи на ученици чие јазично ниво е под Заедничката европска рамка на Референца за јазици (CEFR).

Во текот на различните фази од истражувањето, беше дизајнирана, реализирана и предложена игра на табла *La mia città* (Мојот град), замислена како активност за преглед и фиксирање на вокабуларот и специфичните структури на некои дидактички целини што веќе се занимаваше, со посебен осврт на употребата на четирите основни лингвистички вештини (слушање, читање, пишување и зборување), поединечно и во комбинација.

Создаден за да ги задоволи специфичните потреби на класовите што се истражуваат, моделот на играта се покажа како компатибилен со можноста да се прилагоди на различни програми и нивоа и да им се предложи на ученици од различно потекло.

Учениците беа претежно машки, генерално на возраст меѓу 18 и 30 години и од различни земји во Африка и Азија.

Двете теми кои учениците ги посочија како најинтересни во прелиминарните прашалници беа работата и градот. Иако и

двете беа потенцијално соодветни, беше направен избор да се користи темата на градот како рамка, со што им се доделува на играчите задача да изградат свој град. Врз основа на овој избор, ресурсите во играта и картичките што може да се купат беа преименувани соодветно со четири реални ресурси потребни за дизајнирање на градот и со некои карактеристични згради и точки на собирање на градот.

За да се одржи играта интуитивна, беше дизајнирана едноставна и суштинска табла за игри каде што различните компоненти можеа да одржуваат фиксна локација и беа избрани физички токени за лесно ракување и препознатливост.

Откако го завршивме дизајнот на механиката на играта и ја избравме основната тема за целиот проект, продолживме со прецизно дефинирање на палубите посветени на образовните единици. Беше одлучено да се подготват пет тест-палуби, врз основа на последните единици кои се разгледуваа на часот и преференциите на учениците, и да се внесат четири палуби во игра истовремено, така што бројот на платформи што се користат во секоја игра ќе влијае и на бројот на теми достапни за ученикот да избере и статистичка можност за пристап до различните групи ресурси предложени на задната страна на картичките.

Во напредната фаза на дизајнирање, кога повеќето правила и механика веќе беа дефинирани, се постави прашањето дали би било соодветно да се вклучи во играта

можноста да се работи не само на специфичниот речник и структурите на индивидуалната настава. единици, но и на јазична и граматичка рефлексива. Оценувајќи ја оваа можност како компатибилна со она што е веќе произведено и не ја поништува активноста во целина, беше одлучено оваа точка да се развива паралелно, како дополнителна компонента или варијанта, со цел да се гарантира играноста на играта и во присуство и отсуство на овој нов додаток.

Најнепосреден начин да се вметне овој нов стимул беше преку воведување на дополнителна палуба, визуелно различна и поставена на таблата на растојание од другите, која содржи само поапстрактни задачи кои не се поврзани со одредена тема. Според оваа варијанта или дополнително правило, цртањето од палубата на лингвистичка рефлексива би гарантирало, откако ќе се реши предложената задача, да се извлече од резерва извор од кој било тип (т.е. избор помеѓу зборување, слушање, пишување или читање) , што го олеснува пристапот до ресурсите што ги поседува во помали количини, но ја забавува трката кон нивно квантитативно добивање.

Со цел да се збогати производот со чисто дополнителна компонента без всушност да се измени динамиката на играта на кој било начин, беше одлучено да се искористи задниот дел од „градежните картички“ за да се предложи голема слика на град поделен на неколку картички и да се гарантира удвоен резултат за оние карти кои, купени од еден играч, сочинувале целосен град на крајот на

	<p>играта кога биле поставени една до друга.</p> <p>Последната цел што се разгледуваше при дизајнирањето на играта беше да се направи системот на правила приспособлив и приспособлив класа по класа, така што активноста може да се реплицира во различни контексти со споредливи резултати. И покрај фактот дека комплетот алатки за креирање за единиците може да даде делумен одговор на оваа потреба, мора да се има на ум дека задачите предложени од картичките во секој случај требаше да се сметаат за специфични за јазичното ниво на референца и ќе имаат беше целосно несоодветна ако истата игра беше претставена на часови со понапредно ниво на италијански јазик.</p> <p>Со цел да се направи активноста исплатлива во класовите на веднаш повисоките нивоа (како што се нивоата A1 и A2 CEFR), се сметаше дека е неопходна реорганизација на единечните палуби за предложените задачи да бидат соодветни, што резултира со рамнотежа на основните вештини.</p> <p>Претпоставувајќи понапредно владеење на јазикот, задачите на ниво A2 се послужуваат повеќе за комбинирана употреба на неколку вештини истовремено, обезбедувајќи циркулација на повеќе ресурси за време на играта и правејќи го темпото на играта потесно. Забрзувањето на раните фази на играта и зголемувањето на „купувачката моќ“ на играчите како што се зголемуваат на ниво, исто така го одразуваат подобрувањето на вистинската јазична компетентност на учениците и ги прави стратешко-</p>
--	---

	<p>натпреварувачките фази од играта сè порелевантни за победата. .</p> <p>Да: „УТИЛИЗО ДИ ПИАТАФОРМЕ ДИГИТАЛИ PER LO SVILUPPO DELL'ABILITÀ DI SCRITTURA IN ADULTI MIGRANTI“https://www.itals.it/sites/default/files/pdf-bollettino/febbraio2020/05_romanello.pdf</p>
<p>Методологија за работа на далечина</p>	<p>Методологија бр. 1: Превртена училница е пристап кој традиционално го менува процесот на учење. Учениците - возрасни мигранти - самостојно стекнуваат знаења пред часот преку подготвителен материјал, како што се видеа или читања, додека времето на часот е посветено на примена, дискусија и консолидација на стекнатото знаење. Ова е пример за тоа како лекцијата може да се структурира со користење на презентации на Google како дел од превртената училница:</p> <p>Подготовка на материјалот пред да започнете:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Наставникот создава презентација на Google Presentations која ги опфаќа клучните концепти што учениците ќе треба да ги научат. Интегрирајте видеа, текст, вежби, слики или врски до релевантни надворешни ресурси во презентацијата за да им помогнете на учениците да ги разберат концептите во длабочина. <p>Доделување на материјалот пред да започнете:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Учениците ја добиваат врската до презентацијата на Google Presentations заедно

со упатствата за темата што ќе треба сами да ја истражат. Тие се охрабруваат да ја истражуваат презентацијата и да земат белешки за да се подготват за темата што ќе се дискутира за време на предавањето на часот.

Индивидуални и заеднички активности за разбирање:

- Учениците ја истражуваат презентацијата и самостојно го продлабочуваат разбирањето на темата. Тие можат да објавуваат прашања или грижи на онлајн форум или платформа за дискусија управувана од класот.

Почетна сесија на час:

- За време на часот во класот, наставникот води длабинска дискусија за презентираната тема користејќи ги Презентациите на Google како водич. Учениците можат активно да учествуваат со прашања, дискусии или кратки презентации врз основа на она што го научиле самостојно.

Практични и применети активности:

- Учениците учествуваат во практични активности, групни вежби или симулации врз основа на темата, применувајќи го она што го научиле во фазата на самостојна подготовка.

Активности за резиме и синтеза:

- Наставникот користи Google Presentations за да ги сумира клучните точки од темата и да ги синтетизира наученото. Студентите можат да

	<p>придонесат со обезбедување дополнителни сознанија или барање појаснување. Употребата на Google Presentations во оваа методологија им овозможува на наставниците да создаваат привлечни и достапни мултимедијални материјали, а учениците да учат со сопствено темпо и да комуницираат активно и заеднички. Училищата станува интерактивна средина каде што се дискутираат прашањата, се применуваат концепти и се гради знаење во соработка.</p> <p>Методологија бр.2: Дигитално раскажување приказни за да им се овозможи на учениците - возрасни мигранти - да ги практикуваат вештините на италијанскиот јазик преку создавање лични приказни со помош на апликација за видео продукција. Во исто време, ја стимулира креативноста и поттикнува активно и заедничко учество. Студентите ќе научат да раскажуваат кратки приказни на италијански со помош на апликација (на пр. Adobe Spark или Canva) за да креираат кратки видеа, со што ќе ги подобрат своите јазични вештини и креативност.</p> <p>Фаза 1: Вовед и дискусија (30 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Презентација на лекцијата: <p>Наставникот ја објаснува целта на часот и го воведува концептот на раскажување.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Дискусија за раскажување приказни: <p>Се иницира дискусија за значењето на</p>
--	--

	<p>раскажувањето и важноста на раскажувањето во комуникацијата.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Анализа на примери: <p>Учениците испитуваат и дискутираат кратки видеа со едноставни приказни, на италијански или со италијански преводи, истакнувајќи ги употребените лингвистички структури и наративниот контекст.</p> <p>Фаза 2: Подготовка на приказната (60 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Приказна Бурна на идеи: <p>Учениците, поделени во групи, споделуваат идеи за кратка приказна што сакаат да ја раскажат.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Изберете ја приказната: <p>Секоја група избира приказна која ќе биде во фокусот на нивното видео. Структурирање на приказната:</p> <p>Учениците го дефинираат почетокот, развојот и завршувањето на приказната, идентификувајќи ги клучните моменти и пораката што сакаат да ја пренесат.</p> <p>Фаза 3: Создавање видеа (90 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Учење за апликацијата за создавање видеа: <p>Наставникот ја воведува апликацијата што ќе се користи за креирање видеа, објаснувајќи ги нејзините главни карактеристики.</p>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● Водич за користење на апликацијата: Учениците следат чекор-по-чекор водич за користење на апликацијата, вклучувајќи додавање текст, слики или кратки видео клипови за да ја креираат својата приказна. ● Креирање видеоа: Учениците работат во групи за да ги креираат своите видеоа, применувајќи ги стекнатите јазични и структурни знаења. Фаза 4: Презентација и повратни информации (30 мин.) ● Презентација на видеоа: Секоја група го презентира своето видео пред одделението, раскажувајќи ја приказната на италијански. ● Дискусија и повратни информации: Студентите даваат повратни информации за креативноста, јасноста на комуникацијата и соодветната употреба на италијанскиот јазик. Фаза 5: Рефлексија и задача (30 мин.) ● Индивидуална рефлексија: Учениците размислуваат за процесот на креирање на видеото, истакнувајќи ги предизвиците и работите што ги научиле. ● Домашна задача:
--	---

	<p>Учениците добиваат задача да напишат индивидуална кратка приказна на италијански јазик за следниот час, која ќе се користи за создавање на ново видео. Кон создавање лични приказни со помош на апликација за видео продукција. Во исто време, ја стимулира креативноста и поттикнува активно и заедничко учество. Студентите ќе научат да раскажуваат кратки приказни на италијански со помош на апликација (на пр. Adobe Spark или Canva) за да креираат кратки видеа, со што ќе ги подобрат своите јазични вештини и креативност.</p> <p>Фаза 1: Вовед и дискусија (30 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Презентација на лекцијата: <p>Наставникот ја објаснува целта на часот и го воведува концептот на раскажување.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Дискусија за раскажување приказни: <p>Се иницира дискусија за значењето на раскажувањето и важноста на раскажувањето во комуникацијата.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Анализа на примери: <p>Учениците испитуваат и дискутираат кратки видеа со едноставни приказни, на италијански или со италијански преводи, истакнувајќи ги употребените лингвистички структури и наративниот контекст.</p> <p>Фаза 2: Подготовка на приказната (60 мин.)</p>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● Приказна Бура на идеи: учениците, поделени во групи, споделуваат идеи за кратка приказна што сакаат да ја раскажат. ● Изберете ја приказната: Секоја група избира приказна која ќе биде во фокусот на нивното видео. ● Структурирање на приказната: Учениците го дефинираат почетокот, развојот и завршувањето на приказната, идентификувајќи ги клучните моменти и пораката што сакаат да ја пренесат. Фаза 3: Создавање видео (90 мин.) ● Дознајте за апликацијата за создавање видео: Наставникот ја воведува апликацијата што ќе се користи за креирање видео, објаснувајќи ги нејзините главни карактеристики. ● Водич за користење на апликацијата: Учениците следат чекор-по-чекор водич за користење на апликацијата, вклучувајќи додавање текст, слики или кратки видео клипови за да ја креираат својата приказна. ● Креирање видео: Учениците работат во групи за да ги креираат
--	---

	<p>своите видеа, применувајќи ги стекнатите јазични и структурни знаења.</p> <p>Фаза 4: Презентација и повратни информации (30 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Презентација на видеа: <p>Секоја група го презентира своето видео пред одделението, раскажувајќи ја приказната на италијански.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Дискусија и повратни информации: <p>Студентите даваат повратни информации за креативноста, јасноста на комуникацијата и соодветната употреба на италијанскиот јазик.</p> <p>Фаза 5: Рефлексија и задача (30 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Индивидуална рефлексија: <p>Учениците размислуваат за процесот на креирање на видеото, истакнувајќи ги предизвиците и работите што ги научиле.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Домашна задача: <p>Учениците добиваат задача да напишат индивидуална кратка приказна на италијански јазик за следниот час, која ќе се користи за создавање на ново видео.</p> <p>Методологија бр.3: Дебата. Овој тип на методологија, што се користи во лекцијата за учење на далечина, ги поттикнува учениците да развијат јазични вештини на италијански и</p>
--	---

промовира дијалог и разбирање на тема (избрана од наставникот или заедно со учениците) што им овозможува да ги изразат своите мислења контролирано и поддржано. животната средина. Еве пример за лекција со методологијата на дебата. Изберете тема. Цел на часот: Учениците учат да ги изразуваат своите мислења на италијански јазик за некоја тема, подобрувајќи ги своите јазични вештини и аргументативна способност.

Фаза 1: Вовед и дискусија (30 мин.)

- Презентација на лекцијата:
Наставникот ја објаснува целта на часот и го воведува концептот на дебата.
- Дебатна дискусија:
Се иницира дискусија за значењето на дебатата, важноста на мислењата и конструктивниот дијалог.
- Анализа на примери:
Учениците испитуваат и накратко дискутираат видеа од дебати на слични теми, истакнувајќи ги јазичните изрази што се користат за изразување мислења и расправање.

Фаза 2: Подготовка за дебата (60 мин.)

- Истражување и собирање информации:
Учениците, поделени во групи, спроведуваат истражување на избраната тема, собирајќи материјали (на пр. податоци, статистика и релевантни теми).
- Дефинирање на позиции:
Секоја група дефинира позиција за или против врз основа на собраните информации.
- Структурирање на аргументи:
Учениците ги идентификуваат и организираат

	<p>главните аргументи што ќе ги поддржат во текот на дебатата.</p> <p>Фаза 3: Организација и вежбање (90 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Планирање на дебатата: Учениците ја планираат структурата на дебатата, доделувајќи улоги како што се модератор, членови на тимот про и противник и тајмер. ● Дебатна пракса: Учениците вежбаат јасно и убедливо да ги презентираат и аргументираат своите позиции, усовршувајќи ги своите јазични вештини. <p>Фаза 4: Виртуелна дебата (120 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Конечна подготовка: Студентите ги ревидираат своите позиции и подготвуваат конечни аргументи, користејќи го италијанскиот јазик. ● Онлајн дебата: Со помош на онлајн платформа, студентите учествуваат во дебатата, почитувајќи ги правилата утврдени претходно. <p>Фаза 5: Евалуација и размислување (30 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Оценка на дебатата: Наставникот и учениците ја оценуваат дебатата врз основа на јасноста на аргументите, правилната употреба на италијанскиот јазик и способноста за расправање. ● Индивидуална рефлексija: Студентите размислуваат за искуството, истакнувајќи ги силните страни и областите за подобрување во нивното вклучување во дебатата.
--	--

<p>Список на апликации за учење јазик и за учење работа во земјата</p>	<p>Mondly. Научете италијански. Зборувајте италијански</p> <p>Mondly. Научете италијански. Зборувајте италијански беше развиен од студиото Ati и е дизајниран да нуди бесплатни часови по италијански јазик секој ден. Се заснова на вокабулар, почнувајќи со клучни зборови, продолжувајќи кон едноставни и сè поартикулирани реченици, помага во изучувањето на граматиката и нуди ресурси за изговор.</p> <p>Gonliapps – Научете италијански за почетници _ Научете италијански за почетници</p> <p>Gonliapps – Научете италијански за почетници Impara l'italiano per principianti е апликација за возрасни почетници, но и за помлади луѓе. Тој нуди интерфејс базиран на слики и може да се користи со сопствено темпо и стил на учење.</p> <p>50 ЈАЗИЦИ</p> <p>50 ЈАЗИЦИ е ефикасен начин за учење италијански. Тој нуди примери и не е потребно претходно знаење. Поискусните студенти можат да го освежат и зајакнат своето знаење.</p> <p>За 24 часа</p> <p>За 24 часа е бесплатна апликација, посоодветна за почетници, бидејќи не е можно да се прескокнат основните лекции во кои се изучуваат основните фрази како „Јас сум,</p>

имам“ и слично. Интерфејсот е многу шарен и јасен, што го прави достапен за секого и забавен.

Браволол

[Браволол](#) апликацијата е елементарна, но исто така е корисна алатка за учениците, бидејќи започнува со најсуштинските реченици, заедно со вокабуларот и нивниот правилен изговор за секојдневни ситуации како што се купување, бројки и здравје..

Mosalingua

За оние студенти кои сакаат да го подобрат својот италијански, а особено нивниот вокабулар, [Mosalingua](#) е апликација која има развиено ефикасен начин за предавање италијански зборови и фрази. Студентите можат да изберат колку време сакаат да посветат секој ден на учење, за да можат или да направат тест за да го проверат нивото на италијанскиот јазик или сами да го изберат. Апликацијата се состои од учење 5 зборови или фрази истовремено користејќи картички. Дури и пред да користат различни методи за да ги запаметат, учениците можат да научат некои основи на јазикот, како што се претставување себеси, но и суштински зборови и фрази за секојдневниот живот во Италија за да се консултираат со лекар или да се справат со итен случај. Бесплатната верзија учи само ограничен број зборови. Претплатата чини 4,99 долари, но вклучува 3000 картички за учење, сите придружени со аудио траки од мајчин јазик, па веројатно вреди за цената.

Италки

[Италки](#) е апликација фокусирана на говорен италијански. Тој нуди можност да стапите во контакт со мајчин јазик на италијанскиот јазик. Човек може да закаже часови во форма на разговор на Skype и може да избере кому да испрати порака или со кого да резервира лекција од бројните претплатници, и наставници и јазични партнери. Italki е корисен за оние студенти кои сакаат да имаат повеќе интерактивно искуство додека учат италијански, помалку за почетници; апликацијата е многу корисна за да се разбере она што е можеби најтешкиот дел од учењето италијански: изговорениот збор.

Презентирајте

[Презентирајте](#) дали апликацијата е направена за оние кои штотуку пристигнале во Италија и сакаат да го научат италијанскиот јазик и да научат повеќе за граѓанскиот живот за да живеат и да се интегрираат во оваа земја. Се состои од три дела:

- дидактички дел од вежби за италијанскиот јазик;
- информативна патека на текстови за граѓанскиот живот во Италија
- агилен прирачник со фрази и зборови за телото и здравјето.

Presente - Италија за странци може да се користи не само на италијански, туку и на англиски, француски, арапски и урду, така што дури и оние кои не зборуваат течно италијански може да ги разберат сите важни информации. Вежбите во првиот дел се

поделени на тематски модули на секојдневни теми, се самопоправливи и се состојат од текстови, слики и аудио траки за вежбање пишување, читање и слушање на јазикот. Благодарение на информативните текстови во вториот дел, можно е да дознаете повеќе за животот во Италија и да добиете објаснувања и практични совети. На апликацијата можете да најдете многу информации за тоа како и каде да барате работа, правилата за безбедност при работа, како да се регистрирате за училиште и како да користите здравствени и социјални услуги. Дополнително, има сознанија за тоа кои права и должности имаат луѓето, како да патуваат со јавен превоз, како да добијат државјанство и кои институции се најважни. Некои врски до надворешни ресурси овозможуваат подлабока дискусија за теми. Третиот дел дава прирачник за справување со медицински прегледи и објаснување на болести или физички заболувања. Овој дел се состои од прашања и одговори преведени на италијански и карта со имињата на деловите начовечкото тело.

Работничкие апликацијата за помош на имигрантите, бегалците и барателите на азил да најдат работа. Роден од истражувачки проект Европски хоризонт 2020 Сириус („Вештини и интеграција на мигранти, бегалци и апликанти за азил на европските пазари на труд“), координиран од Одделот за економија и бизнис науки на Универзитетот во Парма, Workeen е една од првите апликации да понуди обука во разиграна форма со цел да ги насочи неодамна пристигнатите имигранти во Европа да најдат и задржат работа.

	<p>Создадена од тим од инженери и истражувачи од седум европски земји и од Канада, апликацијата - од жанрот „сериозна игра“ - работи на две нивоа на игра, првото поврзано со пребарувањето (на пр., овозможува да се дознае за бирократските административни процедури потребни за да може да се добие понуда за работа; објаснува како да напишете писмо за апликација, CV или како да се претставите на интервју, итн.) и втората дизајнирана да им помогне на имигрантите да најдат работа. Вториот е дизајниран да му помогне на играчот да се запознае со социјалниот контекст на новата земја и со новата професионална позиција, обезбедувајќи обука за прашања како што се како да се однесува на работното место, аспекти на комуникација, облека итн. „Ова второ ниво на играта“, објаснуваат креаторите на апликацијата, „исто така служи за да ги освести новите работници за нивните права, подготвувајќи ги да отфрлат какви било обиди за злоупотреба или експлоатација.</p> <p>Workeen може да се користи и поединечно и од агенции за труд, синдикати и организации кои се занимаваат со имигранти и бегалци.</p> <p>Работејќи на системот Андроид, апликацијата може да се преземе од Google Play и е достапна на италијански, англиски, арапски, фарси, чешки, дански, фински, француски и грчки.</p> <p>Мигранти</p> <p>Развиена во Болоња во 2017 година, оваа платформа го идентификува потеклото и</p>
--	--

	<p>вештините на мигрантите кои се веќе присутни на италијанска територија и ги собира нивните профили во голема база на податоци, преку која приватните компании и јавните администрации имаат можност да го изберат најдобро подготвениот и најмотивираниот кандидат за да ги задоволат нивните потреби за вработување.</p>
<p>Корисни алатки за едукаторите за стручно образование и обука</p>	<p>АЛАТКА бр.1: Симулација на интервју за работа</p> <p>Цел: да се подготвите за интервју за работа. Алатката е наменета за професионалци кои ги водат мигрантите во нивните први искуства за барање работа, но исто така може да се користи од страна на наставникот по италијански како играње улоги. Доколку го предложи наставникот по јазик, тоа може да биде начин да се поттикне учењето на специјализираниот речник од светот на работата, да се научи како најдобро да се справите со интервјето (оглас за работа, CV, интервју).</p> <p>Како да се користи: (во групи) двајца учесници прават кратка симулација на интервју додека другите дејствуваат како надворешни набљудувачи, давајќи повратни информации на крајот. Обучувачот го подготвува лажното интервју, откако ќе ги собере и анализира различните биографии, врз основа на една од нивните претходни работни места за учесниците да се чувствуваат удобно и самоуверено.</p> <p>Интервјето треба да трае 5-8 минути, а повратните информации треба да бидат</p>

<p>конкретни и наменски, овозможувајќи им на учесниците да научат и да ги подобрат своите одговори. Симулацијата е проследена со пленарна дискусија. Улогата на интервјуерот може да ја игра обучувачот, но и самите учесници. Во овој случај, може да им биде корисно да „стапат во чевлите“ на интервјуерот.</p>	
Соговорник/Испитувач	Кандидат
Добро утро. Мило ми е што те запознав. Ве молам, седнете.	Поздравете го интервјуерот со цврсто, цврсто ракување и преставете се јасно.
Дали би сакале да ми кажете за себе? Кажете ни за вашето CV.	Накратко зборувајте за себе и вашето претходно работно искуство, вашите студии.
Што ве поттикна да аплицирате за нашата позиција? Зошто решивте да одговорите на оваа реклама?	Оправдајте ги причините за аплицирање.
Дали сте имале претходно искуство со вакви работи? Што ви се допадна најдобро и најмалку во вашите претходни искуства?	Пребројте и објаснете го претходното искуство релевантно за позицијата за која аплицирате, истакнувајќи ги вештините што сте ги развиле и успешните приказни.

	<p>Зошто мислите дека сте добар кандидат за оваа позиција? Што мислите, кои се вашите силни страни?</p>	<p>Разговарајте за нечии силни страни, решителност и мотивација, достапност итн.</p>
	<p>Кои се вашите критични, „слаби точки“ на кои сметате дека сè уште треба да се подобрите?</p>	<p>Зборувајќи за нешто за што сте свесни, нешто на што работите да го подобрите, како и способност да научите од ова.</p>
	<p>Кажете ни нешто што сте го научиле на училиште, на работа или од вашето миграциско искуство што може да биде корисно во компанија која работи со странски земји.</p>	<p>Опишете искуство во кое сте научиле некои трансверзални вештини кои можат да се пренесат во компанијата (решавање проблеми, адаптација, иницијатива...). Кога ја опишувате ситуацијата, добро објаснете ги дејствијата што ги извршивме и што научивме.</p>
	<p>Колку долго живееш во Италија? Како го наоѓате? Дали наидовте на некои пречки? Како ги надминавте?</p>	<p>Со овие прашања, интервјуерот има намера да ги истражи трансверзалните вештини на кандидатот. Така, раскажувањето на некои од надминатите тешкотии покажува дека некој поседува вештини како што се иницијатива, креативност, способност за преземање акција итн.-.</p>
	<p>Кажете ни една причина</p>	<p>Одговорете веднаш со</p>

	<p>зошто една компанија треба да ве избере вас, а не некој друг.</p>	<p>наведување каква додадена вредност би можеле да и донесете на компанијата (на пр. повеќејазичност, креативност, искуство во областа...). Компаниите главно бараат мотивирани луѓе. Најдобриот одговор е составен, повеќе отколку од зборови, од ставови, од кои мора да блесне нечија мотивација да се приклучи на таа компанија таму.</p>
	<p>Дали имате прашања во врска со работата?</p>	<p>Поставете некои конкретни прашања поврзани со работата, работното место, распоредот, задачите што треба да се извршат и вклучениот тим.</p>
	<p>Што се однесува до побирокуратскиот дел за документите, моментално имате дозвола за престој, каква? Времетраење?</p>	<p>Добро објаснете какви документи имате и каква дозвола за престој имате, што ви дозволува да правите и колку долго.</p>
	<p>Колку долго сте во Италија?</p>	<p>Одговорете со означување на периодот и подобро објаснување на причините за вашето ниво на италијански, зајакнувајќи ја вашата решеност постојано да го подобрите.</p>
	<p>Ви благодариме и ќе ве</p>	<p>Заблагодарете му се на</p>

	<table border="1"><tr><td data-bbox="491 338 959 521">известиме.</td><td data-bbox="959 338 1417 521">интервјуерот за одвоеното време и подадете му се уште еднаш пред да заминете.</td></tr></table> <p>АЛАТКА бр.2: Самооценување за успешно интервју за работа</p> <p>Цел: да се подготвите за интервју за работа. Начин на употреба: индивидуален или групен. Проследено со колективна корекција и дискусија. Некои од овие ситуации (на пр. прашања 6, 12, 13) може да се претстават со игри со улоги.</p> <p>Прашање 1: Долгото CV е најдобриот начин да се вработите. Одговор 1: Не, CV-то е само првиот корисен и неопходен чекор во активното барање работа Одговор 2: Да, мора да биде многу детален документ Одговор 3: CV-то треба да биде кратко, најмногу две страници и концизно Точни одговори: 1 и 3</p> <p>Прашање 2: За време на интервјуто за работа, интервјуерот е единствениот кој може да поставува прашања за време на процесот на регрутирање. Одговор 1: Да, кандидатот мора внимателно да слуша Одговор 2: Да, но кандидатот може да подготви и прашања за поставување кон крајот на интервјуто. Одговор 3: Да, воопшто не морам да</p>	известиме.	интервјуерот за одвоеното време и подадете му се уште еднаш пред да заминете.
известиме.	интервјуерот за одвоеното време и подадете му се уште еднаш пред да заминете.		

	<p>поставувам прашања, само треба да слушам и да одговорам <i>Точни одговори 1 и 2</i></p> <p>Прашање 3: Лажното интервју се користи за: Одговор 1: Помогнете му на апликантот да биде самоуверен за време на вистинското интервју Одговор 2: Дајте му можност на кандидатот да размисли за прашањата за интервјето Одговор 3: Помогнете му на кандидатот да ги запамети одговорите <i>Точни одговори 1 и 2</i></p> <p>Прашање 4: Регрутирањето преку веб-локации е: Одговор 1: Достапен за плаќање Одговор 2: Бесплатен и достапен Одговор 3: Достапно ако се регистрирате со вашата адреса за е-пошта <i>Точни одговори 2 и 3</i></p> <p>Прашање 5: Што е добро да се прави пред интервјето за работа? Одговор 1: Дознајте за компанијата и за видот на потребната работа (на пр. погледнете ја веб-страницата на компанијата или разговарајте со луѓе кои веќе го работат тој тип на работа) Одговор 2: Подгответе копија од CV-то за да го понесете со себе, внимавајќи да не го стуткате (дури и ако е веќе испратено по е-пошта) Одговор 3: Не правете ништо конкретно <i>Точни одговори 1 и 2</i></p> <p>Прашање 6: Имам интервју во 09:00 часот наутро, автобусот не сообраќа и ризикувам</p>
--	---

да доцнам. Што да правам?

Одговор 1: Се јавувам да предупредам дека ќе дојдам подоцна поради непредвиден настан

Одговор 2: Не правам ништо затоа што се толерира доцнење од 15-30 минути

Одговор 3: Се откажувам и не се појавувам на интервју

Точен одговор 1

Прашање 7: Содржина на прашања Во Италија за интервју за работа треба да се претставам

Одговор 1: Со многу елегантен и префинет костум и накит

Одговор 2: Не е важно да се внимава на изгледот и облеката

Одговор 3: Со чиста, уредна облека, соодветна на контекстот и тоа ме прави да се чувствувам удобно

Точен одговор 3

Прашање 8: Во Италија на интервју за работа, морам да се претставам:

Одговор 1: Добро однапред

Одговор 2: Точно

Одговор 3: Важно е да пристигнете, макар и доцна

Точен одговор 2

Прашање 9: За време на интервјуто за работа, дали треба:

Одговор 1: Оставете го мојот мобилен телефон на маса

Одговор 2: Исклучи го мојот мобилен телефон

Одговор 3: Одговорете на дојдовен повик

Точен одговор 2

Прашање 10: Во Италија за време на интервју

за работа, морам:

Одговор 1: Погледнете го мојот соговорник во лице

Одговор 2: Држете ми ја главата надолу или погледнете настрана

Одговор 3: Ракувајте се со интервјуерот

Точни одговори 1 и 3

Прашање 11: Како да одговорам на прашањата на интервјуерот?

Одговор 1: Морам да зборувам што е можно повеќе без пауза за да дадам идеја дека сум многу паметен (ефект на „река во поплава“)

Одговор 2: Морам да дадам многу кратки одговори, оставајќи го интервјуерот да ми поставува континуирани прашања („да ги вадам зборовите од твојата уста“)

Одговор 3: Морам да одговорам со искреност и рамнотежа (ниту премногу, ниту премалку), истакнувајќи ја мојата мотивација за работата
Точен одговор 3

Прашање 12: На крајот од интервјуто добро е:

Одговор 1: Благодарам за вниманието што ми е посветено и поздравете ме со насмевка и ракување

Одговор 2: Прашајте кога ќе го знаете исходот од интервјуто

Одговор 3: Поздравување на резигниран и жалбен начин

Точни одговори 1 и 2

Прашање 13: На прашањето „што можете да направите? добро е да:

Одговор 1: Одговорете дека сте способни да работите која било работа

Одговор 2: Наведете што знаете да правите.

Само откако ќе ги наведете вашите вештини, можете да кажете дека сте подготвени да се прилагодите на други слободни позиции од потреба

Одговор 3: Кажете дека сакате да учите во компанијата

Точен одговор 2.

Забелешка до обучувачот: Добро објаснете дека првиот и третиот одговор генерално ги нервираат корпоративните регрутери.

АЛАТКА бр.3: Што можам да направам? /Што ми треба?“ матрица

Цели:

Да се мапираат јазичните вештини и да се дефинира итноста на комуникативните потреби Да се поттикне самооценувањето на ученикот Да се натера ученикот да ја разбере корисноста на јазичните вештини.

Начин на употреба Индивидуален работа. Формата е многу едноставна и иконите помагаат за разбирање дури и за корисници со мало или никакво познавање на италијанскиот јазик.

	What can I do?				What do I need and with what urgency? _____
	Understand when others speak 				
	Understand what I read 				
	Make me understand when I speak 				
	Support a conversation 				
	Support a phone call 				
	Write what I think 				
	Fill a questionnaire 				
	What else?				

Legend:

<p> I can't do it in Italian</p> <p> I can do it if someone helps me</p> <p> I can do it myself</p>	<p>How important and urgent is my need?</p> <p> It's important</p> <p> It is very important</p> <p> È very important and urgent</p>
---	--

Од: „Interventi efficaci per l'apprendimento dell'italiano e l'inserimento lavorativo di persone migranti/rifugiate. Guida ad uso di docenti di italiano, formatori, orientatori e operatori sociali“

<https://www.brefe.eu/sites/default/files/files/Brefe%20IO1%20Guida%20%28IT%29.pdf>

<p>Список на корисни врски</p>	<p>www.Parliamoitaliano.altervista.org</p> <p>Наменета е за странци, ученици со јазични потешкотии и наставници по италијански L2. Има основни, средни и напредни курсеви. Покрај наставата на јазикот, промовира познавање на италијанската цивилизација (историја, уметност, литература). Има форум и разговор за споделување содржина и поставување прашања.</p> <p>https://www.raiscuola.rai.it/percorsi/corsoditalian</p>
--------------------------------	---

[operstranieri](#)

Големиот портал на италијанскиот јазик, создаден од министерствата за внатрешни работи, образование, универзитет и истражување и Rai Educational за да им помогне на странците да учат италијански. Од тој портал доаѓа овој курс, изграден да го научи јазикот на земјата во која некој избрал да живее. Corso d'Italiano per Stranieri (италијански курс за странци) помага да се научи основниот италијански јазик и да се пристапи кон принципите на Уставот со цел да се споделат неговите вредности, права и должности и да се разберат различните аспекти на граѓанскиот живот во нашата земја. Дизајниран за странци, кои ќе можат да го користат како алатка за подобрување на своето познавање на јазикот и за наставници, кои ќе можат да користат мултимедијални материјали за поддршка на наставата.

Блог Научете италијански со Лукреција
<https://learnitalianwithlucrezia.blog/> Настава италијански на странци со употреба на англиски како јазик за возила.

[Италијански јазик и култура: почетник](#)

Научете ги основите на италијанскиот јазик и култура преку видеа, подкасти, интервјуа и многу повеќе.

[Италијански јазик и култура: средно](#)

Подобре ги вештините на италијанскиот јазик и проширете го вашиот вокабулар додека

	<p>учите за италијанската уметност, литература и современото општество.</p> <p><u>Италијански јазик и култура: Напредно</u> Подобреете го вашето познавање на италијанскиот јазик и дознајте за културата и историјата на Италија, вклучувајќи театар, опера и поет Данте.</p>
<p>Дополнителни ресурси (врски, статии, pdf, прирачници, истражувања, итн.)</p>	<p>Врски</p> <p>Управување со интеграцијата на мигрантите во Италија https://ec.europa.eu/migrant-integration/country-governance/governance-migrant-integration-italy_en</p> <p>УНХЦР Италија - Помош за бегалците, барателите на азил https://help.unhcr.org/italy/</p> <p>Поделба на слободата цивилна имиграција - Ingresso stranieri во Италија http://www.libertaciviliimmigrazione.dlci.interno.gov.it/it/ingresso-stranieri-italia</p> <p>Статии</p> <p>ИнфоМигранти https://www.infomigrants.net/en/country/Italy/</p> <p>Наоѓање работа во Италија https://italy.refugee.info/hc/en-us/articles/5388883260055-Finding-a-job-in-Italy-</p> <p>МИГРАНТИ, МАЛЦИНСТВА И ВРАБОТУВАЊЕ ВО ИТАЛИЈА https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/235-it.pdf</p> <p>Видео</p>

	<p>Работниците мигранти во Италија ги претпочитаат локалните жители https://www.youtube.com/watch?v=j6FC8zA9zRQ</p> <p>Како се пречекуваат мигрантите и бегалците во едно мало италијанско село https://www.youtube.com/watch?v=hd78x_dwudo</p> <p>Африканските мигранти наоѓаат работа како пчелари во Италија https://www.youtube.com/watch?v=Mm15TN5s8-Q</p> <p>Истражувања Италија: Извештај за работната миграција 2022 година https://ec.europa.eu/migrant-integration/library-document/italy-report-labour-migration-2022_en</p> <p>Работници мигранти во Италија: анализа на ризикот од повреда земајќи ги предвид професионалните карактеристики и работата мандат https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-017-4240-9</p> <p>Странски работници во Италија https://www.italianvisa.it/foreign-workers-italy-job-market/</p> <p>Pdf Ментално здравје и психосоцијална поддршка за бегалци, баратели на азил и мигранти во движење во Европа. Белешка за упатство за повеќе агенции. декември 2015 година http://www.socialserviceworkforce.org/system/files/resource/files/MHPSS-Guidance-Note.pdf Parsloe E. & Leedham L. (2009)</p> <p>ПРАКТИЧЕН ВОДИЧ ЗА БАРАТЕЛИТЕ НА АЗИЛ ВО ИТАЛИЈА https://www.interno.gov.it/sites/default/files/allegati/la_guida_in_inglese.pdf</p> <p>Подолу се наведени некои организации во Италија кои можат да помогнат мигранти</p>
--	--

	<p>https://wagingpeace.info/wp-content/uploads/pdfs/WP_Italy_Support_Orgs_English_FIN_AL.pdf</p> <p>Дополнителни ресурси Associazione Centro Astalli, „Јас те разбирајам“ Buone pratiche di integrazione di migranti forzati attraverso il building building. EY JUST проект (JUST/2014/RRAC/AG/BEST/6656 - https://www.centroastalli.it/get-buone-pratiche-di-integrazione-di-migranti-forzati-attraverso-il-community-building/</p> <p>ItalianoSpontaneo.com Курсот Italiano Spontaneo е поделен на три нивоа: основно, средно и напредно. Секое ниво вклучува 12 лекции кои треба да се изучуваат во текот на 12 недели, со речник на тешки зборови, транскрипција на дијалози, аудио снимки, флеш картички и, за оние кои сакаат, мала лесна граматика на опфатените теми. Курсот можете да го купите во онлајн верзија, со конечниот сертификат за присуство или како печатена книга.</p> <p>Целиот курс е целосно на италијански.</p> <p>Дојдете во функционот на мигрантите во Италија</p> <p>https://www.openpolis.it/parole/come-funziona-laccoglienza-dei-migranti-in-italia/</p>
Заклучоци	<p>Според италијанскиот Годишен извештај за 2021 година на системот за Accoglienza e Integrazione (Годишен извештај 2021 на системот за прием и интеграција, најнов достапен, отсега, Извештај на ВРИ), истите</p>

	<p>оператори веруваат дека одлучувачки аспект за ефикасен интегриран прием е учењето на италијанскиот јазик, втор само по патеките за социо-професионална интеграција и на исто со патеките за правна ориентација.</p> <p>Важно е да се има предвид дека законот го запишува правото на пристап до образовниот систем, но не и должноста ниту обврската на барателите на азил да пристапат до него.</p> <p>Курсевите по италијански, всушност, беа понудени од центрите, но придржувањето остана доброволно од страна на индивидуалниот барател на азил. Исто така, сертификатите за јазик А2 се задолжителни за оние кои аплицираат за дозвола за долгорочен престој, но не и за оние кои се корисници на меѓународна заштита.</p> <p>Нивото на познавање на италијанскиот јазик постигнато на крајот на курсот е генерално ниско, А1 од CEFR 6 или pre-A1, максимум А2, без разлики помеѓу барателите на азил и бегалците.</p> <p>На пример, во 2020 година имало 4.534 корисници на меѓународна заштита кои завршиле курс со издавање сертификат признаен на регионално и/или национално ниво: од овие сертификати, 9,7% се однесувале на курс пред писменоста (пред А1) , 36,8% до основен курс (А1 или А2), 31,3% до среден курс (Б1 или Б2) и 14,6% напреден (С1 или С2).</p> <p>Извештајот на ВРИ за 2021 година известува дека околу 70 отсто од возрасните (мажи и жени) корисници на ВРИ посетувале курс за</p>
--	---

	<p>обука за јазици во 2021 година. Тоа значи околу 30.000 корисници од вкупно 42.4648.</p> <p>Причините поради кои услугата не е обезбедена за сите возрасни корисници се многу: периодите на интеграција во ВРИ се различни (што значи дека корисниците кои влегле во прием на крајот на 2021 година веројатно ќе бидат меѓу оние кои следеле италијански курсеви. следната година); може да има и други специфични потреби кои треба да се земат предвид, на кои треба да им се даде приоритет (размислете, на пример, на состојбите на здравствена или социјална ранливост); Корисниците можеби веќе стекнале основно ниво на италијански јазик во претходните контексти на прием.</p> <p>Со Упатствата приложени кон Министерската уредба од 18 ноември 2019 година, беше предвиден минимален број од 15 часа курсеви по италијански јазик, со што оваа активност се препознава како подготвителна важност за целиот пат на социјална вклученост. Претходната министерска уредба, всушност, предвидуваше само 10. Во 2021 година, Упатствата беа целосно имплементирани за речиси сите проекти на ВРИ, кои постепено се усогласија со минималните барања за час. Така, 66,6% од проектите на ВРИ испорачале повеќе од 15 часа јазична обука и 25% помеѓу 13 и 15 часа. Останатите 8,4% останаа на 12 часа: ова беа главно ситуации во мали центри, исто така во областите во внатрешноста, кои немаат лесни врски со Провинциските центри за образование на возрасни (ЦПИА) или со обука или образовни институти и кои ги немаат</p>
--	--

потребните територијални ресурси за да се надомести завршувањето на часовите за обука во целосна автономија.

Со цел да се гарантираат овие часовни стандарди со континуитет во текот на целата календарска година, проектите на ВРИ во 2021 година главно предвидуваа мешан начин на испорака на услуги: курсеви по јазици во СРПА или други територијални тела, интегрирани со курсеви и образовни активности организирани директно во тесниот опсегот на проектот ВРИ. Мешаниот начин на испорака на активности за учење италијански јазик овозможи да се зајакне услугата и да се одговори на специфичните потреби диктирани од ситуации и услови, кои проектот ВРИ нужно мора да ги земе предвид:

- треба да се започне или да се даде континуитет на јазичен курс, без оглед на периодот од годината во кој корисникот е сместен на прием во ВРИ и од наставниот календар на СРПА или други тела;
- треба да се дополни бројот на часови понудени од СРПА или други тела;
- потребата да се надоместат можните потешкотии во однос на транспортот и поврзувањето со локацијата на СРПА или други тела, особено во случај на проекти на ВРИ лоцирани во внатрешни општини или во внатрешни области;
- потребата да се одговори на специфичните потреби на корисниците со посебни услови на ранливост и кривост, кои бараат насочени и специјализирани интервенции, исто така и во областа на учењето јазици.

Сепак, курсевите што ги обезбедуваат

	<p>центрите понекогаш се покажаа недоволни за да ги задоволат потребите за обука и образование на барателите на азил. За да се задоволи зголемената потреба за обука, постојат голем број јавни или субјекти од третиот сектор кои работат на териториите. Субјектите кои, покрај провинциските центри, интервенираат за поддршка на услугата за учење италијански јазик се главно културни и доброволни здруженија (64,2% од случаите), образовни институции (44,8%), агенции за обука на јазици (26,9%) и обука за вработување агенции (22,4%).</p> <p>Во неколку проекти, овие референтни соговорници се повеќекратни, што уште еднаш сведочат за хетерогеноста и сложеноста на територијалните мрежи, кои имаат потенцијал да одговорат на исти потреби на различни фронтови, врз основа на можности, достапност, па дури и специфични барања.</p> <p>⁶ Заедничката референтна рамка за јазици (CEFR) е меѓународно признат описен систем за оценување на јазичните вештини. CEFR е прифатен низ цела Европа и е сè почест во остатокот од светот).</p> <p>https://www.ismu.org/wp-content/uploads/2023/07/Paper_Inclusione-linguistica-degli-adulti-stranieri_Morlotti.pdf</p>
--	---

<p>Вовед</p>	<p>Асимилацијата на македонскиот јазик од страна на мигрантите се јавува како фундаментален градежен блок за нивниот социјален, културен и економски процес на интеграција. Пристапот за учење на далечина се појавува како стратешка предност, надминувајќи ги заедничките бариери поврзани со физичките и временските ограничувања со кои често се соочуваат мигрантите. Познавањето на локалниот јазик е предуслов не само за активно учество во општеството домаќин, туку и за полесен пристап до образование, вработување и јавни услуги.</p> <p>Хибридниот модел на учење, кој ги комбинира елементите на онлајн и наставата лице в лице, се појавува како софистициран и ефективен пристап за учење италијански јазик на мигрантите. Оваа комбинирана парадигма нуди не само флексибилност и приспособливост, туку и интерактивност што им овозможува на студентите пристап до наставните материјали на високо персонализиран начин, активно учествувајќи во индивидуални сесии со инструктори и врсници.</p> <p>Навлегувајќи подлабоко во темата, детално ќе истражиме како е структурирано Мешаното учење за да ја максимизира ефективноста на изучувањето на македонскиот јазик од страна на мигрантите. Ќе анализираме три специфични методологии кои интегрираат виртуелни лекции во живо, онлајн ресурси, персонализирани форуми за таторство и дискусија, со што ќе создадеме инклузивно и привлечно искуство за учење.</p>
--------------	---

	<p>Преку ова испитување, имаме за цел да истакнеме како учењето на далечина, кога се спроведува преку комбинирано учење, може да дејствува како моќна алатка за стимулирање на стекнување јазични вештини клучни за успешна интеграција и успех во македонската заедница. Синергијата помеѓу напредните технологии и насочените стратегии за настава се појавува како клучен аспект во обезбедувањето не само ефективни, туку и високо наградувачки искуства за учење, со што им се овозможува на мигрантите целосно да ги искористат можностите во нивната нова средина.</p> <p>Со внимателна адаптација и извршување, овие методологии можат да ја подобрат ефективноста на наставата по јазици за мигрантите во контекст на учење на далечина. Елементите како што се интерактивноста, флексибилноста и добро структурираната мотивациска компонента на тој начин стануваат клучни елементи во обезбедувањето активно, прогресивно и длабоко учење.</p>
<p>Методологија и анализа во Република Северна Македонија</p>	<p>https://akademiedsk.online/makedonski-za-stranci/</p> <p>МЕТОДОЛОГИЈА</p> <p>Со овој предмет студентите се запознаваат со македонската азбука и акцент, граматика и соодветен вокабулар, со кој ќе можат правилно да комуницираат на секојдневните теми, како и за полесно справување и нормална комуникација во приватниот и професионалниот живот во Македонија.</p>

AkademieDSK е едукативен центар специјализиран за онлајн учење на македонскиот јазик за странци. За да го одржиме квалитетот на услугите по кои сме препознатливи, го прифативме предизвикот активно да работиме на дигитализација на палетата јазични услуги, кои ги нудиме на пазарот повеќе од 10 години.

Онлајн курсевите комбинираат ефективно учење со флексибилност во однос на локацијата и професионалните и приватните активности на учесниците.

Нашиот интерактивен модел на учење секогаш го ставаме во функција на постигнување на вашите цели, што дополнително би ја поттикнало вашата мотивација и секогаш со индивидуален и позитивен пристап кон интересите и особеностите на секој слушател. Успехот секако не е случаен, туку е резултат на планирање, мотивирана и посветена заедничка работа.

Во групата *akademieDSK*, често се учи подобро отколку сам. Бројните интерактивни вежби придонесуваат за заеднички напредок на групата и нудат различни можности за зајакнување на групниот идентитет

- го зајакнува чувството за единство
- се што се почитуваме
- ги почитуваме заедничките правила
- го помагаме взаемното поврзување и функционирањето на тимската работа

Предности на онлајн наставата

Голем избор на курсеви – Од нашата широка палета на курсеви по германски и македонски јазик за странци за различни возрастни групи и различен интензитет, изберете го оној кој одговара на вашите желби и потреби.

Достапност на материјали – Наставните материјали ви се достапни во електронска форма и можете да ги користите во секое време.

Различни начини за комуникација со професорот – Предноста на онлајн наставата во споредба со традиционалната настава е флексибилноста во комуникацијата со професорот. Изберете помеѓу е-пошта, разговор во живо, форум или телефонски разговор за да добиете брзи повратни информации од професорот.

Слобода во изборот на локација/амбиент – Според вашиот стил на учење, изберете локација и средина што ќе ви даде поголема можност за концентрација.

Тоа придонесува за заштита на животната средина, а ќе заштедите на гориво и одржување на возилото.

Ќе развиете самодисциплина – без обврска физички да посетувате настава на одредена локација и во одредено време, ќе бидете принудени да ја развиете вештината за подобро управување со времето, што секако ќе ви користи за подобрување на квалитетот на животот.

Ќе развиете дополнителни вештини за користење на нови апликации.

СЕРТИФИКАЦИЈА

Курсевите по македонски јазик за странци се дизајнирани според европската референтна рамка за јазици, која предвидува 8 степени произлезени од 4 нивоа А1-Б2.

Наставата е интерактивна и ги развива сите четири јазични вештини: слушање (разбирање на говорен текст), читање (разбирање на пишан текст), пишување и зборување (говорна интеракција и производство на говор).

<https://besedi.mk/mk/sto-nudime/chasovi-na-dalecina-onlajn>

Часовите по македонски јазик на далечина (онлајн) се планирани за:

- секој кој сака да го научи или усоврши македонскиот јазик а е надвор од Македонија или во друг град (нашите простории се во Скопје)
- оние кои се чувствуваат поудобно кога учат во својата средина и
- сите за кои онлајн учењето е вообичаен начин на информирање и стекнување нови знаења.

Целна група се сите кои сакаат да учат македонски јазик, а за предност сметаат учењето на далечина, односно:

- Македонци кои живеат во странство и сакаат да зборуваат или да го подобрат јазикот на своите предци
- странци кои планираат да останат во Македонија
- странците што живеат во Македонија
- државјани на Македонија на кој македонски јазик им е немајчин
- граѓаните на Македонија на кој македонски јазик им е мајчин, но кои ги сакаат

да ги продлабочуваат знаењата од одредени области од јазикот за потребите на нивниот професионален живот или образование.

- Мигранти кои престојуваат во Македонија.

Онлајн часови, сè исто така функционира за:

- [часови за комуникација вештини](#) и за
- [помош при учењето.](#)

Сè е од корист за Зум, но исто така можат и другите начини за прилагодување со потребите на ученикот.

Практично, секој тип на традиционално учење во училиница, денес може да сè што е постигнато во виртуелна училиница.

Онлајн наставата може да сè врши:

- поединечно или
- во група.

Материјали на курсот _ сè што се испраќа на адресата на е-пошта на студентот, сè што споделува на Google Docs или сè што прикачува на платформата за учење / апликацијата што сè користи.

Неопходно е вашиот компјутер со добра интернет конекција и инсталиран Zoom (или друга апликација што ќе користи се).

<https://ces.mk/za-nas/>

АКАДЕМИЈА ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ

Академија ЦЕС е компанија која повеќе од 21 година активно работи на развој на човечкиот капитал, првиот центар за професионално образование и образование на возрасни во Македонија кој нуди различни видови на обуки за личен и професионален развој на

возрасните, преквалификација и преквалификација. Организацијата постои како врска помеѓу потребите на пазарот на трудот и работодавачите од една страна и невработените од друга страна.

CES ACADEMY е акредитирана институција од Министерството за образование и наука, Центарот за образование на возрасни, Бирото за развој на образованието, Центарот за стручно образование и обука, како и Министерството за животна средина, за спроведување на висококвалитетни програмски содржини за обука.

Покрај другите обуки, Цес Академија спроведува обуки за јазични вештини и преведувачки обуки за возрасни кои сакаат да го научат македонскиот јазик. Странци кои живеат во Македонија, мигранти и возрасни кои сакаат да го подобрат барањето работа. ЕДУКАТИВНИТЕ ХОРИЗОНТАЛНИ ВЕШТИНИ организирани во ЦЕС се следните: јазични вештини, дигитални вештини, управување со животната средина и отпад, личен и професионален развој, вештини за вработување, претприемништво, семејна писменост и финансиска писменост.

По завршувањето на обуката, кандидатите добиваат сертификат/диплома со статус на државна диплома со која имаат право да се вработат или отворат сопствен бизнис. На кандидатите кои исто така посетуваат меѓународна практична обука во друга земја им се доделува и европски признат сертификат - Еуропас сертификат.

<p>Методологија за работа на далечина</p>	<p>Методологијата за работа на далечина, позната и како работа на далечина или работа на далечина, се однесува на начинот на кој работата се организира и управува кога тим работи од различни локации, обично преку Интернет. Еве неколку принципи и практики што се користат во оваа методологија:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологија и алатки: Основен дел од работата на далечина е употребата на алатки и технологии за комуникација и соработка. Овие алатки вклучуваат платформи за видео конференции, апликации за разговор, проекти за управување со задачи, споделување документи и други. 2. Комуникација: За успешна работа на далечина, клучна е комуникацијата помеѓу членовите на тимот. Вклучува редовно ажурирање на статусот, можност за поставување прашања и споделување информации. Одредете интервали за честитки за состаноци и ажурирања. 3. Поставување на очекувањата: Важно е сè да постави јасни очекувања за секој член во тимот. Ова ги вклучува временските рамки, очекувањата за изведба и барањата за комуникација. 4. Флексибилност и самодисциплина: Вработените кои работат на далечина треба да бидат флексибилни и да, тие имаат високо образование за самодисциплина. Ова ја вклучува способноста за самостојно управување и завршување на задачите во рамките на поставените рокови. 5. Процес на управување – со задачи и проекти: Употребата на алатки за управување – со задачи и проекти е важна за преглед на
---	---

напредокот и следењето на сите аспекти на работата. Ваквите алатки овозможуваат преглед на задачите на критичниот и нивниот статус.

6. Формална и неформална комуникација: Освен редовните состаноци, овозможете неформална комуникација помеѓу членовите во тимот. Овие моменти сè е одлично за градење на врски и за обрасци на разговори кои немаат сè што е поврзано со работата.

7. Создавање на тимска култура: Иако членовите на тимот можат да бидат физички оддалечени, важно е да, сè создава чувство на заедништво и култура на тимска работа. Овозможете можност за честитки за роденден, тимски игри или други активности кои го зголемуваат чувството за обврска.

8. Редовно размислување и прегледи: Редовните прегледи и оценки се што е важно да се следи за перформансите на членовите во тимот и идентификување на подобрувања или потреби за поддршка.

9. Безбедност на информациите: Безбедноста на сигурноста на чувствителните информации е критична кога сè работи на растојание. Употребата на безбедни алатки и средства за комуникација е важна.

10. Флексибилност за прилагодување: Работата на растојание може да биде различна за различни луѓе организации и тимови. Важно е сè да биде флексибилно и да, сè да се прилагоди на потребите и културата на вашиот тим.

Список на
апликации за
учење јазик и
работа во
земјата

<https://www.lingo-play.com/mk/%D0%BD%D0%B0%D1%83%D1%87%D0%B5%D1%82%D0%B5-%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D1%98%D0%B0%D0%B7%D0%B8%D0%BA/>

Научете македонски јазик со апликација за
игри со линго

Откријте ја тајната зад изучувањето на македонскиот јазик со мобилна апликација онлајн лесно и брзо. Заборавете на зборовите и фразите со милиони постоечки корисници ширум светот, експерти кои сакаат да ја користат нивната меморија и многу повеќе. Апликацијата Lingo Play ќе ви донесе свет на македонски зборови и фрази кои може да се запаметат во секое време. Со неверојатната апликација Lingo на вашиот телефон, ќе можете да го освежувате вашиот македонски речник во движење. Не е важно дали сте мајчин јазик или изучувач на странски јазик, апликацијата за учење Lingo Македонски одговара на сите типови на ученици.

Погледнете наоколу и откријте колку е забавно да се учи македонскиот јазик со мобилна апликација или со најдобрите можности за онлајн учење! Не е тајна дека останувањето мотивирано е клучно за учење македонски со мобилна апликација за iOS и Android. Да се остане мотивиран е причина број еден зошто многу луѓе успеваат да научат јазик, а исто така и причина број еден зошто некои не успеваат. Изберете ги темите што ве интересираат или

начинот на учење македонски зборови што е најефективен за вас. Овие македонски вежби за апликација се од суштинско значење за вашиот успех!

Играјте онлајн;

Поканете ги вашите пријатели и забавувајте се заедно со учењето македонски;

Турнири;

Учествувајте на турнири со други играчи ширум светот;

Рејтинг + награди;

Учествувајте во натпревари за оценување и освојување награди;

Научете лекции;

Ќе откриете илјадници нови зборови и фрази на македонскиот јазик;

Завршете го вашиот курс за линго и добијте го вашиот сертификат за македонски јазик во апликации јата.

Macedonian Learning апликација за учење

Првиот аспект на изучувањето на македонскиот јазик е разбирањето на деловите кои се здружуваат за да формираат јазик. Подеднакво е важно да се научат уникатните лингвистички карактеристики на македонскиот јазик. Ако не се сретнувате првпат со македонска граматика или да учите македонски речник, знаете што има јазикот за вас. >

За да бидете сигурни дека брзо го научите македонскиот јазик, најважно е да соберете листа на возбудливи, точни цели за ефективно да го испланирате вашето време и студии.

Подготвувањето на вашиот пат низ предизвик не е нешто што можете да го направите преку ноќ, а истото е и со македонскиот јазик. Вашата апликација за учење македонски јазик треба да ви помогне да ги постигнете вашите цели со следење на вашиот напредок. Покрај тоа, таа треба да ви обезбеди едноставна структура која ви помага брзо да научите и да ги постигнете посакуваните резултати. Подгответе се да откриете многу корисни совети и трикови за полиглот за да станете господар на повеќе јазици. Со апликацијата Lingo Macedonian, не треба да се потпирате на никој за да го научите македонскиот јазик. Можете лесно да ја постигнете целта со методи за самостојно учење. Македонски зборови, фрази и лекции се структурирани на начин што ќе ви помогнат да го научите јазикот брзо и лесно. Можете да изберете теми кои најмногу ве интересираат или метод со кој можете лесно да ги научите македонските зборови.

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.eduven.id.lang.macedonian&hl=mk&gl=US&pli=1>

Зборувај македонски: Научи македонски

Научете и зборувајте македонски јазик од англиски, италијански, германски, португалски, српски, холандски, албански, грчки, турски, полски, хрватски преку аудио, фонетика, слики и игри.

Екстерната апликација за учење македонски јазик има 2135 зборови со 55 категории. Содржи изговор, слики и фонетика на зборови за лесно учење. Промена на основниот јазик, заштеда на учење во EduBank^{SM}, аудио репродукција, Potpourri и игрите за задржување се главните карактеристики на Speak Macedonian App. * ЕдуБанка^{SM}- Зачувајте го вашето учење со EduBank^{SM}.

* Игра- Рационализирајте го вашето учење со игри за подобро задржување.

* Турбо игра^{SM}- Слушајте ги сите аудио снимки во категорија или список.

* Potpourri- Прикажете ги зборовите од категоријата во форма на матрица!

* Придонесете- Дали пропуштивте збор? Дали наоѓате аудио или фонетска или преводна грешка? Придонесете во апликацијата заедница на корисници.

* Пребарување - Пребарајте кој било збор за да ја добиете неговата фонетика, превод и аудио.

Ќе ви помогне да го зголемите вашиот вокабулар и да разговарате на македонски јазик. Симни сега

Ние правиме SMARTY апликации, „Едноставен мајсторски пристап за усовршување на размислувањето“ за ВАС.

Поврзете сè со нас на: Facebook -
<https://www.facebook.com/edutainmentventures/>
Twitter-

https://twitter.com/Edutainment_VI

Instagram-
https://www.instagram.com/edutainment_adventures/

Веб-страница <http://www.edutainmentventures.com/>

Во Македонија, како и во многу други земји, постојат различни методологии и алатки за учење на далечина. Таквите методи вклучуваат употреба на е-платформи, виртуелни училници, алатки за видео конференции итн. Еве сè од нив:

1. Виртуелни училници и платформи:

- eLearning.mk- Електронска платформа _ учење во Македонија.
- [Google Classroom](https://classroom.google.com/)- Училници на виртуелната платформа на Google.
- [Тимови на Мајкрософт](https://teams.microsoft.com/)- Онлајн соработка и учење во тимско опкружување.

2. Видео Алатки _ Конференции:

- [Зумирајте](https://zoom.us)- Позната видео алатка _ конференции.
- [Тимови на Мајкрософт](https://teams.microsoft.com/) (претходно наведено) има и конференции за видео опција.
- [Google Meet](https://meet.google.com/) - Конференции со видео алатка од Google.

3. Е-Курсеви и обуки:

	<ul style="list-style-type: none"> • Курсеви за Универзитетите во Македонија- Многу од универзитетите во Македонија нудат е-курсеви. • Coursera- Платформа со курсеви од многу светски универзитети и институции. <p>4. Социјални мрежи и заедници за учење: _</p> <ul style="list-style-type: none"> • LinkedInУчење- Платформа за курсеви и обука поврзани со професионални вештини. • Редит- Разно учење подизмени _ програмирање и други вештини. <p>5. Отворете курсеви и ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кан академија- Бесплатни образовни ресурси за различни предмети. <p>6. Видео упатства и водичи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • YouTube- Има многу канали со едукативни содржини. <p>7. Е - Книги и ресурси за читање:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ПроектГутенберг - бесплатни е-книги на јавен домен. <p>8. Платформи за курсеви и сертификати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • edX- Платформа за курсеви _ од светски познати универзитети. <p>9. Duolingo е _ апликација за учење _ јазици до кои се пристапува преку мобилен уред и компјутер.</p>
Корисни алатки за стручно образование	Алатка бр. 1 Алатки за проценка на кариера: <ul style="list-style-type: none"> • Локални деловни контакти: Користете ја вашата мрежа и локални деловни контакти за да создадете можности за

и обука на едукатори

студентите, како што се организирање информативни интервјуа или олеснување на искуствата за засенчување на работата.

- **Известувања и огласи за работа:**

Охрабрете ги и насочете ги студентите да објавуваат предупредувања за работа на популарните платформи за барање работа, овозможувајќи им да добиваат известувања за нови работни места кои одговараат на нивните специфични критериуми и интереси.

Алатка бр. 2 платформи за развој на вештини:

- Coursera, edX и Udemy:

Истражете ги платформите за онлајн учење како Coursera, edX и Udemy, кои нудат широк спектар на курсеви и сертификати за да им помогнат на студентите да стекнат нови вештини или да ги подобрат нивните постоечки.

- **Онлајн заедници:**

Дополнително, предложете им на студентите да станат активни учесници во релевантните онлајн заедници и форуми, каде што можат да се вклучат со експерти, да бараат совет, да ги споделат своите искуства и да учат од другите во нивните избрани области.

Алатка бр. 3 Алатки за оценување:

- **Работилници за резиме и барање работа:**

Организирајте и испорачувајте информативни работилници во рамките на вашата програма за стручно образование и обука (СОО), фокусирајќи се на основните вештини како што се пишување биографија, ефективни стратегии за барање работа и вештини за

	<p>интервјуирање за да ги поттикнете студентите со алатките што им се потребни за да успеат во нивните кариери.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Истражувачки алатки: Користете вредни алатки за истражување на пазарот на трудот, како што е Бирото за статистика на трудот, кое обезбедува сеопфатни информации за пазарот на трудот, вклучувајќи проекции за раст на работните места, податоци за просечната плата и трендови во индустријата, помагајќи им на студентите да донесат информирани одлуки за кариера. • Стаклена врата: Препорачуваме користење на Glassdoor, платформа која нуди прегледи на компании, детални информации за платите и увид во процесот на интервју, овозможувајќи им на студентите да стекнат подлабоко разбирање за потенцијалните работодавци и можности за кариера.
Список на корисни врски	<p>https://myla.org.mk/wp-content/uploads/pdf/UNICEF-Obrazovanie-na-deca-begalci-MKD-FINAL-digital.pdf</p> <p>Правото на образование е загарантирано со член 44 од Уставот на Република Македонија и треба да биде достапно за сите под еднакви услови. Согласно Законот за основно образование секој мигрант има право на образование, а според Законот за средно образование образование можат да се</p>

стекнат и странски државјани и лица без државјанство според условите предвидени со овој закон. Согласно Законот за азил и привремена заштита, барателите на азил и лицата под привремена заштита имаат право на образование и можност да бидат вклучени во образовниот систем во Македонија. Законот за странци, исто така, предвидува дека секој кој има дозвола за престој во Република Македонија ги има истите права како и граѓаните на Република Македонија, вклучително и правото на образование.

<https://ces.mk/proekti/winbiz/>

Проектот WINBIZ вклучува жени мигранти или жени од незападно потекло, со средно-високо ниво на образование, чија цел е да им се овозможи да стекнат и развијат лични, трансверзални и специфични компетенции и вештини неопходни за нивна целосна интеграција/реинтеграција. на европскиот пазар на труд, со што се генерира бенефит за нив и за општеството во кое живеат. WINBIZ има за цел:

- Да, придонесе за развојот на компетенциите на жените мигранти, преку образование за возрасни преку висококвалитетно учење
- Да, придонесе за промоција на отвореното образование и развој на методолошки, дидактички и технички иновации за промоција на женското социјално претприемништво. Ваквите цели треба да се постигнат преку

развивање на четири алатки кои ќе се создадат при спроведувањето на проектот:

- Истражен извештај за социјалните потреби и потребите за обука, кој има за цел да ги прикаже можностите и бариерите во локалната, националната и европската рамка со кои се соочуваат жените мигранти, нивните услови за образование, обука, пристап до пазарот на труд и нивна целосна социјална интеграција .

- Онлајн пакет со и латкес за обучувачи и тутори, создаден со интегрирање на податоци и информации од општествено истражување, технички и интелектуален влез од партнери, веќе достапни отворени ресурси за учење, кои ќе бидат „тестирани“ преку алтернативни техники за ангажирање и собирање информации, како на пр. тренерски кругови. Користената методологија ќе се заснова на системски методологии како U-теорија и Дизајн размислување. Произведениот пакет со алатки ќе се користи од самите обучени тутори како оперативна алатка за активности за обука/менторство во корист на жените мигранти вклучени во МООС (масивен отворен онлајн курс).

- Модуларен курс од 150 часа што ќе биде структуриран во мешан режим: 25 тутори ќе менторираат 250 жени имигранти за време на курсот. Референцата за коучинг/менторство на ментори ќе биде претходно разгледана во развиениот прирачник. МООС ќе биде хостиран во рамките на платформа за е-учење и ќе има за цел да пренесе знаење на

целната група и да промовира дигитални, претприемачки, интеркултурни и животни вештини. За потврда на стекнатите вештини, учесниците ќе добијат сертификат и отворена значка, според рамката Entre Comp.

■ Каталог на деловни планови, кој ги обединува 15-те најдобри оперативни бизнис планови развиени од жените кои успешно го следеа МООС и кои добија највисоки оценки по учеството во финалната проектна работа закажана на крајот на МООС. На крајот од мешаниот курс, ќе има проектна работа од 100 часа (од кои 20 вклучуваат присуство на тутори), која ќе биде структурирана како искуство во тимска работа што ќе ги води 250-те учесници, поделени во групи, до дефиницијата на бизнис идеи.

<https://www.csj.com.mk/tabs/view/10b32ac4572ebd29b4dcbb10020cba17>

Редовниот курс по македонски јазик за возрасни слушатели опфаќа 16 недели, 32 часа, два пати неделно по 105 минути.

Курсот ги подготвува студентите кои сакаат да го изучуваат македонскиот јазик за студии и работа.

Интензивни, специјализирани, летни и други видови курсеви се реализираат во договор со претпријатијата или институциите кои треба да го изучуваат македонскиот јазик.

<http://ananija.mk/mk/node/17>

	<p>Забрзаните курсеви се одржуваат со 3 часа дневно или 15 часа неделно или 2 часа дневно или 10 часа неделно. Курсевите се групни каде што бројот на студенти е 2 - 10 посетители и индивидуални курсеви. Одржуваме и незабрзани курсеви со 2+2 часа неделно или 2+2+2 часа неделно. Курсевите што ги водиме се почетно ниво за комплетни почетници, средно ниво и напредно ниво. и сите оние кои не се во можност да дојдат во Македонија, во нашето училиште нудиме можност за одржување на наставата преку Интернет, односно преку СКАЈП.</p>
<p>Дополнителни ресурси (врски, статии, pdf датотеки, прирачници, истражувања, итн.)</p>	<p>Врски</p> <p>https://2017-2020.usaid.gov/mk/macedonia/fact-sheets/migrant-and-refugee-human-rights-protection-project</p> <p>http://arhiva.mvr.gov.mk/ShowAnnouncements.aspx?ItemID=8038&mid=1575&tabId=350&tabindex=0</p> <p>https://akademik.mk/mzmp-so-aktivnosti-za-podobruvane-na-veshtinite-na-advokatite-za-pravna-pomosh-na-migranti-i-begaltsi/</p> <p>Публикации</p> <p>https://publications.iom.int/system/files/pdf/MP-North-Macedonia-MD.pdf</p> <p>http://studiorum.org.mk/evrodijalog/20/pdf/MKD/05-MAK Oncheva Spasenovska.pdf</p>

	<p>http://medf.ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2021/07/disertacija-Angelka-Jankulovska.pdf</p> <p>Работилници</p> <p>https://a1on.mk/macedonia/rabotilnica-za-unapreduvanje-na-sistemot-za-pomosh-na-begalci-i-migranti/</p> <p>Видеа</p> <p>https://a1on.mk/macedonia/video-migrantite-gi-odbija-paketite-so-pomosh-od-policijata/</p> <p>https://www.facebook.com/watch/?v=1193932610652071</p> <p>https://sitel.com.mk/cenata-za-shverc-na-migranti-niz-makedonija-zgolemna-rechisi-za-tripati</p>
<p>Заклучоци</p>	<p>Северна Македонија се соочува со сложени предизвици поврзани со интеграцијата на мигрантите во општеството. Владата има имплементирано политики за управување со миграциските текови и обезбедување помош, адресирајќи ја динамиката под влијание на различни фактори, вклучувајќи ги економските можности, политичката нестабилност и конфликтите во околните региони.</p> <p>Европската миграциска криза од 2015 година ја погоди Северна Македонија, која беше користена како транзитна рута од многу мигранти и бегалци од Блискиот Исток и Северна Африка. Предизвиците за</p>

интеграција вклучуваат јазични бариери, културни разлики и разлики во образованието и нивоата на вештини.

Мигрантите од широк спектар на националности, етникуми и потекло може да имаат различни мотивации за миграција, што влијае на нивните искуства и интеракции во земјата. Прашањето за изучување на македонскиот јазик се решава преку курсеви организирани во соработка со Министерството за образование и наука, но во моментот Законот за високо образование не предвидува олеснет пристап до дефинираната целна група.

Општо прифатено е дека дефинираната целна група треба да има можност да го учи јазикот на земјата на живеење, а студиските програми за изучување на македонскиот јазик веќе се воспоставени. Но, прашањето за изучување јазици треба дополнително да се регулира со закон како составен дел на задолжителните програми за интеграција на дефинираната целна група во Република Македонија.

Јазичните вештини играат централна улога во курсевите за интеграција, одразувајќи го општото образовно ниво и потребите на учесниците. Соработката меѓу владата, граѓанскиот сектор и меѓународните донатори е евидентна во моделите за помош на ранливите групи мигранти да ги интегрираат во образовниот систем.

Министерството за образование и наука е одговорно за развивање на програми и курсеви за возрасни, со цел да се осигура дека учесниците стекнуваат формални сертификати во рамките на националниот

	образовен систем. Во иднина, законодавството треба да го дефинира потребниот формат за таквите сертификати, со што ќе се консолидира напредокот кон ефективна интеграција на мигрантите во македонското општество.
--	--

Заклучок од Анекс 2.1

Како заклучок, опишувајќи ги Методологијата за учење на далечина, Методологијата за обука за работа на далечина и Методологијата за учење на час, заедно со внимателно курираните апликации и алатки, отелотворуваат значителен чекор кон зајакнување на мигрантите во Литванија, Италија и Македонија во нивната потрага по учење соодветните национални јазици. Овие методологии и технолошки интеграции претставуваат цврста основа за поттикнување на владеењето на јазикот, олеснување на културната интеграција и подобрување на вработливоста кај мигрантите.

Методологијата за учење на далечина се појавува како вредно богатство, обезбедувајќи флексибилна и извонредна платформа за усвојување јазик. Ги овластува мигрантите да учат со сопствено темпо, да ги надминат географските бариери и да развијат силна лингвистичка основа, а со тоа промовирајќи чувство на независност и самоефикасност во нивното патување за учење јазик.

Истовремено, Методологијата за обука за работа на далечина се појавува како витална алатка во усогласувањето на учењето јазик со професионалните контексти. Со приспособување на јазичната настава на специфичните

барања за работа, мигрантите можат да ги подобрат своите јазични вештини на начин директно применлив на нивните работни места. Овој пристап значително придонесува за подобрување на нивната вработливост и олеснување на успешната интеграција во работната сила.

Методологијата за учење на час ја нагласува важноста на традиционалните педагошки поставки, обезбедувајќи структурирана и интерактивна средина за учење. Преку наставата во училишта, учениците можат да се вклучат со врстниците, да учествуваат во групни активности и да добијат насоки во реално време од воспитувачите. Оваа методологија го негува чувството за заедница, поттикнувајќи активно учество и поттикнувајќи културно разбирање заедно со усвојувањето на јазикот.

Интеграцијата на внимателно избраните апликации и алатки ја подобрува севкупната ефикасност на овие методологии. Интерактивните вежби, карактеристиките за градење речник и јазичната практика во реално време понудени од овие дигитални помагала ги надополнуваат методологиите, ангажирајќи ги учениците и зајакнувајќи го нивното разбирање на националниот јазик на интерактивен и динамичен начин.

Препораките за понатамошно подобрување опфаќаат тековни истражувања и ажурирања на методологиите, обезбедувајќи усогласување со еволуирачките лингвистички и технолошки предели, како што се овие:

Континуирано истражување и адаптација:

Вклучете се во тековно истражување за да останете ажурирани со напредокот во методологиите за стекнување јазик, образовните технологии и стратегиите за културна интеграција.

Спроведување на редовни проценки и проценки на методологиите за да се обезбеди нивната релевантност,

ефективност и усогласеност со потребите на мигрантите кои се развиваат.

Приспособување и персонализација:

Прилагодете ги методологиите за да се приспособат на индивидуалните преференции за учење и нивоата на владеење, поттикнувајќи персонализирано искуство за учење што ги мотивира и ангажира учениците.

Културна чувствителност и инклузивност:

Интегрирајте ги културните компоненти во методологиите за да се осигурате дека учениците не само што го разбираат јазикот туку и ги разбираат културните нијанси, промовирајќи подобра комуникација и интеграција во општеството.

Соработка и партнерства:

Воспоставете партнерства со локалните заедници, владините организации, невладините организации и образовните институции за да создадете силна мрежа за поддршка за мигрантите, олеснувајќи похолистички пристап кон учењето јазик и интеграцијата.

Повеќејазична поддршка и материјали:

Обезбедете материјали за учење и инструкции на повеќе јазици за да се приспособат на различни лингвистички средини, правејќи го процесот на учење попристапен и инклузивен.

Обука и развој на наставници:

Понудете сеопфатни програми за обука за јазични едукатори, осигурувајќи дека тие се опремени со најнови методологии, технолошки алатки и културно разбирање за ефективно да ги водат мигрантите во нивното патување за учење јазик.

Интеграција на повратни информации од корисниците:

Активно барајте повратни информации од мигрантите кои ги користеле методологиите и алатките за да ги идентификуваат

областите за подобрување, потенцијалните предизвици и предлозите за подобрување.

Вклучување и ангажман на заедницата:

Вклучете ја заедницата на мигрантите во развојот и евалуацијата на методологиите, охрабрувајќи го чувството на сопственост и осигурувајќи дека методологиите ги одразуваат нивните потреби и аспирации.

Технолошки достигнувања и иновации:

Континуирано истражувајте ги новите образовни технологии и вградувајте иновативни дигитални алатки кои го подобруваат искуството за учење, поттикнувајќи ангажман и интерактивност.

Промовирајте доживотно учење:

Охрабрете ги мигрантите да гледаат на учењето јазик како на цел живот, обезбедувајќи им можности за постојано подобрување, дополнителни курсеви и можности за усовршување за поддршка на нивните јазични потреби и аспирации кои се развиваат.

Пристапност и еднаквост:

Осигурете се дека методологиите и алатките се достапни за сите, без оглед на социо-економскиот статус или географската локација, поттикнувајќи инклузивен пристап кон јазичното образование.

Јавната свест и достапност:

Спроведување информативни кампањи и работилници за подигање на јавната свест за методологиите и ресурсите на располагање, промовирајќи разбирање и поддршка за иницијативите за учење јазик на мигрантите.

Дополнително, поттикнувањето на соработката меѓу образовните институции, владините тела и организациите во заедницата може да го олесни поширокото ширење и

имплементација на овие методологии. Понатаму, барањето повратни информации од мигрантите и едукаторите може да обезбеди вредни сознанија за префинетост, осигурувајќи дека методологиите остануваат да одговараат на уникатните потреби и предизвици со кои се соочуваат учениците во овие соодветни региони.

Истражување на пазарот на труд ИТ-ориентирано во ЛТ, ИТ и МК со демографски знаци, области и кластери во земјите

Вовед во Анекс 2.2

Истражувањето на пазарите на трудот ориентирани кон ИТ во Литванија, Италија и Република Северна Македонија е критичко истражување насочено кон разбирање на динамиката, трендовите и демографијата што влијаат на секторот за информатичка технологија (ИТ) во овие земји. Овие три нации претставуваат различни контексти и различни нивоа на развој во ИТ индустријата. Анализирањето на пазарот на трудот со демографски објектив обезбедува суштински увид во составот,

вештините и предизвиците со кои се соочува работната сила на ИТ во секоја земја.

1. Литванија:

Литванија се појави како истакнат играч во ИТ секторот во Балтичкиот регион. Истражувањето во Литванија се фокусира на разбирање на тоа како се развива ИТ пазарот на труд, проценување на сетови на вештини што се бараат и испитување на демографската структура на ИТ работната сила. Демографските променливи како што се дистрибуцијата на возраста, образовното потекло, родовата застапеност и географската концентрација ќе бидат истражени за да се разберат факторите што ја обликуваат работната сила во ИТ во Литванија.

2. Италија:

Италија, голема европска економија, активно се вклучува во дигиталната трансформација, придонесувајќи за растот на нејзиниот ИТ сектор. Истражувањето на пазарот на трудот ориентиран кон ИТ во Италија има за цел да истражува во развојот на пејзажот на ИТ индустријата, улогата на технологијата во различни сектори и демографските карактеристики на ИТ работната сила. Демографските податоци како возраста, нивоата на образование, регионалната дистрибуција и родовата разновидност ќе бидат разгледани за да се разбере италијанскиот ИТ пазар на труд.

3. Република Северна Македонија:

Северна Македонија прави чекори напред во развојот на својот ИТ сектор, капитализирајќи ја младата, квалификувана работна сила и растечкиот екосистем за стартап. Истражувањето во Северна Македонија се фокусира на разбирање на динамиката на ИТ пазарот на труд,

идентификување на барањата за вештини и анализа на демографските карактеристики како што се возрастната дистрибуција, образовните профили, географската дисперзија и родовата застапеност. Овие демографски показатели даваат вредни сознанија за составот и потенцијалот за раст на ИТ работната сила во Северна Македонија.

Во сите три земји, истражувањето ќе го истражи пресекот на демографијата и ИТ пазарот на труд, испитувајќи како демографските фактори влијаат на можностите за работа, иницијативите за развој на вештини, владините политики и целокупниот раст на индустријата. Со споредување и спротивставување на пазарите на трудот на овие нации, студијата има за цел да понуди сеопфатно разбирање на динамиката на ИТ секторот и улогата на демографијата во обликувањето на иднината на ИТ-ориентираното вработување во Литванија, Италија и Република Северна Македонија.

Литванија

<p><i>Карактеристики на националниот пазар на труд (општо)</i></p>	<p>Влијанието на социјалните и демографските фактори доведува до значителни разлики во состојбата на пазарот на труд во различни региони на земјата.</p> <p>Најголемо влијание врз растот на БДП имаа инвестициите на јавниот сектор во инфраструктурата. ИТ и комуникациската технологија, транспортот и складирањето, градежништвото и некои услужни активности ориентирани кон домашниот пазар придонесоа за отпорноста на економијата. Во меѓувреме, секторите за производство и работење со недвижности се соочуваат со циклични предизвици и покажуваат полоши резултати.</p> <p>Побарувачката за работници ја надминува понудата на работна сила за 2 пати</p> <p>Ова особено се чувствува и се гледа во некои региони на Литванија, каде што побарувачката за професионална работна сила во секторот инженерска индустрија ја надминува понудата на работна сила за повеќе од 2 пати годишно. Во присуство на неинтегриран систем за стручно насочување и поради ниската интеграција на образовниот систем со индустријата, постои значителна неусогласеност помеѓу побарувачката и понудата на пазарот на трудот. Образовните институции не го подготвуваат</p>
--	---

потребниот број специјалисти од инженерската професија со потребните вештини што и се потребни на индустријата. Повторно може да се нагласи дека овој недостаток најмногу се чувствува во регионите. Има и одлив на квалификувана работна сила, особено кај младите, или миграција во големите градови, кога луѓето се преселуваат таму привремено или трајно да живеат и работат.

Потреба од ИТ специјалисти

Во Литванија, побарувачката за ИТ специјалисти на пазарот е малку намалена во споредба со 2021 година, но останува висока. Перспективна професија во областа на ИТ привлекува млади луѓе. во 2022 година, според податоците, во Литванија имало недостиг од најмалку 20.000 ИКТ специјалисти. Компаниите, гледајќи таков тренд, преземаат иницијативи и бараат начини да ги мотивираат студентите не само да избираат, туку и да ги завршат студиите. Компаниите го избираат патот на соработка со научни институции со цел да развијат специјалист со соодветни квалификации и да го привлечат во нивната компанија. Сè повеќе млади луѓе влегуваат во областа на информатичката технологија, а забележлив е тренд на зголемување на

бројот на женски претставнички меѓу нив, кои ги привлекува фактот што оваа професија останува меѓу најдобро платените во Литванија.

Добро време е за промена на професијата

Годинава значително порасна бројот на слободни работни места во одредени области. Исклучително висока побарувачка за работници е забележана во областа на информатичката технологија, производството, индустријата, комуникацијата и маркетингот и продажбата. Денешната состојба на пазарот на трудот и условите за работа што ги нудат работодавачите поттикнуваат се повеќе вработени да изберат преквалификација, а иселениците што се враќаат да се обидат да ги задоволат потребите на пазарот на трудот.

Пофлексибилно препознавање на компетенциите

Сè повеќе, вработените самостојно стекнуваат дополнителни вештини и компетенции, поминувајќи дополнително време во директна работа, волонтерски активности или практиканти, но не добиваат диплома или друг документ со кој се потврдува нивното знаење. Со истиот проблем се соочуваат и вратените иселеници кои немаат документи со кои се потврдуваат надлежностите што ги

стекнале во странство. Сепак, постои решение за овој проблем - Службата за вработување дава можност да се добие документ или диплома со која се докажува компетентноста, по положен испит или по оцена на знаењето и вештините на лицето на друг одобрен начин.

Не е доцна да се стекнете со посакуваната професија

Службата за вработување добива и голем број апликации од луѓе кои немаат никакви квалификации, но се подготвени да учат. Во повеќето случаи, им се нуди професионална обука, која им овозможува да ги стекнат посакуваните знаења и компетенции и практиката што ја бараат работодавците. Стручната обука во Литванија се одвива во две фази - теоретска и практична. Практичната обука во реални компании го сочинува главниот дел од наставната програма. Ова е особено актуелно за иселениците кои се вратиле по подолго време, кои на овој начин не само што го стекнуваат потребното знаење и пракса, туку ги запознаваат и реалните услови за работа во литванските компании. Овие услуги за обука се финансираат и приоритет се дава на стекнување професии кои создаваат висока додадена вредност.

Други можности за подобрување на компетенциите

Можеби малку се знае за други можности за подобрување на компетенциите: стажирање и практикантска работа. Овие алтернативи за учење се исто така финансирани, што ги прави исклучително привлечни за оние кои сакаат да стекнат што е можно повеќе практично знаење. Чиракциите и практикантите, како и стручната обука, се одвиваат во вистински литвански компании. Во случај на стажирање, вработен може да се вработи веднаш, а во случај на практикантска работа, тоа е неплатен период на пракса од шест месеци, во кој е можно подигање, обновување или подобрување на работните вештини и професионалните квалификации. Во зависност од резултатите од стажирањето, работодавачот може да понуди вработување.

Состојбата на младите на пазарот на трудот

Повеќе од половина (51,1%) од невработените млади лица регистрирани во службата за вработување се на возраст под 25 години. возраста. Кај младите од 16-29 години, мнозинството (52,5%) се девојчиња.

Високо универзитетско или неуниверзитетско образование се стекнале со 21,8 отсто. невработени 16-29 години секој втор млад човек нема професионална квалификација (51%). Поголемиот дел од неквалификуваните млади се на возраст од 16-24 години. лица

	<p>- во оваа возрасна група, 65,2% немаат стручна подготовка. на невработените. Во меѓувреме, 25-29 години 36,1% од невработените немаат професионална обука. лица.</p> <p>Нешто повеќе од една третина (37,4%) од невработените лица помлади од 29 години бараат работа како специјалист, канцелариски работник или менаџер, 17,3 проценти. - сервисен работник или продавач, 16 проценти. - работа на квалификуван работник или оператор. Неквалификуван</p> <p>29,3 отсто бараат работа. млади луѓе. Кај младите кои бараат специјалистичка работа, најмногу пријавени се оние кои сакаат администратор, менаџер за продажба, логистика работата на менаџерот.</p> <p>Во продажната група на услужни работници, главни баратели на работа се продавачите, келнерите и шанкерите. Во групата на квалификувани работници и оператори, главно оние кои сакаат да работат како возачи на автомобили, автомеханичари и финишери.</p> <p>Во последните години особено брзо се намалува возрасната група од 16 до 24 години. невработеноста кај младите. Споредено со 1 април 2021 година, бројот на младите во оваа возрасна група е намален за 61 отсто, додека на 25-29-годишните невработени млади лица на возраст од 40 години е намален за 40 отсто.</p>
--	--

Локалните области
за вработување во
ИТ во земјата

Учеството на невработени лица од работоспособното население во однос на 2021 година е намалено во сите 60 општини во државата. Најголемо намалување на регистрираната невработеност е забележано во Шилуте р. (во 9 проценти поени), област Келме. (7,8 проценти поени), област Биржаи. (7,7 процентни поени), округ Јонишкис. (7,5 проценти поени) и округот Шилале. (7,4 процентни поени) во општините.

Демографската урбанизација е активен феномен во Литванија, но почнува да се забележува и спротивен тренд - значителен дел од населението на големите градови почнува да се преселува во регионите околу големите градови на Литванија.

Компаниите, исто така, сè повеќе инвестираат во бизнис во регионите наместо во градовите. Производствените компании особено се прошируваат.

И покрај ова, најголемиот број ИТ компании се лоцирани во поголемите градови на Литванија: Вилнус, Каунас, Клаипеда.

Неодамна, можноста за стекнување на квалификации и компетенции со висока додадена вредност го привлеке интересот на многу луѓе. Дури 1,6 илјади луѓе до крајот на годината се стекнале со професии кои ја менуваат кариерата. Клиенти на услуги за вработување. Најголем дел од професиите се од областа на ИТ (1,4 илјади), а барани се и областите компјутери, инженерство, бизнис и администрација и уметност.

Во првиот квартал од годинава, 678 лица започнале да учествуваат во 45 програми

	<p>за обука, а дури 84,5 отсто од областа на ИТ - графички дизајнер, програмер, веб-дизајнер, тестер на информациски системи, аналитичар на податоци.</p>
<p>Можни кластери во округот</p>	<p>Во Литванија, практиката на кластери почна да се применува пред неколку децении, но се случија најактивните процеси на кластерирање во 2010-2015 година, по имплементацијата на финансиските инструменти на ЕУ, развојот на кластерите.</p> <p>Кластерите во Литванија работат најактивно или ги поврзуваат нивните активности со областите на производство и инженерство, информатички и комуникациски технологии (ИКТ), енергија и градежништво и креативни индустрии. Околу една третина од кластерите се меѓусекторски, така што тие често ги припишуваат своите активности на најмалку два сектора. Тоа се претежно кластери чии главни активности се поврзани со ИКТ, креативните индустрии, производството и инженерството.</p> <p>Една од најважните фази во развојот на литванските кластери во моментов е развојот на меѓународните активности. Значителен број кластери веќе се вклучени во меѓународни програми и проекти, учествуваат на меѓународни изложби во индустријата, деловни мисии, кластер конференции и саеми за пребарување партнери. Најсилните кластери во Литванија ги надгледуваат меѓународните</p>

	<p>проекти на кои привлекоа странски партнери.</p> <p>Литванскиот пазар е релативно мал, а бројот на членови на кластерот е мал (во споредба со големите земји на ЕУ).</p> <p>Развојниот кластер за биоенергија „Addesco“ е основан во 2013 година. Кластерот има за цел да развие производство на биогаз и сродни технологии кои овозможуваат органско земјоделство со добар поврат на инвестицијата. Целта е да се елиминираат недостатоците на технологиите за производство на биогаз - количината на емисиите на метан во животната средина за време на процесот на прочистување на биогазот и релативно малата количина на метан во биогазот - што го прави производството на биогаз и користењето на биогаз сè уште економски непрофитабилни.</p> <p>Кластерот Digital Rocket LT е основан во 2016 година во најголемата иновациска заедница во Литванија - научно-технолошкиот парк Каунас. Земајќи ги предвид областите на здравствената технологија, зелената технологија, управувањето со енергијата и роботизацијата, кластерските компании се фокусираат на дигитализирање на јавните услуги, создавање нови производи и услуги, подобрување на квалитетот на животот на луѓето. Кластерот обединува 13 компании, повеќето од нив работат во секторот ИТ, ИКТ, други во секторите за</p>
--	--

	<p>управување со енергија, софтверско инженерство, роботика и здравствена технологија.</p> <p>Кластерот за фотоелектрична технологија „ФЕТЕК“ е невладина организација основана во 2008 година. Во Вилнус. Обединува 41 индустриска, научно-истражувачка и технолошка развојна институција. Целта е да се консолидираат литванските компании и научните истражувања институции кои работат во секторот за фотоволтаична технологија.</p> <p>Нејзини области на активност: 1. Активности поврзани со истражување и развој на фотоволтаични и развој на индустрискиот сектор. 2. Активности поврзани со градежништвото, енергијата, осветлувањето и другите приоритетни области на развој на научните и сродните индустриски сектори, каде што може да се применат резултатите од активностите за истражување и развој поврзани со фотоелектричната енергија.</p> <p>Кластерот за аудио и видео индустрија „Небула“ е основан во 2015 година години. Повеќе од 20 компании се обединети. Вкупен број на членови на кластерот прометот е повеќе од 5 милиони евра. Кластерот им припаѓа на двете компании кои работат во традиционалниот филмски сектор, како и во мултимедијална технологија, игри, аудио технологија и други области. Поради оваа</p>
--	--

причина, Nebula може да дејствува како посредник и водечки производител во проекти на различни нивоа, во развојот на нови производи/услуги, активности за вмрежување и лобирање.

Ласерски и инженерски технолошки кластер „LITEK™“ почна да се развива пред повеќе од 20 години. Целта на LITEK™ е да создаде ласерски и инженерски технологии од светска класа преку соработка во активностите за истражување и развој, да ја зголеми профитабилноста и меѓународната конкурентност на кластерските компании.

Областите на експертиза на компанијата се ласерски системи со висока моќност, генерирање и засилување на кратки и ултракратки импулси, нелинеарна спектроскопија, технологии за микропроцесирање на материјали, електроника со висока моќност, оптика, механички компоненти и производи, оптички премази, 3D печатење.

Производството се извезува во САД, Германија, Франција, Велика Британија, Кина, Јапонија и др., а учествува и на меѓународни изложби.

„АЛАТКА“ започна со работа во 2015 година. Првично, кластерот беше наречен VITEK, тој делуваше како центар за поблиска соработка на компаниите за фотоника и ласерска микромашина на заедницата „Visorij Information Technology Park“.

	<p>и дистрибуција на производи на платформата. Кластерот ги дефинира заеднички развиените услови за управување со имот и споделување. Кластерот TOOLAS е координиран од „Visorių Information Technology Park“, кластерот соработува со повеќе од 35 компании од заедницата Visorių.</p> <p>TOOLAS се состои од следната основна фотоника и ласер микромашински компании:</p> <p>Cognitio (заштитен знак DMC - Direct Machining Контрола ") - софтвер за ласерска микромашина за управување со системи.</p> <p>"Ados-Tech" - напредни оптички системи термички за зрачење, видливи и скоро IR апликации.</p> <p>Optogama (заштитен знак 4Lasers) – ласери, уреди за контрола на ласерски зраци;</p> <p>„Оптонас“ – оптички премази;</p> <p>Evana Technologies – оптички мотори и ласерски микромашински технологии;</p> <p>Главната активност за истражување и развој на кластерот е ласерска микромашина развој и производство на системи, склопови и компоненти. АЛАТКА компаниите инвестираат во нови производи од самиот почеток развој, истражување и експериментален развој.</p> <p>НА ЛИТВАНСКИТЕ ЧИСТИ ТЕХНОЛОГИИ кластерот е основан во 2018 година. Обединува 30</p>
--	--

	<p>компанији, истражувачки и студиски институции и други субјекти кои соработуваат со нивното професионално знаење, вештини, деловни врски, репутација и искуство. Се следат заеднички цели поврзани со зголемување на конкурентноста на членките и зајакнување на имиџот на Литванија како земја со чиста технологија.</p> <p>Евра. Координатор на кластерот е Научно-технолошкиот парк на Сончевата долина. Чистите технологии промовирани од кластерот вклучуваат кој било процес, производ или услуга што ги намалува негативните влијанија врз животната средина, ја зголемува енергетската ефикасност, одржливото користење на ресурсите и еколошките активности. Традиционални области на чиста технологија се управување со отпад, сончева енергија, зелена боја згради, транспорт, храна и земјоделство, биоенергија, ИТ решенија и многу повеќе. Со спроведување на активностите на кластерот и користење на научно истражување и технолошки развој, се зголемува интеграцијата на областите на чисти технологии, интердисциплинарноста и се бараат решенија со висока додадена вредност.</p> <p>Активностите на кластерот имаат за цел да ја зголемат конкурентноста на литванскиот сектор за чиста технологија на меѓународно ниво. Една од главните цели е Литванија да стане лидер во чиста технологија во Балтичките земји.</p>
--	--

Повеќе се бараат професионални профили на пазарот на трудот ИТ (најмалку 5 профили и краток опис)

1. ИТ архитект

ИТ архитект е личност која ги поставува сите насоки, каква треба да биде ИТ „фармата“ на компанијата, какви решенија се користат, кои процеси се најефикасни. Со други зборови, ИТ-архитект е посредник помеѓу ИТ специјалистите, финансиерите и менаџментот на компанијата, затоа што тој е оној кој е прашан како ефикасно да ја организира работата, така што сè работи непречено и ресурсите се користат оптимално и профитабилно. ИТ архитектот ја црта целата структура на ИТ економијата на компанијата и ги поставува насоките во која насока треба да се движат сите активности на компанијата. Таквата специјалност е потребна кога компанијата вработува стотици и илјадници луѓе, често расфрлани низ неколку оддели во различни градови, земји и згради. ИТ-архитектот известува директно до менаџментот, акционерите и одборот.

2. ИТ администратор

Работата на ИТ администраторот е да ги земе визиите и стратегиите на ИТ архитектот, да ги спои со шемите и распоредот на процесите на ИТ инженерот и да изведе конкретни решенија - компјутери, сервери, мрежна опрема, телефони, печатачи, безбедносни мерки. ИТ администраторот е одговорен за физичко управување со целата компјутерска опрема (хардвер) и софтвер и решенија за облак (SaaS, итн.). Тој е одговорен и за обука на одговорните

вработени да работат со одредени решенија.

3. ИТ инженер

Тие се одлични технолози кои можат конкретно да ги мапираат дијаграмите и процесите за ИТ решенија за секој оддел. Тоа е внимателна работа која бара многу калкулации и знаење. ИТ инженерот им кажува на вработените кои компјутери ќе се користат, како ќе бидат меѓусебно поврзани, каде и кои печатачи треба да се користат и колку се потребни. Исто така, кои оперативни системи ќе се користат, кој софтвер и слично, ИТ инженерот мора да ги пресмета конкретните цени на сите ИТ решенија. Кога има многу ИТ решенија, на помош му доаѓа администраторот на ИТ системи.

4. Администратор на ИТ системи

Тоа е само администратор за одредени ИТ системи, не за сите. Некои администратори на ИТ системи се одговорни за инсталирање и одржување на сервери, други за програми за бизнис управување, а трети за печатачи и програми за нивно управување. Администраторот на ИТ системи работи исклучиво со решенија, процеси и софтвер, ги инсталира и одржува потребните апликации и развива безбедносни мерки. Тој ги следи стратегиите и препораките на ИТ архитектот и ИТ инженерот, но го прави она што му наложува ИТ администраторот.

	<p>5. ИТ аналитичар</p> <p>Неговата работа е да работи со одредени програми и да обработува податоци. ИТ аналитичарот е тој што следи колку страници печати секој вработен, колку време поминуваат вработените на социјалните мрежи (ако таквото собирање податоци е дозволено со договорот за вработување). Исто така, ИТ аналитичар може да биде одговорен за спроведување на одредени програми и обуки. Работата на аналитичарот е да собира статистички податоци и да ги презентира на администраторот на ИТ системи, кој пак ги собира, обработува и ги презентира на ИТ администраторот или дури и на самата ИТ архитект.</p>
<p>Главните барани вештини и бараниот степен</p>	<p>ИТ аналитичар:</p> <p>Основни вештини: Високо универзитетско образование од областа на егзактните науки;</p> <p>Теоретско и практично познавање на методите за собирање и управување со барања за информациски системи;</p> <p>Способност за управување со повеќе проекти истовремено и приоритизирање според целите на компанијата и тимот и обезбедување навремено завршување на проектите;</p> <p>Способност за анализа, систематизирање информации и формулирање заклучоци;</p> <p>Искуство со работа со API, алатки со низок код е предност</p> <p>Добро познавање на англиски јазик (усно и писмено).</p>

Администратор на ИТ системи:

Основни вештини: Високо универзитетско образование (ИТ или сродна област);
Искуство во администрација и инсталирање на решенија за Windows Server, разбирање на придружните услуги (AD, WSUS, DNS, IIS, GPO, CM) и нивните меѓусебни односи;
Секое искуство со компјутерски мрежи, одржување на базата на податоци, виртуелизација, администрација на Linux OS, решенија за следење или автоматизација е голем плус.

ИТ инженер:

Клучни вештини: способност за дијагностицирање и решавање на софтверски и хардверски инциденти, вклучувајќи оперативни системи Windows и iOS;
имаат знаење, разбирање или практично искуство со системите AD, Citrix, Office 365, MS Azure;
ги разбира комуникациските системи и карактеристиките на мрежната опрема;
им помага на корисниците во решавањето на секој регистриран ИТ инцидент;
инсталација и инсталирање на нова ИТ опрема за корисниците;
решаваат инциденти поврзани со печатачи, копири и скенери;
добро ниво на англиски јазик.

Администратор за ИТ:

Клучни вештини: искуство со администрирање на системи за Linux;

	<p>Основно познавање на јазикот SQL; Познавање на компјутерски мрежи (VLAN, VPN, Routing, Firewall); Способност за читање техничка литература на англиски јазик; Одговорност, организација и желба да се постигне долгорочен резултат. Одржување на ИТ инфраструктура и обезбедување непречено функционирање; Сервис и конфигурација на мрежата и сервисните станици; Следење на системот и смена на проблеми; Документација за ИТ инфраструктура; Високо образование (предност – од областа на ИТ);</p> <p>ИТ архитект: Основни вештини: искуство во професионално планирање, дизајн и развој на средни и/или големи ИТ инфраструктурни решенија; Постојан интерес за ИТ инфраструктура, облак технологии (IaaS, PaaS), нивното знаење и практично искуство во примена во мигрирањето, оптимизирањето или консолидирањето на ИТ инфраструктурата; Одлични комуникациски вештини, способност да ги презентирате и браните вашите идеи и работни производи, како и да ги предизвикувате одлуките на другите на аргументиран начин;</p>
--	--

	<p>Ваша предност би била иницијативното и систематското размислување фокусирано на деловните придобивки; Добро знаете англиски (писмен и говорен). Високо универзитетско образование (предност во областа на информатичката технологија). Сертификатите кои покажуваат способност за креирање и управување со ИТ инфраструктура се сметаат за силна предност.</p>
<p><i>Име на 5-те главни ИТ компании во земјата + линк до веб-страница</i></p>	<p>еве ги петте главни ИТ компании во Литванија и линкови до нивните веб-страници:</p> <p>Фемтика UAB https://www.femtika.com/</p> <p>Консалтинг за информации за UAB www.konsultacijos.lt</p> <p>UAB "Altechna RnD" https://wophotonics.com/</p> <p>Директна машинска контрола UAB https://directmachining.com/</p> <p>Nordcurrent група https://www.nordcurrent.com/</p>

Италија

<p><i>Национални знаци на пазарот на труд (општо)</i></p>	<p>Пазарот на трудот во Италија се карактеризира со комбинација на фактори кои влијаат на моделите на вработување, динамиката на работната сила и економските структури. Овие национални карактеристики фрлаат светлина врз уникатните карактеристики и предизвици на италијанскиот пазар на труд:</p> <p>Разновидност на секторите за вработување:</p> <p>Пазарот на труд во Италија е разновиден, опфаќајќи повеќе сектори, вклучувајќи производство, услуги, земјоделство, туризам и креативни индустрии. Сепак, постои забележителна преваленца на мали и средни претпријатија (МСП) кои го формираат столбот на италијанската економија.</p> <p>Висока невработеност кај младите:</p> <p>Италија се соочува со постојан проблем со висока невработеност кај младите. Младите луѓе често се борат</p>
---	--

	<p>да обезбедат стабилни и квалитетни можности за вработување, што доведува до феномен познат како генерација „NEET“ (Не во образование, вработување или обука).</p> <p>Неформалност и привремени договори: Значителен дел од италијанската работна сила е вработена со привремени договори или во неформалната економија. Ова придонесува за несигурност на работното место и предизвици во пристапот до социјална заштита и бенефиции.</p> <p>Силно присуство на Унијата: Синдикатите играат клучна улога на италијанскиот пазар на труд. Земјата има историја на силна синдикална организација, колективно договарање и застапеност на работниците во процесите на донесување одлуки поврзани со работните услови.</p> <p>Економски разлики север-југ: Постои забележителен економски јаз меѓу северните и јужните региони на Италија. Северот е генерално поиндустриски развиен и попросперитетен, нудејќи повисоки можности за работа и подобар животен</p>
--	---

	<p>стандард во споредба со помалку развиениот Југ.</p> <p>Доживотно учење и подобрување на вештините:</p> <p>Со оглед на развојот на технолошкиот пејзаж и потребата за висококвалификувана работна сила, континуираното учење и развој на вештини се нагласени на италијанскиот пазар на труд. Доживотното учење се смета за суштинско за да се остане конкурентен и прилагодлив.</p> <p>Вработување во јавниот сектор:</p> <p>Јавниот сектор игра значајна улога во вработувањето. Владините работни места обезбедуваат чувство на стабилност и безбедност, привлекувајќи дел од работната сила.</p> <p>Полови разлики:</p> <p>Италија се соочува со родови разлики на пазарот на трудот, при што жените често се соочуваат со предизвици во пристапот до еднакви можности, особено во однос на лидерските позиции и паритет во платите.</p> <p>Старење на работна сила:</p> <p>Италија има стареење на населението и работната сила, што доведува до</p>
--	---

	<p>дискусии за одржливоста на пензиите и потребата од политики за ангажирање на постари работници и поттикнување на нивното континуирано учество на пазарот на трудот.</p> <p>Регулаторна рамка и Закони за работни односи:</p> <p>Италија има сеопфатен сет на закони за работни односи кои ги регулираат работните односи, работните услови и правата на работниците. Овие закони често се однесуваат на прашања поврзани со работното време, правата за отсуство и безбедноста на работното место.</p> <p>Разбирањето на овие национални карактеристики е од клучно значење за креаторите на политики, работодавачите и засегнатите страни да развијат ефективни стратегии за подобрување на италијанскиот пазар на труд, промовирање на вработувањето и справување со специфични предизвици како што се невработеноста кај младите и неформалната работна сила.</p> <p>Стапка на невработеност: Стапката на невработеност во Италија флукуира во последните години. Во</p>
--	---

	<p>2020 година, поради влијанието на пандемијата COVID-19, просечната годишна стапка на невработеност беше приближно 9,4%. Сепак, важно е да се забележи дека оваа стапка се зголеми за време на пандемијата, но покажуваше знаци на подобрување со олеснување на ограничувањата.</p> <p>Стапка на невработеност кај младите: Италија историски се соочуваше со висока невработеност кај младите. Во 2020 година, стапката на невработеност кај младите (на возраст од 15-24 години) беше околу 29,7%. Оваа бројка ги одразува предизвиците со кои често се соочуваат младите луѓе при влезот на пазарот на трудот.</p> <p>Стапка на вработеност: Стапката на вработеност во Италија за лица на возраст од 15 до 64 години беше приближно 56,3% во 2020 година. Оваа бројка го претставува процентот од работоспособното население кое е вработено.</p> <p>Стапка на учество во работната сила: Стапката на учество на работната сила во Италија за поединци на возраст од 15-64 години беше околу 59,5% во 2020 година. Оваа стапка го претставува</p>
--	--

	<p>процентот на работоспособното население кое е или вработено или активно бара вработување.</p> <p>Привремени договори: Привремените договори се релативно чести во Италија. Во 2020 година, привремените вработувања учествуваа со околу 12,4% од вкупните вработувања.</p> <p>Родов јаз во платите: Од 2019 година, Италија имаше родова разлика во платите, при што жените заработуваат приближно 5,3% помалку од мажите. Беа направени напори да се намали овој јаз преку различни иницијативи и политики.</p> <p>Вработување во јавниот сектор: Вработеноста во јавниот сектор сочинуваше значителен дел од работната сила. Во 2019 година, околу 24 отсто од вработеното население работело во јавниот сектор.</p> <p>Важно е да се повикате на официјални извори како што се Италијанскиот национален институт за статистика (ISTAT), Евростат или релевантни владини агенции за најактуелните и точни статистики на пазарот на труд во Италија. Динамиката на пазарот на труд</p>
--	--

	<p>може да се промени со текот на времето поради различни економски, социјални и фактори поврзани со политиката.</p>
<p>Локални окрузи за ИТ вработување во земјата</p>	<p>Во Италија, постојат неколку региони и градови познати по нивните просперитетни сектори за информатичка технологија (ИТ) и можности за вработување во технолошката индустрија. Иако Италија нема формални „локални области“ посветени исклучиво на вработување во ИТ слично на Силиконската долина во Соединетите Држави, таа има забележителни технолошки центри и региони каде што е истакнат ИТ секторот. Еве неколку клучни области познати по вработувањето во ИТ и активностите поврзани со технологијата:</p> <p>Милано:</p> <p>Милано, финансискиот и економскиот центар на Италија, е домаќин на значајна ИТ индустрија. Тоа е главен центар за финансии, мода и технологија. Градот е дом на бројни технолошки компании, стартап и истражувачки институции, кои придонесуваат за значителен ИТ пазар на труд.</p>

	<p>Торино (Торино): Торино, лоцирано во северна Италија, има растечки ИТ сектор, особено во автомобилската технологија, развој на софтвер и дигитални иновации. Градот е познат по тоа што е домаќин на големи технолошки настани и поттикнување на поддржувачки екосистем за стартап и ИТ претпријатија.</p> <p>Рим: Рим, главниот град град, има растечки ИТ сектор, особено во доменот на е-влада, сајбер безбедноста и развој на софтвер. Присуството на владини институции и меѓународни организации често ја поттикнува побарувачката за ИТ услуги и решенија.</p> <p>Болоња: Болоња, град во северна Италија, е познат по своите силни образовни институции и истражувачки центри фокусирани на информатичката технологија. Има ИТ сектор во развој, со фокус на истражување, развој на софтвер и иновации.</p> <p>Фиренца (Фиренца): Фиренца, во централна Италија, има растечка ИТ индустрија, особено во</p>
--	---

	<p>дигитални медиуми, дизајн и развој на софтвер. Градот привлекува технолошки талент поради неговата креативна средина и културното наследство.</p> <p>Неапол (Наполи): Неапол, во јужна Италија, има нов ИТ сектор, со фокус на развој на софтвер, игри и услуги за информатичка технологија. Универзитетите во градот придонесуваат за збир на квалификувани професионалци.</p> <p>Пиза: Пиза е позната по својот силен фокус на истражување и иновации, особено во областа на информатичката технологија. Присуството на Универзитетот во Пиза и Факултетот за напредни студии Санта Ана придонесува за технолошкиот екосистем на градот.</p> <p>Падова (Падова): Падова, во регионот Венето, има ИТ индустрија во развој, со фокус на технологии за истражување, роботика и автоматизација. Близината на градот до Венеција и неговите академски институции придонесуваат за неговиот технолошки пејзаж.</p>
--	--

	<p>Овие градови, заедно со другите, имаат забележителни можности за вработување во ИТ и придонесуваат за растечкиот технолошки сектор во Италија. ИТ пејзажот постојано се развива, а земјата инвестира во поттикнување на иновациите и поддршка на развојот на робусна ИТ индустрија.</p>
<p>Можни кластери во округот</p>	<p>Во контекст на италијанскиот сектор за информатичка технологија (ИТ), кластерите се однесуваат на географски концентрации на меѓусебно поврзани бизниси, добавувачи, академски институции и други организации за поддршка кои се специјализирани за одредена област, индустрија или технологија. Кластерите играат витална улога во поттикнувањето на иновациите, соработката и конкурентноста во одреден домен. Еве неколку потенцијални ИТ кластери во Италија:</p> <p>Милан - Ломбардија Кластер: Милано и поширокиот регион Ломбардија се познати по разновиден и динамичен ИТ кластер. Опфаќа низа индустрии поврзани со технологија, вклучувајќи FinTech, модна технологија,</p>

	<p>развој на софтвер, дигитален маркетинг и е-трговија. Милано, како финансиски центар, привлекува технолошки стартапи и етаблирани ИТ компании, поттикнувајќи просперитетен екосистем.</p> <p>Торино - Пиемонт автомобилски и технолошки кластер:</p> <p>Торино и регионот Пиемонт имаат добро воспоставен кластер, особено во автомобилската технологија, мехатрониката и индустријата 4.0. Тоа е значаен центар за автомобилско истражување, дизајн и производство. Присуството на големи автомобилски компании и истражувачки центри придонесува за растот на овој кластер.</p> <p>Рим - кластер за е-влада и сајбер безбедност на Лацио:</p> <p>Рим и регионот Лацио се домаќини на кластер кој се фокусира на решенија за е-влада, сајбер безбедност и ИТ услуги за владините институции. Кластерот е поддржан од концентрација на организации од јавниот сектор, истражувачки институции и технолошки компании кои обезбедуваат специјализирани услуги.</p>
--	---

	<p>Болоња - Кластер за иновации и развој на софтвер Емилија-Ромања: Болоња и регионот Емилија-Ромања се познати по нивниот кластер за иновации и развој на софтвер. Во регионот се сместени истражувачки центри, универзитети и компании специјализирани за софтвер, IoT и анализа на податоци.</p> <p>Тренто - Кластер за дигитални иновации Trentino-Alto Adige: Тренто и регионот Трентино-Алто Адиџе се познати по нивниот фокус на дигитални иновации и истражување. Овој кластер ги нагласува новите технологии, паметните градови и ИКТ решенијата.</p> <p>Катанија - Сицилија електроника и полупроводнички кластер: Катанија, во Сицилија, е препознатлива по својот кластер фокусиран на електрониката и технологиите на полупроводници. Градот има истражувачки институции и компании кои работат во производство на полупроводници, микроелектроника и сродни области.</p> <p>Пиза - Кластер за истражување и роботика во Тоскана:</p>
--	--

	<p>Пиза и регионот Тоскана имаат кластер што се концентрира на истражување и роботика. Познат е по своите истражувачки институции, универзитети и компании специјализирани за роботика, автоматизација и сродни технологии.</p> <p>Овие кластери ги истакнуваат регионалните сили на Италија во ИТ секторот и ја нагласуваат соработката, иновациите и специјализацијата во одредени области на технологијата. Кластерите помагаат да се поттикне економскиот раст, да се привлечат инвестиции и да се зајакне конкурентноста преку поттикнување на споделување знаење и експертиза во концентрирана географска област.</p>
<p><i>Повеќе се бараат професионални профили на ИТ пазарот на труд (најмалку 5 профили и краток опис)</i></p>	<p>На пазарот на труд во ИТ кој брзо се развива во Италија, многу професионални профили се многу барани поради побарувачката за специфични групи на вештини и експертиза. Еве пет клучни професионални профили кои постојано се барани:</p> <p>Развивач на софтвер / инженер: Опис: Развивачите на софтвер дизајнираат, развиваат и тестираат</p>

	<p>апликации или системски софтвер. Тие се умешни во различни програмски јазици и рамки, обезбедувајќи ја функционалноста, перформансите и безбедноста на софтверот. Програмерите соработуваат со меѓуфункционални тимови за да создадат софтверски решенија кои ги задоволуваат барањата на клиентите.</p> <p>Научник за податоци / аналитичар: Опис: Научниците за податоци и аналитичарите користат напредна аналитика, машинско учење и статистички техники за да извлечат увид од големи и сложени збирки на податоци. Тие ги толкуваат податоците, градат предвидливи модели и обезбедуваат активни препораки за поддршка на информираното одлучување за бизнисите.</p> <p>Специјалист за сајбер безбедност: Опис: Специјалистите за сајбер безбедност се одговорни за заштита на компјутерските системи, мрежи и податоци од сајбер закани. Тие дизајнираат безбедносни мерки, имплементираат безбедносни протоколи и спроведуваат проценки на ризик за да спречат и ублажат безбедносни прекршувања и сајбер-</p>
--	--

	<p>напади. Нивната улога е клучна во одржувањето на интегритетот и доверливоста на дигиталните средства.</p> <p>Развивач на Full Stack: Опис: Програмерите на целосниот стек имаат експертиза и за развој на предниот и заден дел. Тие дизајнираат и градат кориснички интерфејси, развиваат логика од страна на серверот, управуваат со бази на податоци и обезбедуваат беспрекорна интеграција на сите компоненти на веб апликацијата. Програмерите со целосен стек играат клучна улога во создавањето ефикасни и функционални веб решенија.</p> <p>Архитект на Cloud Solutions: Опис: Архитектите за решенија во облак дизајнираат и имплементираат инфраструктура и апликации базирани на облак. Тие ги анализираат организациските потреби, избираат соодветни платформи за облак и создаваат архитектонски решенија за приспособливост, безбедност и ефикасност. Архитектите за решенија во облак ја оптимизираат употребата на облак за да ги подобрат перформансите и да ги намалат трошоците за бизнисите.</p>
--	---

	<p>Овие професионални профили го рефлектираат развојот на ИТ пејзажот, каде технолошкиот напредок и дигиталната трансформација ја поттикнуваат побарувачката за специјализирани вештини. Работодавците бараат професионалци кои можат да се прилагодат на променливите технологии, ефективно да соработуваат во тимови и да придонесат за создавање иновативни решенија кои се усогласуваат со деловните цели. Континуираното учење и постојаното ажурирање со најновите трендови се од суштинско значење за успехот во овие улоги.</p>
<p>Главните барани вештини и бараниот степен</p>	<p>Развивач на софтвер / инженер: Главни вештини: познавање на програмски јазици како Java, Python, C++, JavaScript итн. Познавање на методологии за развој на софтвер (Agile, Scrum и сл.). Познавање со системи за контрола на верзии (на пример, Git) и интегрирани развојни околинати (IDEs). Разбирање на бази на податоци (SQL, NoSQL). Силни способности за решавање проблеми и аналитички способности.</p>

	<p>Баран степен: Дипломиран или магистер по компјутерски науки, софтверско инженерство или сродни области.</p> <p>Научник за податоци / аналитичар: Главни вештини: Познавање на програмски јазици (Python, R, SQL). Искуство со рамки и библиотеки за машинско учење (TensorFlow, PyTorch, scikit-learn). Вештини за расправија на податоци, чистење и визуелизација (користење алатки како Tableau, Power BI). Статистичка анализа и моделирање. Силна деловна острина и комуникациски вештини за ефективно толкување и известување на податоците. Баран степен: Магистер по наука за податоци, статистика, компјутерски науки или поврзана област. Д-р. често се претпочита за напредни истражувачки улоги.</p> <p>Специјалист за сајбер безбедност: Главни вештини: Познавање на рамки и најдобри практики за сајбер-безбедност. Експертиза за безбедност на мрежата и системот.</p>
--	--

	<p>Запознавање со алатките и техниките за проценка на безбедноста. Откривање инциденти, одговор и вештини за обновување. Разбирање на усогласеноста и регулаторните барања. Баран степен: Дипломиран или магистер по сајбер-безбедност, безбедност на информации, компјутерски науки или поврзана област.</p> <p>Развивач на Full Stack: Главни вештини: Владеење во двете предни (HTML, CSS, JavaScript, рамки како React, Angular) и back-end (Node.js, Python, Java, Ruby, итн.) технологии. Познавање на бази на податоци и серверски рамки. Системи за контрола на верзии и вештини за дебагирање. Способност за соработка со меѓуфункционални тимови и интегрирање на различни компоненти на веб апликација. Баран степен: Диплома по компјутерски науки, софтверско инженерство или поврзана област.</p> <p>Архитект на Cloud Solutions:</p>
--	---

	<p>Главни вештини: Експертиза во облак платформи (AWS, Azure, Google Cloud). Познавање на дизајн, имплементација и распоредување на архитектура на облак.</p> <p>Разбирање на вмрежување, безбедност и усогласеност во облак околина.</p> <p>Владеене во скриптирање и автоматизација (на пр. PowerShell, Bash, Python).</p> <p>Вештини за решавање проблеми и стратешко планирање за оптимизирање на облак решенија.</p> <p>Баран степен: Дипломиран или магистер по компјутерски науки, информатичка технологија или поврзана област. Сертифицирањето во релевантните облак платформи е високо ценето (на пр., AWS Certified Solutions Architect, Microsoft Certified: Azure Solutions Architect Expert).</p> <p>Овие вештини и образовни средини обезбедуваат силна основа за успех во соодветните ИТ улоги, осигурувајќи дека професионалците се опремени да ги задоволат барањата на развојот на ИТ пејзажот. Континуираното учење и постојаното ажурирање со најновите достигнувања се од суштинско значење за да напредувате на овие позиции.</p>
--	--

<p>Име на 5-те главни ИТ компании во земјата + линк до веб-страница</p>	<p>Еве пет големи ИТ компании во Италија заедно со линкови до нивните веб-локации:</p> <p>Leonardo SpA: Веб-страница:https://www.leonardo.com/it/home</p> <p>Engineering Ingegneria Informatica SpA: Веб-страница:https://www.eng.it/</p> <p>Accenture Italia: Веб-страница:https://www.accenture.com/it-it</p> <p>Одговори: Веб-страница:https://www.reply.com/en</p> <p>Експривија Италтел: Веб-страница:https://www.exprivia.it/it/</p>

Република Северна Македонија

<p>Национални знаци на пазарот на труд (општо)</p>	<p>Пазарот на трудот во Северна Македонија има свои уникатни карактеристики обликувани од историјата, економијата и</p>
--	---

регионалниот контекст на земјата. Некои од клучните национални карактеристики на пазарот на труд во Северна Македонија вклучуваат:

1. **Висока невработеност:** Северна Македонија се бори со постојана висока невработеност. Стапката на невработеност е релативно висока, особено кај младите и жените. Ова беше значаен предизвик за пазарот на трудот.
2. **Квалификувана работна сила:** Земјата може да се пофали со добро образована и квалификувана работна сила, со силни страни во области како што се информатичката технологија, инженерството и производството. Земјата инвестираше во образованието и стручната обука за да произведе компетентна работна сила.
3. **Неформално вработување:** Значителен дел од работната сила во Северна Македонија се ангажира во неформално вработување. Неформалното вработување е вообичаено поради различни фактори, вклучувајќи ги и бирократските пречки во формализирањето на бизнисите и претпочитањето за готовински трансакции.

	<p>4. Ниски плати:Платите во Северна Македонија генерално остануваат пониски од оние во западноевропските земји, што ја прави нацијата атрактивна дестинација за странски инвестиции во индустрии кои бараат исплатлива работна сила.</p> <p>5. Емиграција:Значителен број северномакедонци емигрирале во потрага по подобри економски перспективи во другите европски земји. Овој феномен доведе до забележлив „одлив на мозоци“, особено во здравствениот и ИТ секторите.</p> <p>6. Индустриски и производствени сектори:Индустрискиот и производствениот сектор, вклучително и автомобилската и текстилот, играат витална улога во економијата и пазарот на труд на земјата. Успешно привлекоа странски инвестиции.</p> <p>7. Вработување во јавниот сектор:Вработувањето во јавниот сектор традиционално нуди стабилни работни места со придружни придобивки. Сепак, таа се соочи и со предизвици поврзани со корупцијата и неефикасноста.</p> <p>8. Реформи на пазарот на трудот:Владата иницираше</p>
--	--

	<p>реформи насочени кон справување со предизвиците како што се неформалноста, невработеноста и флексибилноста на пазарот на трудот. Овие реформи имаат за цел да го направат пазарот на труд попривлечен и за домашните и за странските инвеститори.</p> <p>9. Миграција на работна сила:Сезонската миграција на работна сила е вообичаена, со многу северномакедонци кои работат во странство, особено во Западна Европа, за време на земјоделските и градежните сезони.</p> <p>10. Полови разлики:Половите разлики опстојуваат на пазарот на трудот, при што жените често се соочуваат со предизвици поврзани со нееднаква плата и помала застапеност на лидерски позиции.</p> <p>11. Странски работници:Северна Македонија забележа скромн прилив на странски работници, особено во секторите каде што специфичните вештини се многу барани.</p> <p>Вреди да се напомене дека Северна Македонија минува низ политички и економски трансформации, со аспирации за интеграција во Европската Унија. Како резултат на тоа,</p>
--	---

	<p>пазарот на труд може дополнително да се развива во наредните години, бидејќи земјата продолжува да се прилагодува на светските економски трендови и да се интегрира во Европската унија.</p>
<p>Локални окрузи за ИТ вработување во земјата</p>	<p>Северна Македонија има неколку градови и региони каде што може да се најдат можности за вработување во ИТ.</p> <p>1. Скопје:</p> <p>Скопје, главниот град и најголемиот град на Северна Македонија, е најистакнатиот ИТ центар во земјата. Тој е домаќин на бројни ИТ компании, стартапи и образовни институции поврзани со областа на информатичката технологија. Областа околу Универзитетот Св. Кирил и Методиј е особено густ со бизниси и институции поврзани со ИТ. Технолошко индустриската развојна зона (ТИРЗ) во Скопје е дом на неколку ИТ компании и обезбедува поволна деловна средина.</p> <p>2. Битола:</p> <p>Битола е уште еден град со растечки ИТ сектор. Има универзитет со силен оддел за</p>

компјутерски науки,
обезбедувајќи збир на
квалификувани дипломци.

3. Тетово:

Тетово има ИТ сектор во развој, делумно поради присуството на Универзитетот на Југоисточна Европа, кој нуди компјутерски науки и сродни програми со фокус на развој на софтвер, развој на мобилни апликации и ИТ услуги.

4. Куманово:

И Куманово, лоцирано на североисток, постепено станува центар за ИТ компаниите. Тој е дом на фирми за развој на софтвер и има корист од неговата близина до Скопје.

5. Штип:

Штип е познат по своите образовни институции, меѓу кои и Универзитетот Гоце Делчев. Ова придонесува за збир на ИТ таленти во градот.

Запомнете, ИТ индустријата е динамична и со текот на времето може да се појават нови можности во различни региони. За најсовремени информации, размислете за консултации со локални одбори за

	<p>работа, форуми за ИТ или професионални мрежни платформи специфични за Северна Македонија. Дополнително, контактирањето со локалните ИТ заедници или организации може да биде добар начин да се запознаете со тековните изгледи за работа во областа.</p>
<p>Можни кластери во округот</p>	<p>Од моето последно ажурирање на знаењето во јануари 2022 година, Македонија (официјално позната како Северна Македонија) работеше на развој на својот сектор за информатичка технологија (ИТ). Кластерите во ИТ секторот обично се однесуваат на географски концентрации на меѓусебно поврзани бизниси, добавувачи, даватели на услуги и поврзани институции во одредена област. Овие кластери се насочени кон поттикнување на иновациите, соработката и економскиот раст во ИТ индустријата. Еве неколку можни кластери и технолошки центри во македонскиот ИТ сектор:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скопски кластер: Со оглед на тоа што Скопје е главен и најголем град на Северна Македонија, веројатно ќе има најголема концентрација на ИТ компании и професионалци. Оваа област може да биде центар за развој на софтвер, ИТ услуги и сродни индустрии и образовни институции

	<p>фокусирани на технологија и развој на софтвер.</p> <p>2. Битола ИТ Хаб: Битола е уште еден град во Македонија со растечка ИТ заедница. Bitola IT Hub ги обединува ИТ компаниите и професионалците за да соработуваат на проекти и да споделуваат знаење.</p> <p>3. Технолошки парк Тетово: Технолошкиот парк Тетово е технолошки центар во градот Тетово, чија цел е да ги поддржи технолошките иновации и претприемништвото во регионот.</p> <p>4. Технолошки парк Охрид: Ohrid Tech Park е технолошки парк лоциран во живописниот град Охрид. Нуди простори за соработка, програми за инкубација и ресурси за технолошки стартапи и претприемачи. ИКТ Инкубатор - Охрид: Овој инкубатор обезбедува поддршка за технолошките стартапи и претприемачи во Охрид, нудејќи менторство, ресурси и можности за вмрежување.</p> <p>5. Кластери предводени од универзитет: Универзитетите често играат клучна улога во поттикнувањето на ИТ кластерите. На пример, институциите како</p>
--	--

	<p>Универзитетот во Скопје или Универзитетот на Југоисточна Европа во Тетово УЈИЕ, лоциран во Тетово, беа инструментални во промовирањето на ИТ образованието и истражувањето, придонесувајќи за растот на ИТ секторот во Македонија.</p> <p>6. Кластер за е-влада и дигитални услуги: Национална агенција за електронски комуникации (АКЕП): АКЕП игра значајна улога во регулирањето и промовирањето на ИКТ секторот во Македонија. Го поддржува растот на ИТ индустријата преку различни иницијативи. Со оглед на интересот на владата за дигитализација, може да има кластер фокусиран на решенија за е-влада, дигитални услуги и ИТ системи за јавна администрација.</p> <p>7. Македонска асоцијација за информатичка технологија (МАИТ): МАИТ е организација која ги обединува ИТ компаниите и професионалците во Македонија, залагајќи се за раст и развој на ИТ секторот.</p> <p>Овие кластери и центри имаат за цел да создадат екосистем кој поддржува ИТ компании, стартапи и професионалци, поттикнувајќи ги иновациите и економскиот развој во македонскиот ИТ сектор. Владата и разни организации во</p>
--	--

	<p>Македонија активно ги промовираат овие кластери за привлекување инвестиции, таленти и меѓународни партнерства во областа на информатичката технологија.</p>
<p><i>Повеќе се бараат професионални профили на ИТ пазарот на труд (најмалку 5 профили и краток опис)</i></p>	<p>Побарувачката за ИТ професионалци во Македонија, како и во многу други земји, еволуира со технолошките трендови. Еве најмалку пет ИТ професионални профили кои биле многу барани на ИТ пазарот на труд во Македонија. ИТ пазарот постојано се развива и се менува.</p> <p>1. Програмери/инженери на софтвер:</p> <p>Опис: Развивачите на софтвер се одговорни за дизајнирање, кодирање и тестирање на софтверски апликации и системи. Во Македонија има голема побарувачка за програмери со вештини за програмски јазици како Java, Python, JavaScript и C#. Програмерите од Full Stack имаат умешност во развојот на предниот и заден дел.</p> <p>2. Научници за податоци/аналитичари на податоци:</p> <p>Опис: Научниците за податоци и аналитичарите на податоци се</p>

експерти за анализа и толкување на податоците за да им помогнат на организациите да донесуваат информирани одлуки. Тие често користат алатки како Python, R и техники за визуелизација на податоци.

3. Специјалисти за сајбер безбедност:

Опис: Како што важноста на безбедноста на податоците продолжува да расте, побарувачката за специјалисти за сајбер-безбедност се зголеми. Тие спроведуваат безбедносни мерки, следат потенцијални закани и реагираат на безбедносни инциденти. Ова е на големо барање во Северна Македонија.

4. Администратори на мрежи и системи:

Опис: Администраторите на мрежи и системи управуваат со ИТ инфраструктурата на организацијата, вклучувајќи сервери, мрежи и хардвер. Тие обезбедуваат непречено функционирање и безбедност на овие системи.

5. Програмери со целосен оцак:

Опис: Програмерите од Full Stack се вешти и за преден и за заден развој. Тие можат да работат на целиот процес на развој на софтвер, што ги прави разновидни средства за многу компании.

6. Инженери DevOps:

Опис: Инженерите на DevOps го премостуваат јазот помеѓу развојот и операциите, рационализирајќи го процесот на испорака на софтвер. Тие се фокусираат на автоматизирање и рационализирање на процесот на развој и распоредување на софтвер, обезбедувајќи ефикасно и доверливо објавување кодови.

7. Проектни менаџери/Scrum Masters:

Опис: Менаџерите на проекти и мајсторите на Scrum се одговорни за надгледување на ИТ проектите, осигурувајќи дека тие се завршени на време и во рамките на буџетот. Тие често користат Agile методологии за ефективно да управуваат со развојните тимови.

Запомнете дека ИТ пазарот на труд постојано се развива. За да останете

	<p>конкурентни на ова поле, од суштинско значење е постојано да ги ажурирате вашите вештини и знаења како одговор на трендовите во индустријата и специфичните потреби на работодавачите во Македонија.</p>
<p>Главните барани вештини и бараниот степен</p>	<p>1. Програмери/инженери на софтвер:</p> <p>Програмски јазици: Од суштинско значење е познавање на еден или повеќе програмски јазици. Вообичаени избори вклучуваат Python, Java, C++, JavaScript, Ruby и многу други. Изборот на јазикот често зависи од конкретната работа и технологиите што ги користи работодавачот.</p> <p>Бази на податоци: Познавањето на базите на податоци и јазиците за пребарување како SQL е од клучно значење. Познавањето и со релациските и со NoSQL базите на податоци често е корисно. Разбирањето на принципите на софтверската архитектура и шемите за дизајн е од витално значење за создавање скалабилен и одржуван софтвер.</p> <p>Безбедност: Свеста за најдобрите практики и техники за сајбер-безбедност е сè поважна како што се развиваат безбедносните закани.</p> <p>Степени:</p>

	<p>Универзитетска диплома: Многу позиции за развој на софтвер бараат најмалку диплома по компјутерски науки, софтверско инженерство или поврзана област. Сепак, некои работодавци може да ги разгледаат кандидатите со дипломи по математика, електротехника или други сродни дисциплини.</p> <p>Магистратура: За повеќе специјализирани или напредни улоги, магистерска диплома по компјутерски науки или поврзана област може да биде предност, иако тоа не е секогаш строг услов.</p> <p>Сертификати: Иако не е замена за диплома, сертификатите за специфични програмски јазици, развојни рамки или технологии можат да ги подобрат квалификациите и конкурентноста на програмерите на пазарот на труд.</p> <p>2. Специјалисти за сајбер безбедност:</p> <p>Мрежна безбедност: Разбирање на заштитен ѕидови, системи за откривање на упад и виртуелни приватни мрежи (VPN).</p> <p>Безбедносен софтвер и алатки: Запознавање со антивирусни програми, алатки за шифрирање и софтвер за тестирање на пенетрација.</p> <p>Интелигенција за закани: Разбирање на</p>
--	--

	<p>тековните закани, ранливости и вектори на напади.</p> <p>Безбедносни политики и процедури: Познавање на најдобрите практики, стандарди за усогласеност (на пример, GDPR, HIPAA) и регулаторни барања.</p> <p>Одговор на инцидент и управување: Способност за откривање, реагирање и ефикасно ублажување на безбедносни инциденти.</p> <p>Справување со ризици: Идентификување и проценка на потенцијалните безбедносни ризици и развивање стратегии за нивно ублажување. Безбедносна ревизија и проценка, свест за безбедност и обука:</p> <p>Барани степени:</p> <p>Диплома за сајбер безбедност:</p> <p>Оваа програма обично покрива низа теми, вклучувајќи мрежна безбедност, криптографија, одговор на инциденти и безбедносни политики. Диплома по компјутерски науки или ИТ со фокус на предмети поврзани со безбедноста може да биде соодветна основа за кариера во сајбер безбедноста.</p> <p>Специјализираните дипломи за безбедност на информации или уверување се прилагодени специјално за кариери во сајбер безбедноста.</p>
--	---

Сертификати: Покрај формалното образование, сертификатите како CompTIA Security+, Certified Information Systems Security Professional (CISSP), Certified Ethical Hacker (CEH) и други се многу вредни за демонстрирање на стручност и практични вештини.

3. Администратори на мрежи и системи:

Се одговорни за секојдневното работење и одржување на компјутерските мрежи и системи на организацијата. Тие играат клучна улога во обезбедувањето дека овие системи работат ефикасно, безбедно и сигурно. Главните вештини и дипломи што се бараат за администраторите на мрежи и системи обично вклучуваат:

Вмрежување: Администраторите треба да имаат силно разбирање за мрежни принципи, вклучувајќи TCP/IP, рутирање, префрлување и мрежни протоколи. Тие треба да бидат способни да конфигурираат и да решаваат проблеми на мрежните уреди како рутери и прекинувачи. Системска администрација: Умешноста во администрирање на различни оперативни системи како што се Windows Server, Linux и Unix е од клучно значење. Ова вклучува управување со корисници, управување со датотечен систем и инсталација на софтвер.

Бекап и обновување:Разбирањето на процедурите и алатките за резервна копија и враќање при катастрофи е од клучно значење за да се обезбеди достапност на податоците и континуитет на работењето.

Степен и барања за образование:

Диплома по компјутерски науки може да обезбеди силна основа за вмрежување и администрација на системи. Информатичка технологија: Многу универзитети нудат ИТ програми кои покриваат теми за мрежна и системска администрација.

Компјутерско инженерство:Овој степен ги комбинира компјутерските науки и електротехниката и може да биде релевантен за администрацијата на мрежи и системи.

Сертификати:

Освен диплома, сертификатите како CompTIA Network+, CompTIA Security+, Cisco CCNA, Microsoft Certified Systems Administrator (MCSA) и други можат да покажат експертиза и се високо ценети во индустријата.

4. Инженери DevOps:

Играјте клучна улога во современиот развој на софтвер преку премостување на јазот помеѓу развојот и работењето. Тие се фокусираат на автоматизирање на процесите, подобрување на

	<p>соработката и обезбедување континуирана интеграција и испорака. Еве ги главните вештини и дипломи кои често се бараат за инженерите на DevOps:</p> <p>Скриптирање и кодирање:Познавање на јазици за скриптирање како Python, Ruby, Shell или PowerShell и познавање на програмски јазици како Java, C# или Go.</p> <p>Континуирана интеграција/континуирано распоредување (CI/CD):Експертиза за поставување и управување со CI/CD цевководи со помош на алатки како Jenkins, GitLab CI/CD, CircleCI или Travis CI.</p> <p>Управување со конфигурација:Познавање на алатки како Ansible, Puppet или Chef за автоматизирање и управување со инфраструктурни конфигурации.</p> <p>Контејнеризација и оркестрација:Искуство со платформи за контејнеризација како Docker и алатки за оркестрација на контејнери како Kubernetes.</p> <p>Следење и евиденција:Запознавање со алатките за следење како Prometheus, Grafana и решенија за евиденција како ELK stack (Elasticsearch, Logstash, Kibana) или Splunk.</p>
--	--

	<p>Побарана диплома за инженери DevOps:</p> <p>Додека формалното образование е вредно, инженерите на DevOps не бараат секогаш специфични степени. Многу успешни инженери за DevOps доаѓаат од различни образовни средини. Сепак, релевантните степени и сертификати можат да бидат корисни, вклучувајќи:</p> <p>Компјутерски науки или софтверско инженерство: Диплома по компјутерски науки или софтверско инженерство обезбедува солидна основа во програмирањето, алгоритмите и дизајнот на системот, кои се релевантни вештини за улогата на DevOps.</p> <p>информатичка технологија или информациски системи: Овие дипломи често покриваат широк опсег на теми, вклучувајќи вмрежување, системска администрација и управување со базата на податоци, кои се релевантни за DevOps.</p> <p>Сертификати: Сертификациите од давателите на облак (на пр., AWS Certified DevOps Engineer, Azure DevOps Engineer Expert) или сертификатите специфични за DevOps (на пр. Docker Certified Associate, Kubernetes Certified Administrator) исто така може да покажат познавање.</p>
--	--

5. Проектни менаџери и Scrum Masters:

Водење и управување со развој на софтвер и други проектно ориентирани тимови. Вештини на проект менаџер и барања за диплома:

Лидерски способности: На проектните менаџери им требаат силни лидерски вештини за да ги мотивираат и водат своите тимови. Тие треба да бидат способни да постават јасна визија, ефективно да комуницираат и да донесуваат одлуки самоуверено.

Комуникациски вештини: Ефективната комуникација е од суштинско значење за координирање на членовите на тимот, засегнатите страни и горното раководство. Менаџерите на проекти треба да бидат вешти и во писмена и во вербална комуникација.

Организациски вештини: Проектните менаџери се одговорни за планирање, закажување и следење на напредокот на проектот. Одличните организациски вештини се клучни за одржување на проектот на вистинскиот пат.

Управување со времето: Управувањето со временските рокови на проектот и обезбедувањето дека задачите се завршени според распоредот е клучна одговорност на проектните менаџери.

Справување со ризици: Идентификувањето, проценувањето и ублажувањето на

ризиците од проектот е критичен аспект на управувањето со проектот. Разбирањето на техниките за управување со ризик е од витално значење.

Решавање на проблем: Менаџерите на проекти често се среќаваат со пречки и предизвици. Тие треба да бидат вешти во решавање на проблеми и одлучување.

Барања за диплома: Многу организации претпочитаат проект менаџери да имаат диплома во поврзана област, како што се бизнис менаџмент, инженерство или компјутерски науки. Некои работодавци може да бараат и кандидати со сертификат поврзан со управување со проекти, како што е PMP (Професионален менаџмент на проекти). Струм магистерски вештини и барања за дипломи:

Знаење за Scrum Framework: Длабокото разбирање на рамката на Scrum, нејзините принципи, улоги и церемонии е од суштинско значење за Scrum Master.

Тренирање и менторство: Scrum Masters им помага на тимовите и организациите да ги усвојат практиките на Scrum. Вештините за коучинг и менторство се клучни за да ги водат тимовите кон самоорганизирање и постојано подобрување.

	<p>Службено раководство:Scrum Masters им служи на своите тимови со отстранување на пречките и помагајќи им да работат ефикасно. Тие треба да ги отелотворат принципите на раководството на слугите. Scrum Masters обично немаат специфични барања за степен. Додека диплома во поврзана област може да биде корисна, практичното искуство со Scrum, заедно со Scrum Master сертификацијата (како што е Certified ScrumMaster или Professional Scrum Master), често е поважно.</p>
<p>Име на 5-те главни ИТ компании во земјата + линк до веб-страница</p>	<p>Сеавус едукативен центар за развој https://www.sedc.mk/</p> <p>Семос едукација https://semosedu.com.mk/Home_page.aspx</p> <p>Код Па https://codewellgroup.com/</p> <p>CodeIT решение https://codeit.mk/home</p> <p>Веб Фабрика ДОО https://webfactory.mk/</p>

Анекс 2.3 Извештај за помош на ЕУ за учење јазици и државна и локална помош за тоа

<p>Вовед во Извештајот и проектот</p>	<p>Кога се размислува за стекнување на мајчиниот јазик на земјата-домаќин од страна на мигрантите, како во случајот со трите земји вклучени во проектот - Италија, Литванија и Република Северна Македонија - од суштинско значење е да се проценат повеќекратните механизми за поддршка, правни рамки. и иницијативи за соработка со разни државни организации.</p> <p>а) Поддршка од овие три земји за учење јазици од страна на мигрантите: Постојат различни иницијативи и структури за поддршка за да им се помогне на мигрантите да учат италијански, литвански и македонски јазик, клучен аспект на нивната интеграција во општеството. На локално ниво, општините организираат јазични курсеви или го олеснуваат пристапот до нив. Овие курсеви се дизајнирани да ги обезбедат јазичните вештини потребни за секојдневниот живот, работата и социјалната интеракција. Клучна улога играат и невладините организации (НВО), кои нудат јазични курсеви и работилници прилагодени на потребите на мигрантите.</p> <p>Понатаму, италијанската, литванската и македонската влада, во соработка со регионалните власти, субвенционираат јазични програми преку стипендии и финансирање. Јазичните курсеви финансирани од јавноста, кои често се одржуваат во центри на</p>
---	--

заедницата или образовни институции, се отворени за мигранти. Овие програми имаат за цел да ги подобрат јазичните вештини и културното разбирање, промовирајќи успешна интеграција во општеството.

б) Локалните и националните закони за учење јазици: Италија, Литванија и Република Северна Македонија имаат воспоставено законски одредби за промовирање на учењето јазик кај мигрантите. Договорот за интеграција е важен правен инструмент кој ги наведува обврските и правата на имигрантите, вклучително и барањата за учење јазик. Според овој договор, од имигрантите се бара да посетуваат јазични курсеви за да се олесни интеграцијата.

Понатаму, во Италија, Законот 94/2009 утврдува насоки за прием и интеграција на имигранти. Нагласете ја важноста од учењето на јазикот и културата на домаќинот. Законот ја нагласува потребата од соработка помеѓу националните, регионалните и локалните власти за да се обезбеди ефективна интеграција преку јазичното образование.

Истото важи и во Литванија со Законот на Република Литванија „ЗА ПРАВНИОТ СТАТУС НА СТРАНЦИ“ БР. IX-2206 од Амандманот. Овој закон ја утврдува процедурата за влез и излез, престој и живеење, азил и привремена заштита на странци во Република Литванија, интеграција на Законот за миграција, кој се однесува на различни аспекти на имиграцијата, вклучувајќи ги правата и обврските на имигрантите, процедурите за азил, дозволи за престој и обезбедува правна основа за политиките за

прием и интеграција. Ова не е различно од она што се случува во Република Северна Македонија, каде што Законот за СТРАНЦИ ги регулира условите за влез, излез и престој на странци во Република Северна Македонија, како и нивните права и обврски.

в) Даночни поволности и соработка со државните организации: Во однос на даночните поволности, Италија и Литванија нудат поволни услови за ангажирање странци, даночни олеснувања или даночни олеснувања за компаниите кои нудат јазична обука за своите вработени имигранти. Ова го поттикнува вклучувањето на приватниот сектор во обуката за јазици и придонесува за економската интеграција на имигрантите.

За разлика од Италија и Литванија, се чини дека Република Северна Македонија не ги обезбедува истите мерки во однос на овие бенефиции, но сепак предложи серија мерки и модели за социјална заштита за состојбата на бегалците, внатрешно раселените лица и мигрантите.

Во овие три земји, клучна е соработката со државните организации, вклучително и Заводот за труд и Државната агенција за развој на образованието. Канцеларијата за труд често соработува со образовните институции за да се осигура дека јазичните курсеви се во согласност со барањата на пазарот на трудот, подобрувајќи ја вработливоста на мигрантите.

Државната агенција за развој на образованието работи во соработка со различни засегнати

	<p>страни за да дизајнира сеопфатни јазични програми. Овие програми имаат за цел да одговорат на специфичните потреби на мигрантите, инкорпорирање на иновативни методологии за оптимизирање на усвојувањето јазик, соработка со невладини организации и локални власти за да се координираат иницијативите за учење јазик и да се обезбедат потребните ресурси.</p> <p>Како заклучок, Италија, Литванија и Република Северна Македонија усвојуваат повеќеслоен пристап за поддршка на мигрантите во учењето јазик. Ова вклучува законски рамки кои наложуваат усвојување јазик, партнерства со државни органи и невладини организации и даночни стимулации кои го поттикнуваат учеството на приватниот сектор. Со промовирање на јазичните вештини и културното разбирање, овие три земји имаат за цел да ја олеснат успешната интеграција на мигрантите во нивните општества.</p>
<p><i>Што прави ЕУ за да помогне во учењето локални јазици</i></p>	<p>Европската унија (ЕУ) ја препознава виталната улога на учењето јазици во промовирањето на интеграцијата, социјалната кохезија и економскиот развој во нејзините 27 земји-членки. Напорите за поддршка на учењето јазици од страна на мигрантите и новодојдените првенствено се водени од неколку клучни иницијативи и политики.</p> <p>Политики за интеграција и Заеднички европски</p>

	<p>систем за азил (CEAS): ЕУ преку CEAS ја промовира интеграцијата на бегалците и корисниците на меѓународна заштита. Учењето јазици е клучен аспект на интеграцијата и земјите-членки се охрабруваат да обезбедат пристап до јазични курсеви и да ги олеснат можностите за бегалците да го научат официјалниот јазик на земјата домаќин.</p> <p>Фонд за европска интеграција (ЕИФ): ЕИФ е финансиски инструмент насочен кон поддршка на интеграцијата на државјани на трети земји во различните земји-членки. Учењето јазици е една од клучните области на поддршка што ја обезбедува ЕИФ. Средствата се распределуваат за програми за обука на јазици, вклучувајќи курсеви фокусирани на официјалниот јазик на земјата домаќин.</p> <p>Европски социјален фонд (ЕСФ): ЕСФ е важен финансиски инструмент на ЕУ посветен на подобрување на вработувањето и социјалната вклученост. Поддржува акции кои ја подобруваат интеграцијата на мигрантите, вклучително и програми за учење јазик и обука. Средствата од ЕСФ често се користат за субвенционирање на јазични курсеви, што ги прави достапни за мигрантите.</p> <p>Еразмус+ програма: Еразмус+ е водечка програма на ЕУ за образование, обука, млади и спорт. Во рамките на оваа програма има</p>
--	---

	<p>конкретни иницијативи и акции кои го поттикнуваат учењето јазични и јазичната различност. Јазичните проекти и партнерства го поддржуваат развојот на јазичните вештини, културното разбирање и повеќејазичноста.</p> <p>Европска агенда за учење на возрасни: Европската агенда за учење на возрасни ја нагласува важноста на учењето јазични за возрасните мигранти и бегалци. Ги охрабрува земјите-членки да инвестираат во јазични курсеви, да обезбедат насочена поддршка на возрасните со слаби јазични вештини и да го промовираат признавањето на јазичните вештини.</p> <p>Стратегии за учење јазик: ЕУ ги охрабрува земјите-членки да развијат и имплементираат сеопфатни стратегии за учење јазик. Овие стратегии често прикажуваат специфични цели, пристапи и активности за промовирање на усвојувањето јазик кај мигрантите. Прилагодените јазични програми се дизајнирани да ги задоволат јазичните потреби на новодојденците.</p> <p>Интеграциски политики и национални програми: ЕУ ги поддржува земјите-членки во развојот на политики за интеграција кои вклучуваат можности за учење јазични. Националните програми, често делумно</p>
--	---

	<p>финансирани од ЕУ, имаат за цел да обезбедат дека мигрантите имаат пристап до јазични курсеви, информации за опциите за учење јазик и помош при оценувањето на јазичните вештини.</p> <p>Накратко, ЕУ спроведува различни иницијативи и политики за да го олесни учењето јазично за мигрантите и новодојденците во нејзините земји-членки. Овие напори вклучуваат финансиска поддршка, политики за интеграција, образовни програми и соработка со националните и локалните власти за промовирање на јазичната интеграција и подобрување на социјалната вклученост.</p>
<p><i>Што прави државата за да помогне во учењето на мајчиниот јазик</i></p>	<p>Литванија</p> <p>Интеграцијата на мигрантите во Литванија ја организира Одделот за миграција при Министерството за внатрешни работи на Република Литванија, врз основа на правни акти и го спроведуваат државни и општински институции и невладини организации.</p> <p>Еден од најважните процеси на интеграција е изучувањето на литванскиот јазик, поради што се организираат бесплатни курсеви за литвански јазик, кои имаат за цел да ја олеснат интеграцијата на нелитванските граѓани во општеството и пазарот на трудот.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Главната државна институција поврзана со пазарот на трудот, „Службата за

	<p>вработување“, организира курсеви по литвански јазик, каде што барателите на работа од следните целни групи можат да учат литвански, регистрирани во Службата за вработување: граѓани на Европската унија или земји-членки на Европската Здружението за слободна трговија и членовите на нивните семејства, кои живеат во Република Литванија;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Граѓани од трета земја кои имаат дозвола за престој во Литванија најмалку една година; 3. Лица на кои им е доделен статус на преносливо лице, доколку нивната дозвола за престој во Република Литванија важи најмалку една година. <p>Службата за вработување склучува трипартитен или билатерален договор со лице кое посетува неформално образование за возрасни. Оние кои нема да ги исполнат своите обврски од договорите ќе мора да ги надоместат трошоците направени од РУ.</p> <p>Ограоците на „Службата за вработување“ работат во сите градови на Литванија, затоа му даваат можност на лицето да избере каде да студира, а доколку не постои можност за студирање во местото на живеење, тие нудат учење на далечина.</p> <p>Активности на универзитети и центри за обука</p> <p>Повеќето центри за обука и универзитети каде што студираат странци нудат курсеви за</p>
--	---

литвански јазик (тие можат да бидат платени или бесплатни). Основното познавање на литванскиот јазик може да се стекне со учење преку Интернет, на пример, на веб-страницата „Да бидеме пријатели“. Тоа е бесплатна и интерактивна алатка која ќе ви помогне да научите да читате, разбирате и слушате, зборувате и пишувате литвански. Курсот се состои од 24 лекции, по една недела се доделува за секој час.

Помош на општините преку проектни активности

Општините на литванските градови спроведуваат проекти и ги финансираат активностите на различни институции и организации поврзани со организација на курсеви за литвански јазик и култура со средства од Фондот за азил, миграција и интеграција „Итна помош“ задача „Придонесете во првите активности за интеграција на трето- државјани на земјата извршени на ниво на локална самоуправа“. Како дел од овие проекти, главно се организираат бесплатни курсеви по литвански јазик А1, кои се состојат од 50 академски часови.

Програма за обука на литвански јазик

во 2021 година за време на имплементацијата на проектот „Учење јазик - дел од успешната социјална интеграција“ (PMIF-2.1.9-V-01-001) беа

подготвени програми за учење на литвански јазик.

Проектот е финансиран од средства од Фондот за азил, миграција и интеграција и од државниот буџет на Република Литванија.

Италија

Италија ја препознава важноста да им се помогне на мигрантите да го научат италијанскиот јазик како основен чекор кон успешна интеграција во општеството. Владата, во соработка со регионалните и локалните власти, како и со невладините организации (НВО), воспостави неколку иницијативи и механизми за поддршка за да го олесни учењето јазик од страна на мигрантите.

Јазични курсеви и програми: Италијанските институции нудат јазични курсеви специјално дизајнирани за мигранти. Овие курсеви ги покриваат основните јазични вештини потребни за секојдневниот живот, комуникацијата и интеграцијата во заедницата. Тие често го нагласуваат вокабуларот и изразите релевантни за различни контексти, вклучувајќи го работното место, здравствената заштита и јавните услуги.

Соработка со НВО: Невладините организации играат клучна улога во обезбедувањето јазични курсеви и работилници прилагодени на потребите на мигрантите. Овие организации

	<p>често соработуваат со владините тела за да обезбедат јазичните програми да се усогласат со целите за интеграција и јазичните потреби на мигрантите.</p> <p>Договор за интеграција (договор за интеграција): Договорот за интеграција ги истакнува правата и должностите на имигрантите во Италија, нагласувајќи ја важноста од учењето на италијанскиот јазик и култура. Потребно е присуство на јазични курсеви како средство за олеснување на интеграцијата и разбирањето на италијанското општество.</p> <p>Јазични курсеви финансирани од јавен карактер: Јазичните курсеви финансирани од јавноста често се организираат во центри на заедницата, училишта или образовни институции. Овие курсеви се достапни за мигрантите и имаат за цел да ја подобрат јазичната компетентност, промовирајќи подобра комуникација и интеграција во италијанското општество.</p> <p>Соработка со Заводи за вработување: Соработката со канцелариите за вработување е од суштинско значење за усогласување на јазичните курсеви со барањата на пазарот на трудот. Јазичните програми често вклучуваат вокабулар и комуникациски вештини специфични за</p>
--	---

индустријата, подобрувајќи ја вработливоста на мигрантите и изгледите за работа.

Онлајн платформи за учење јазици:Во дигиталната ера, Италија ги прифати онлајн платформите кои нудат можности за учење јазик на мигрантите. Овие платформи нудат интерактивни лекции, вежби и мултимедијални ресурси за поддршка на независното учење јазици.

Програми за културна интеграција и размена на јазици:Иницијативите за културна интеграција често вклучуваат програми за размена на јазици каде што мигрантите можат да практикуваат италијански јазик со мајчин јазик, поттикнувајќи чувство на заедница и обезбедувајќи јазична практика во реалниот свет.

Поддршка за образование:Мигрантите и младите возрасни мигранти се поддржани во нивното образование преку програми за јазична поддршка во училиштата. Овие програми имаат за цел да ги подобрат јазичните вештини, осигурувајќи дека учениците можат ефективно да учествуваат во образовниот систем.

Како заклучок, Италија презема повеќеслоен пристап за поддршка на мигрантите во изучувањето на италијанскиот јазик, кој вклучува структурирани јазични курсеви, соработка со невладини организации, законски рамки кои

наложуваат усвојување јазик и иницијативи насочени кон вработување и културна интеграција. Овие напори колективно придонесуваат за успешна интеграција на мигрантите во италијанското општество преку лингвистичка компетентност и подобри комуникациски вештини.

Северна Македонија

Во последните години, неколку стотици илјади мигранти и бегалци поминаа низ Северна Македонија, упатувајќи се кон западноевропските земји во потрага по подобар живот. Но, има и исклучоци: некои одлучија да останат во потрага по нов дом и нови можности. Северна Македонија направи напори да го поддржи и промовира учењето на мајчиниот јазик, а тоа е македонскиот. Земјата ја препознава важноста на јазичната разновидност и придава значење на зачувувањето и промовирањето на нејзиното јазично наследство. Некои иницијативи и спроведени мерки:

1. **Јазични курсеви и програми:** Владите спроведуваат формални јазични курсеви специјално дизајнирани за мигрантите. Овие програми обично покриваат основни комуникациски вештини, културни нијанси и суштински речник за да им помогнат на

	<p>новодојденците да се движат во секојдневниот живот. Овие курсеви можат да ги опфатат основните јазични вештини потребни за секојдневниот живот, како и понапредните јазични вештини за работни цели.</p> <p>2. Програми за интеграција: Покрај наставата по јазици, Северна Македонија нуди обемни програми за интеграција дизајнирани да им овозможат на имигрантите сеопфатно разбирање на локалната средина. Овие иницијативи покриваат широк опсег на теми, вклучувајќи информации за царините, правните системи, образовните системи и можностите за вработување. Преземајќи холистички пристап кон интеграцијата на имигрантите, овие програми го надминуваат учењето јазик, барајќи да ги поддржат мигрантите во културната адаптација и поттикнувајќи разбирање на социјалните норми на земјата домаќин.</p> <p>4. Центри на заедницата и групи за поддршка: Центрите на заедницата и групите за поддршка нудат можности за учење јазик во понеформална средина. Ова вклучува програми за размена на јазици или клубови за разговор каде мигрантите имаат шанса да го практикуваат јазикот со мајчин јазик. Овие</p>
--	---

центри функционираат како центри, обезбедувајќи им на мигрантите пристап до ресурси како што се материјали за учење јазици, услуги за тусторство и општа поддршка за да се олесни нивното прилагодување кон новата средина.

5. **Онлајн ресурси:** Владата на Северна Македонија, наводно, нуди онлајн ресурси и курсеви за поддршка на учењето јазици, особено за мигрантите. Овие ресурси вклучуваат веб-локации, апликации и разни дигитални алатки, овозможувајќи им на луѓето пристап до јазичното образование со сопствено темпо. Оваа иницијатива има за цел да ги подобри интеграциските и комуникациските вештини на мигрантите во земјата. За најнови и најточни информации, препорачуваме да ги проверите официјалните владини веб-страници, образовните организации и изворите на вести.

6. **Волонтерски програми:** Северна Македонија активно ги промовира волонтерските напори да им помогне на мигрантите да го стекнат јазикот. Волонтерите имаат можност да работат еден на еден со мигрантите, нудејќи дополнителна поддршка и можности за вежбање. Главно Црвениот крст на Северна Македонија обезбедува

	<p>волонтери.</p> <p>7. Соработка со НВО: Владата редовно соработува со невладини организации (НВО) специјализирани за поддршка на мигрантите. Преку овие партнерства, ефективноста на иницијативите за учење јазици се зголемува и се презема посеопфатен пристап за да се задоволат различните потреби на мигрантската популација.</p> <p>8. Програми за вработување: Препознавајќи ја важноста на јазичните вештини за успешно вработување, развивајте програми за обука за јазици прилагодени на специфичните потреби на пазарот на трудот. Овие програми имаат за цел да им обезбедат на мигрантите јазични вештини потребни за различни занимања. Во некои случаи, учењето јазик е интегрирано во програмите за вработување за да се зголемат шансите на мигрантите да најдат и да задржат работа во земјата домаќин.</p>
<p>Национално законодавство за поддршка на мигрантите</p>	<p>Литванија</p>

	<p>1. Закон на Република Литванија „ЗА ПРАВНИОТ СТАТУС НА СТРАНЦИТЕ“ БР. IX-2206 од измената.</p> <p>Со овој закон се утврдува постапката за влез и излез, престој и живеење, азил и привремена заштита на странци во Република Литванија, интеграција и жалбена постапка против одлуките кои се однесуваат на правниот статус на странците и други прашања кои се однесуваат на правниот статус на странците во Република Литванија, како и ги регулира условите за доделување и одземање на статус на електронски жител на Република Литванија и уредбата.</p> <p>https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d91a5270033e11edb32c9f9d8ba206f8</p> <p>2. „НАЛОГ ЗА ЕДНАШНА ПЛАЌАЊЕ ЗА ИЗГРАДБА НА СТАНБЕНО МЕСТО НА ТЕРИТОРИЈАТА НА ОПШТИНАТА И/ИЛИ ЗА ИСПЛАТА НА МЕСЕЧЕН НАДОМЕСТОК НА ДАВАТЕЛОТ ЗА ПЛАЌАЊЕ НА ОДРЖУВАЊЕТО НА УЧИЛИШТЕТО ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ ДАДЕНИ НА СТРАНЦИ НА КОИ ИМ Е ДАДЕНА ПРИВРЕМЕНА ЗАШТИТА, ОДОБРУВАЊЕ НА ОПИС НА ПОСТАПКАТА НА АЛОКАЦИЈА И ФИНАНСИРАЊЕ“, 2022 м. 24 ноември н. А1-780.</p> <p>Овој министерски налог го дефинира описот на постапката за доделување и финансирање на еднократен додаток за населување во место на живеење на</p>
--	--

	<p>територијата на општината и/или месечен надоместок на давателот на образование за издржување на дете образовано според пропишаните норми. - училишни или предучилишни образовни програми наменети за странци кои добиле привремена заштита (во прилог).</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d25c9f806c3711ed8a47de53ff967b64?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=7f42c4db-aa30-4c6-21515300</p> <p>3. Резолуција на Владата на Република Литванија „ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА УПАТСТВОТА НА ЛИТВАНСКАТА МИГРАЦИСКА ПОЛИТИКА“, 22 јануари 2014 година бр. 79</p> <p>https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5338f7c0899d11e397b5c02d3197f382/asr</p> <p>4. Резолуција на Владата на Република Литванија „РЕШЕНИЕ ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА УСЛОВИ И ПОСТАПКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ЛИТВАНСКАТА ДРЖАВНА ПОДДРШКА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА НА СТРАНЦИ“, 2016 година 5 октомври бр. 998</p> <p>https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5c01c030913d11e69ad4c8713b612d0f/asr</p> <p>5. Наредба на министерот за социјално осигурување и труд на Република Литванија</p>
--	---

„РЕГУЛИРАЊЕ НА УСЛОВИТЕ И ПОСТАПКИТЕ НА БАРАТЕЛИТЕ НА АЗИЛ И ПРИВРЕМЕНО СМЕСТУВАЊЕ НА СТРАНЦИ ВО ЦЕНТАРОТ ЗА ПРИЕМ ЗА БЕГАЛЦИ И ОПИС НА ТЕХНИЧКАТА ПОСТАПКА НА ПРОЕКТОТ ДОБИЕТЕ НАДОМЕСТОК ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ЈАВНИ ВОЗИЛА VIRTINIMO“, 2002 13 февруари N. 20.
<https://www.etar.it/portal/lt/legalAct/TAR.F4D71ECF35D3/asr>

Италија

Италија има неколку закони и прописи насочени кон поддршка на мигрантите и промовирање на нивната интеграција во италијанското општество. Овде ќе наведеме три главни закони кои значително придонесуваат за оваа цел:

Закон 286/1998 - Консолидиран закон за имиграција: Законот 286/1998, исто така познат како Консолидиран закон за имиграција, е сложен законодавен акт кој се однесува на различни аспекти на имиграцијата во Италија. Ги наведува условите за влез и престој за неевропските граѓани (ЕУ), обезбедувајќи ја правната рамка за нивниот престој во Италија. Законот ги нагласува правата и обврските на мигрантите, вклучително и нивното право на пристап до образование, здравствена заштита и правна заштита. Тој, исто така, воспоставува

процедури за барателите на азил и бегалците, нагласувајќи ја посветеноста на Италија на хуманитарните принципи и меѓународните договори кои се однесуваат на бегалците.

Договор за интеграција (Договор за интеграција): Договорот за интеграција е основен правен инструмент кој ги утврдува правата и одговорностите на имигрантите кои престојуваат во Италија. Тој беше воведен со декрет во 2007 година и ја промовира интеграцијата на имигрантите во италијанското општество. Договорот предвидува обврска за мигрантите да посетуваат јазични курсеви, олеснувајќи ја нивната интеграција преку помагање да учат италијански и да ја разберат италијанската култура и општество. Усогласеноста со овој договор е основен услов за добивање или обновување на дозволата за престој.

Национален здравствен систем (Национална здравствена служба - SSN): Италијанскиот национален здравствен систем, управуван со низа закони и прописи, игра фундаментална улога во поддршката на здравјето и благосостојбата на мигрантите. Мигрантите, вклучително и бегалците и барателите на азил, имаат право на пристап до здравствените услуги обезбедени од NHS. Системот гарантира дека мигрантите имаат пристап до основните здравствени услуги, лекови и итна

помош, придонесувајќи за нивната севкупна интеграција и осигурувајќи дека нивните здравствени потреби се задоволени.

Закон 39/1990 - Дисциплина на правото на азил и статус на бегалец (Закон 39/1990): Законот 39/1990 ја обезбедува правната рамка за доделување азил и статус на бегалец во Италија. Се придржува до меѓународните конвенции и договори кои се однесуваат на азил и бегалци. Овој закон ги утврдува процедурите и критериумите за давање азил, обезбедувајќи дека луѓето кои бегаат од прогон или насилство во нивните земји на потекло можат да бараат заштита и да ги обноват своите животи во Италија. Тој ги утврдува правата и обврските на бегалците, вклучувајќи пристап до образование, здравствена заштита и можности за вработување.

Закон 40/1998 - Одредби за правото на азил и регулативи за прием (Закон 40/1998): Законот 40/1998 го надополнува Законот 39/1990 со обезбедување дополнителни одредби кои се однесуваат на барателите на азил и бегалците. Се занимава со прием и помош на барателите на азил, при што се наведени условите и процедурите за нивниот престој во прифатните центри и структури. Законот ја нагласува важноста на хуманитарниот прием, заштитата и интеграцијата на барателите на азил. Тој, исто така, дефинира механизми за обезбедување

правна и социјална поддршка на барателите на азил, со цел да се обезбеди нивната благосостојба и интеграција во италијанското општество.

Овие закони заедно ја истакнуваат посветеноста на Италија за почитување на меѓународните обврски и обезбедување заштита и поддршка на барателите на азил и бегалците. Тие ја воспоставуваат правната рамка за доделување азил и статус на бегалец, ги наведуваат правата и одговорностите на бегалците и обезбедуваат соодветен прием и помош за време на процесот на азил. Со спроведувањето на овие закони, Италија се обврзува да ги брани човековите права и да обезбеди безбедно засолниште за оние на кои им е потребна заштита.

Северна Македонија

ЗАКОН ЗА СТРАНЦИ

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на законот Член 1

Со овој закон се уредуваат условите за влез, излез и престој на странците во Република Северна Македонија, како и нивните права и обврски.

Дефинирајте го поимот странец Член 2

Странец во смисла на овој закон е лице кое не

е државјанин на Република Северна Македонија. Лице без државјанство е и странец, односно лице кое ниту една земја не го смета за свој државјанин врз основа на нејзиниот закон.

Опсег Член 3

Одредбите на овој закон се применуваат за сите странци, освен за странците кои: - бараат заштита во Република Северна Македонија во согласност со Законот за азил и привремена заштита, освен ако со овој закон поинаку не е определено, - уживаат привилегии според меѓународното право и имунитет, доколку примената на овој закон е во спротивност со преземените меѓународни обврски и со начелото на реципроцитет.

Правен статус на странци Член 4

Странците за време на нивниот законски престој во Република Северна Македонија ги имаат истите права и обврски како и државјаните на Република Северна Македонија, освен ако поинаку не е утврдено со закон. За време на престојот во Република Северна Македонија, од странците се бара да се придржуваат до Уставот на Република Северна Македонија, законите, другите прописи и акти на државните органи, како и обврските утврдени со ратификувани меѓународни договори.

Поврзување на правото со меѓународните стандарди Член 5

Овој закон ќе се применува согласно

	<p>меѓународните договори кои Република Северна Македонија ги има ратификувано согласно Уставот и кои го ставаат странецот во поповолна положба.</p> <p>Примена на Законот за општата управна постапка Член 6</p> <p>Одредбите од Законот за општата управна постапка соодветно се применуваат во постапките што се спроведуваат во согласност со овој закон, освен ако со овој закон поинаку не е определено.</p> <p>Контрола на движење и престој на странци Член 7</p> <p>Работите во врска со контролата на движењето и престојот на странците во Република Северна Македонија ги врши Министерството за внатрешни работи, доколку со закон не е определена надлежност на друг орган.</p> <p>Миграциска политика Член 8</p> <p>Собранието на Република Северна Македонија, на предлог на Владата на Република Северна Македонија, донесува Резолуција за миграциската политика, во која ќе ги посочи состојбите, проблемите и мерките што ќе се донесат во областа на миграцијата.</p>
Даночни поповолности во земјава за работодавачите	Литванија

	<p>1. Условите за ангажирање странци се олеснети, повеќе нема список на овластени фирми:</p> <p>https://www.migracija.lt/-/lengvinamos-u%C5%B4sienie%C4%8Di%C5%B3-%C4%AFdarbinimo-s%C4%85lygos-nelieka-patvirtint%C5%B3-%C4%AFmoni%C5%B3-s%C4%85ra%C5%A1o?fbclid=IwAR3IWoe-utJaw44uzuCU_jyh8l7xBq9o2MwwCStB4vbSwU4MSk5kgag1J2o</p> <p>2. Со спроведување на мерката за субвенционирање на вработување, која не само што помага да се најде вработен, да се добие надоместок на плата за вработениот работник, туку се дава можност да се придонесе за одржување на работните места на социјално ранливите лица и нивна интеграција на пазарот на труд. Субвенции за плата до 36 месеци се доделуваат кога е склучен договор за вработување со лица на кои им е доделен статус на бегалец или преносливо лице, или со лица на кои им е доделена дополнителна или привремена заштита и со лица кои имаат право да добијат привремена заштита во очекување на одлука за давање привремена заштита (негрантирање), но не надминување на периодот на привремена заштита.</p>
--	--

<https://uzt.lt/darbdaviams/subsidijos-darbo-uzmokesciui/321?fbclid=IwAR0TUPRWu36No07N7AEnYAK5hbI6m-1c6HED8-sJagt0RitIISOKFe1UM8>

3. Окупација на Украинци, воени бегалци. Од 1 април 2022 година, работодавачот кој вработува Украинец кој се повлече од воените дејствија мора да поднесе извештај за ЛДУ до Содра. Овде е означен и странскиот код (ILTU код).

Воените бегалци од Украина се ослободени од обврската да добијат работна дозвола во Република Литванија, така што работодавачите од Република Литванија кои имаат намера да ги вработат не мора да аплицираат до Службата за вработување за издавање на такви документи.

Вработувањето е можно со договор за стажирање - ова е форма на организација на стручно оспособување, кога стручната обука се спроведува кај работодавачот, кој склучува договор за стажирање со лицето, а теоретската стручна обука може да се спроведе кај давателот на професионална обука. или работодавач и Службата за вработување надоместува дел од платата.

<https://uzt.lt/darbdaviams/ukrainieciu-idarbinimas/324>

Италија

Италија нуди даночни поволности за работодавците кои вработуваат мигранти или странци, со цел да се поттикне вработувањето и да се промовира интеграцијата на пазарот на трудот. Овие стимулации се дизајнирани да го олеснат регрутирањето граѓани, мигранти и бегалци кои не се членки на Европската унија (ЕУ). Еве неколку клучни даночни бенефиции достапни за работодавците во Италија:

Даночни кредити и одбитоци: Работодавците кои вработуваат мигранти или странци може да имаат право на даночни намалувања или одбивања. Овие можат да ја намалат вкупната даночна обврска на компанијата. Точниот износ и условите за даночни олеснувања може да се разликуваат врз основа на вашите специфични околности и регионот во кој се наоѓа вашиот бизнис.

Намалување на придонесите за социјално осигурување: Работодавците можат да добијат намалувања на придонесите за социјално осигурување кога вработуваат мигранти или странци. Овие намалувања имаат за цел да го намалат финансискиот товар поврзан со вработување на граѓани кои не се членки на ЕУ. Намалените придонеси го прават финансиски производливо за работодавците да вработуваат луѓе од различно потекло.

	<p>Регионални и локални стимулации:Различни региони во Италија може да имаат свои стимулативни програми за поттикнување на вработување на мигранти и странци. Овие регионални или локални стимулации може да вклучуваат даночни олеснувања, грантови или субвенции за бизниси кои вработуваат поединци од одредени целни групи, како што се мигранти или бегалци.</p> <p>Договори за интеграција и субвенции:Работодавачите кои учествуваат во договорите за интеграција, како што е дефинирано со Договорот за интеграција, може да добијат финансиски субвенции или бенефиции од владата. Овие договори вклучуваат посветеност на конкретни акции за интеграција, вклучително и обезбедување на јазична обука и културна ориентација на вработените, олеснувајќи ја нивната интеграција на работното место и општеството.</p> <p>Ваучер за вработување (ваучер за работа):тоа е механизам кој им овозможува на работодавците да вработуваат мигранти и да добијат финансиска помош. Работодавците можат да аплицираат за ваучери кои субвенционираат дел од платите што им се исплаќаат на квалификуваните странски работници, што го прави попривлекно за</p>
--	---

компаниите да вработуваат луѓе од различно потекло.

Стимулации за посебни економски зони (СЕЗ): Некои специјални економски зони во Италија нудат стимулации за привлекување странски инвестиции и промовирање на вработувањето. Овие стимулации може да вклучуваат даночни олеснувања, намалувања на придонесите за социјално осигурување и поедноставени административни процедури за ангажирање странски работници во одредени области.

Финансирање и грантови од ЕУ: Работодавачите може да имаат пристап до финансирање и грантови од Европската унија (ЕУ) насочени кон промовирање на различноста и вклучување во работната сила. Овие средства можат да поддржат иницијативи фокусирани на вработување, обука и интегрирање на мигрантите, подобрување на нивната вработливост и помагање да се создаде разновидна работна средина.

Како заклучок, Италија нуди различни даночни поволности и стимулации за да ги поттикне работодавците да вработуваат мигранти и странци. Овие стимулации се движат од даночни кредити и одбитоци до намалувања на придонесите за социјално осигурување, со цел да се создаде поинклузивен пазар на труд и да се поддржи интеграцијата на поединци од

различно потекло во италијанската работна сила.

Северна Македонија

Нема информации за даночни олеснувања за работодавците кои вработуваат мигранти или странци, имајќи предвид дека во последните години стотици илјади мигранти и бегалци поминале низ Северна Македонија на пат кон западноевропските земји во потрага по подобар живот (УНХЦР проценува дека помеѓу јануари и јули 2023 година, тие транзитираа низ регионот составен од земјите што агенцијата на ОН ги дефинира како „Западен Балкан“ - Босна и Херцеговина, Србија, Косово, Северна Македонија, Албанија и Црна Гора - околу 15 илјади бегалци и мигранти -

<https://www.migrantes.it/wp-content/uploads/sites/50/2023/12/Sintesi-DD2023.pdf>

) и малкумина побарале азил (во 2019 година биле разгледани 505 барања за азил, од кои само едно имало позитивен исход. За 2020 година податоците ги следат оние од претходната година-[https://myla.org.mk/wp-content/uploads/2021/11/English-](https://myla.org.mk/wp-content/uploads/2021/11/English-%D0%A1%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%98%D0%B1%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D1%81%D0%BE-%D0%90%D0%B7%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D1%8)

<https://myla.org.mk/wp-content/uploads/2021/11/English-%D0%A1%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%98%D0%B1%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D1%81%D0%BE-%D0%90%D0%B7%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D1%8>

[2-%D0% B2%D0%BE-%D0%A0%D0%A1%D0%9C-2020_compressed.pdf](#)): Сепак, има многу акции за

заштита на мигрантите од страна на Одделението за азил, миграција и хуманитарна помош кое преку овластувањата утврдени со Законот за азил и привремена заштита и со Законот за вработување и работа на странци и Законот за социјална заштита се занимава со:

- учество во работни групи и тела за изработка на закони и статuti кои се однесуваат на азил, миграција и прашања од областа на управувањето со кризи;
- се следат измените и дополнувањата на законските прописи во рамките на одделението;
- учество во развојот на мислења, информации и предлози за состојбата на бегалците, мигрантите, внатрешно раселените лица, хуманитарната помош и повратниците од договорите за реадмисија;
- предметите се решаваат со второстепена постапка во надлежност на одделението;
- се креира база на податоци: за одобренција издадени за странци кои волонтираат во Северна Македонија за одобренција издадени за ослободување од царина за хуманитарна помош и донации примени во јавните установи во рамките

	<p>на министерството: бегалци и внатрешно раселени лица во Република Северна Македонија и ги извршува нивните модификација по потреба;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ се следи примената на Законот за вработување и работа на странци и Законот за волонтерство, како и на некои содржини од меѓународните конвенции ратификувани од Република Северна Македонија за азил и миграција; ○ се врши надзор на законитоста во функционирањето на институциите кои директно се грижат за бегалците и внатрешно раселените лица; ○ се следи и проучува состојбата на бегалците, внатрешно раселените лица и мигрантите; ○ се предлагаат мерки и модели за социјална заштита за состојбата на бегалците, внатрешно раселените лица и мигрантите; ○ се врши комуникација со владини и невладини институции и меѓународни организации (УНХЦР, ИОМ и ЕАР), за прашања од надлежност на одделот; ○ развиена е методологија за евалуација и пресметување на фискалните импликации при превентивно делување и управување со кризи; <p>Во Одделението за интеграција на бегалци и странци, преку вештините утврдени со</p>
--	--

	<p>Законот за азил и привремена заштита:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ се склучуваат договори за реадмисија; ○ се следат измените и дополнувањата на законските прописи во рамките на одделението; ○ учество во развојот на мислења, информации и предлози за состојбата на бегалците и повратниците од договорите за реадмисија; ○ се следи и проучува состојбата со бегалците; ○ се предлагаат мерки и модели за социјална заштита за состојбата на бегалците и мигрантите; ○ се врши комуникација со владини и невладини институции и меѓународни организации (УНХЦР), за прашања кои спаѓаат во надлежност на Одделот; <p>Конечно, со цел да се заштити ранливоста на работниците мигранти, се преземаат одредени мерки на претпазливост, знаејќи дека „работниците мигранти можеби не секогаш ќе можат да преземат иницијатива за спроведување на релевантното законодавство поради недостаток на свест или страв од одмазда“ (МОТ 2016а, став 464).</p> <p>За таа цел, Владата на Република Северна Македонија обезбеди специфична обука за голем број првоодговорачи, како што се полицајци, трудови инспектори, службеници за имиграција, членови на невладини</p>
--	--

	<p>организации и социјални работници. Обуката опфати како да се идентификува принудната работа за време на првичните процедури за проверка на мигрантите.</p>
<p>Список на државни организации кои им помагаат на мигрантите во нивната интеграција</p>	<p>Литванија</p> <p>Литванија никогаш не била популарна меѓу мигрантите, но во последниве години мораше да издржи неколку кризи поврзани со илегалните мигранти и воените бегалци. Државата не била спремна да им излезе во пресрет на луѓето кои пристигнуваат, па на помош на државата и пристигнале невладини организации кои како партнери на државата можат да пружат разновидна помош на мигрантите кои пристигнуваат во Литванија.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прифатен центар за бегалци (Рукла) – финансиска институција која обезбедува услуги за социјална, станбена и државна интеграција на странците на кои им е одобрен азил во Република Литванија и членовите на нивните семејства кои пристигнале во Република Литванија во случај на обединување на семејството, без придружба странски малолетници, странци преместени во соработка со други земји-членки на Европската унија, трети држави, институции на Европската унија или меѓународни организации, лица

	<p>префрлени од странска земја погодена од хуманитарна криза или дел од неа или од територии погодени од конфликти со воени операции во име на Владата на Република Литванија (во натамошниот текст - корисници на азил); обезбедуваат социјални и сместувачки услуги и обезбедуваат услови за прием на странци кои се или биле жртви на кривични дела поврзани со трговија со луѓе, за време на нивниот период на одлучување, баратели на азил за странци како ранливи лица кои чекаат спроведување на одлука за репатријација или депортација, странци кои добиле дозвола за привремен престој во Литванија.</p> <p>Покрај другите услуги, центарот обезбедува социјални услуги и организира и спроведува државна поддршка за интеграција.</p> <p>https://rppc.lt/?fbclid=IwAR2B49ffc-58w-XJtOdGE6Gyq23S-dZh85a3YZFcdoSD8qTDKfpY2SkzH-Y</p> <p>2. Центарот за интеграција на бегалци и мигранти „InLT“, кој обезбедува помош за луѓе од земји надвор од Европската унија (ЕУ). Овој центар е основан од Друштвото на Црвениот крст на Литванија. Обезбедените услуги се финансираат од Фондот за азил, миграција и интеграција и од државниот буџет. Овде се организираат курсеви за литвански јазик, се одржуваат</p>
--	--

правни консултации, при што луѓето се запознаваат со системите за труд, социјална и здравствена заштита.

<https://redcross.lt/veiklos/prieglobscio-ir-migracijas-programa/integracija/>

Италија

Во Италија, неколку државни организации, заедно со владините оддели и агенции, активно придонесуваат за поддршка на мигрантите во нивните напори за интеграција. Овие организации работат на олеснување на учењето јазичи, обезбедуваат основни услуги и промовираат социо-културна интеграција. Еве список на главните италијански државни организации вклучени во помагањето на мигрантите во интеграцијата:

Министерство за труд и социјална политика:игра значајна улога во формулирањето на политиките и програмите поврзани со интеграцијата на мигрантите, вклучително и вработувањето и социјалната вклученост.

Министерство за внатрешни работи (МВР):ги надгледува имиграциските политики, граничната контрола и управувањето со миграциските текови. Таа соработува со други организации за да гарантира интеграција и легален престој на мигрантите во Италија.

	<p>Национална агенција за активно вклучување на странци и борба против сиромаштијата - АНИА:се фокусира на активно вклучување на мигрантите, обезбедување услуги и поддршка за подобрување на нивната социјална интеграција, вработливост и општата благосостојба.</p> <p>Национален институт за социјално осигурување - ИНПС:е одговорен за социјална сигурност, пензии и благосостојба. Тој игра улога во обезбедувањето пристап на мигрантите до бенефиции и услуги за социјално осигурување.</p> <p>Национална агенција за привлекување инвестиции и развој на бизнисот - Invitalia:промовира економски развој и создавање работни места, вклучувајќи иницијативи за поддршка на претприемништвото и интеграцијата на мигрантите во работната сила.</p> <p>Национална асоцијација на италијански општини (ANCI):соработува со локалните власти за да ги координира и имплементира иницијативите за интеграција на општинско ниво, вклучително и обезбедување услуги и поддршка за мигрантите во локалните заедници.</p>
--	---

	<p>Региони и локални власти: низ цела Италија тие играат витална улога во интеграцијата на мигрантите. Тие обезбедуваат услуги како што се домување, здравствена заштита, јазични курсеви и поддршка за вработување за да се олесни интеграцијата во заедницата.</p> <p>Национална канцеларија за антирасна дискриминација - УНАР: работи на борба против расната дискриминација и промовирање на еднакви можности за сите, вклучително и мигрантите, преку кампањи за подигање на свеста, правна поддршка и механизми за известување.</p> <p>Италијански Црвен крст (Италијански Црвен крст): нуди различни услуги за мигрантите, вклучувајќи итна помош, медицинска помош, правна поддршка и програми за социјална интеграција.</p> <p>Овие државни организации, во соработка со локалните власти и граѓанското општество, играат витална улога во поддршката на мигрантите во Италија, фокусирајќи се на интеграцијата, социјалната вклученост и обезбедувањето еднакви права и можности за сите.</p> <p>Северна Македонија</p> <p>Во Северна Македонија, бројни државни</p>
--	---

органи, владини оддели и агенции играат витална улога во помагањето на мигрантите во нивните напори за интеграција. Овие организации се фокусираат на олеснување на усвојувањето јазик, нудење основни услуги и промовирање на социо-културната асимилација. Ова се различните потекла:

Министерство за труд и социјална политика: Тој има значајна улога во формулирањето на политиките и програмите поврзани со интеграцијата на мигрантите, вклучително и вработувањето и социјалната вклученост.

<https://www.mtsp.gov.mk/>

Азил и миграција – Мајла:

Здружението на млади правници на Македонија обезбедува бесплатна правна помош како клучна дејност. Правна помош се обезбедува во поединечни случаи директно поврзани со заштитата на човековите права, владеењето на правото и развојот на граѓанското општество. Поединечно, правна помош обезбедува МЗМП во следниве случаи и форми:

- Претходна правна помош согласно Законот за бесплатна правна помош, која е наменета за сиромашните и другите ранливи категории граѓани, мигранти и вклучува само информации, совети, насоки и помош при пополнување на барањата за бесплатна

	<p>правна помош;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правни совети и стратешки судски спорови во случаи на повреда на уставно загарантираните човекови права и дискриминација; • Правни совети и стратешки судски спорови во случаи кои се однесуваат на азил, миграција, интеграција, како и пристап до лични документи и државјанство • Правна помош на граѓански организации и неформални граѓански иницијативи кои не се во можност да пружат правна помош на друго место и за прашања кои се однесуваат на следново: внатрешна организација, усогласеност со законските одредби и барања за спроведување на активности и иницијативи кои се во зависност од законот за знаење. <p>https://myla.org.mk/en/</p> <p>Меѓународната организација за миграција (ИОМ).</p> <p>ИОМ MiGOF утврдува кои елементи се неопходни за да се овозможи планирана и добро управувана миграција. Преку рамката, на консолидиран, кохерентен и глобален начин е претставен пакет од три принципи и три цели кои, доколку се почитуваат и постигнат, ќе овозможат миграцијата да биде хумана и уредна и дека придобивките што произлегуваат ќе ги почувствуваат и мигрантите и општеството.</p> <p>ПРИНЦИПИ</p>
--	--

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Почитување на меѓународните стандарди и почитување на правата на мигрантите. 2. Формулирање политика со користење докази и учество на целата влада. 3. Работете со партнери за справување со миграцијата и сродните предизвици. <p>ГОЛОВИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Промоција на социо-економската благосостојба на мигрантите и општеството. 2. Ефикасно справување со димензиите на мобилноста во време на криза. 3. Погрижете се имиграцијата да се случи на безбеден, уреден и достоинствен начин. <p>https://www.iom.int/</p> <p>Црвен крст на Северна Македонија: Обезбедува низа услуги за мигрантите, вклучувајќи итна помош, здравствена заштита, правна помош и програми кои ја олеснуваат социјалната интеграција.</p> <p>https://ckrm.org.mk/</p> <p>Отворена врата - Патот: Меѓународната асоцијација Ла Страда (La Strada International/LSI) е водечка европска мрежа на невладини организации кои работат на обезбедување свет без трговија со луѓе преку промовирање на почитување на човековите права. Мрежата се состои од осум независни организации-членки кои работат на грасрут</p>
--	---

	<p>ниво. Членовите се со седиште во Белорусија, Бугарија, Чешка, Северна Македонија, Молдавија, Холандија, Полска и Украина и спроведуваат активности за застапување, превенција и социјална поддршка за жртвите на трговија со луѓе и ризичните групи, мигрантите, со цел да ги поттикнат да ги остварат своите права преку ангажирање во активностите за следење и застапување, како и вмрежување и организирање на градење капацитети за давање подобри услуги за целните групи. Ла Страда е исто така одговорна за собирање податоци, регистрација и обезбедување информации. Според овој пристап, кршењето на човековите права е и причина и последица на трговијата со луѓе и затоа превенцијата на трговијата со луѓе и заштитата на жртвите треба да се засноваат на заштита на правата на сите човечки суштества, со особено внимание на оние кои се ранливи на трговија со луѓе, како што се (нередовни) работници мигранти, домашни работници и проститутки. Пристапот заснован на човекови права се спротивставува на мерките против трговија со луѓе кои негативно влијаат или ги кршат човековите права на жртвите на трговија со луѓе или другите засегнати групи. Холистичката визија за прашањето на трговијата со луѓе, со особено внимание на основните причини за трговијата со луѓе, како што се сиромаштијата, родовата нееднаквост и насилство, дискриминацијата,</p>
--	--

	<p>рестриктивните миграциски политики и нееднаквата поделба на богатството во светот, ја натера АСИ да соработува со широк спектар на партнери во областа на човековите права, правата на мигрантите и правата на работниците.</p> <p>https://lastrada.org.mk/?lang=it</p>
<p>Список на заводи за вработување во државата</p>	<p>Литванија</p> <p>1. https://uzt.lt/ Служба за вработување на Министерството за социјално осигурување и труд на Република Литванија. Службата за вработување ја спроведува политиката за поддршка на вработувањето. Целта на услугата е да им помогне на барателите на работа побрзо да најдат работа, доколку е потребно, да ги стекнат потребните вештини и успешно да се натпреваруваат на пазарот на трудот, а работодавачите да најдат соодветни вработени.</p> <p>Италија</p> <p>Во Италија, јавните служби за вработување главно се управувани од регионални агенции за вработување (Agenzie per il Lavoro - APL) и управувани на регионално ниво. Еве краток список на некои од главните регионални</p>

	<p>агенции за вработување во Италија:</p> <p>Ломбардија: Ломбардија Агенција за ориентација, обука и вработување (АЛО Формазione)</p> <p>Лацио: Регионална агенција за вработување на Лацио (ARL)</p> <p>Тоскана: Регионална работна агенција Тоскана (ARTL)</p> <p>Венето: Регионална агенција за вработување во Венето (ARLV)</p> <p>Кампанија: Регионална агенција за ориентација, обука и работа во Кампанија (ARCFL)</p> <p>Овие регионални агенции за вработување работат на олеснување на можностите за работа, обезбедуваат помош за барање работа, нудат програми за обука и ги поддржуваат работодавачите и барателите на работа во нивните соодветни региони. Понатаму, Италијанската јавна служба за вработување - SPI (Јавна служба за вработување) работи на национално ниво и работи со овие регионални агенции за да ги подобри можностите за вработување на поединци низ Италија.</p>
--	---

	<p>Северна Македонија</p> <p>Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија</p> <p>Во Северна Македонија имаме државна агенција со канцеларии во различни региони на земјата.</p> <p>https://av.gov.mk/</p> <p>©2015 АГЕНЦИЈА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА</p> <p>ФЕЈСБУК</p>
<p>Список на организации кои им помагаат на мигрантите со јазикот и интеграцијата</p>	<p>Литванија</p> <p>1. Бесплатни јазични курсеви во Канцеларијата во Вилнус на Меѓународната организација за миграција (ИОМ Литванија). Вкупното времетраење на курсевите по литвански јазик е до средината на јуни следната година, но обуката ќе се одвива во неколку сесии и времетраењето на една од нив е 2,5 месеци, курсевите ќе се одржуваат на далечина.</p> <p>https://lithuania.iom.int/lt/news/iom-lietuva-kviecia-ukrainiecious-nemokamai-moakitis-lietuviu-kalbos</p>

2. „Дом на културата“ Дневен центар на надбискупијата Вилнус „Карито“. Центарот организира едукативни и едукативни активности за деца и возрасни, обезбедува социјално, правно и психолошко советување.

<https://vilnius.caritas.lt/prieglobscio-ieskantiems-uzsienieciams/>

3. Службата за помош на Редот на Малта во Литванија е дел од најстарата добротворна организација во светот. Во моментот, организацијата обединува околу 2.000 волонтери во 44 градови и населени места во земјата: обезбедуваме помош на самохрани баби и дедовци, деца и млади луѓе од семејства во тешкотии, лица со посебни потреби и бегалци. Токму поради воените бегалци од Украина беше создадена програмата за интеграција, која координира различни форми на доброволна помош на Украинците во многу градови во Литванија.

<https://maltieciai.lt/pagalba-ukrainai/>

Италија

Во Италија, неколку организации активно работат на поддршка на мигрантите во учењето јазик, културната интеграција и општа интеграција во италијанското општество. Овие

организации обезбедуваат услуги, јазични курсеви, правна помош и различни форми на поддршка за олеснување на интеграцијата на мигрантите. Еве список на главните организации посветени на помагање на мигрантите со јазикот и интеграцијата во Италија:

Италијански Каритас: главна хуманитарна организација која обезбедува низа услуги за мигрантите, вклучувајќи јазични курсеви, програми за културна интеграција, правна поддршка и социјална помош.

Италијанско здружение на пријатели на Раул Фолеро (АИФО): е здружение посветено на подобрување на условите за живот и интеграција на мигрантите, вклучувајќи ги и оние со попреченост. Тие нудат јазични и програми за интеграција за поддршка на вклучувањето на мигрантите во италијанското општество.

СРІА (Провинциски центри за образование на возрасни): тие нудат обука за возрасни, вклучувајќи курсеви за италијански јазик за мигранти и возрасни студенти. Тие се фокусираат на обезбедување основно образование и можности за интеграција.

Sprag - Заштитен систем за баратели на азил и бегалци: е систем за заштита кој им помага на барателите на азил и бегалците, обезбедувајќи услуги како што се курсеви за италијански јазик,

	<p>сместување и поддршка за интеграција.</p> <p>Фондација Дигитален свет: е организација која промовира дигитална писменост и инклузија меѓу мигрантите и бегалците. Тие нудат програми за обука, вклучувајќи курсеви за јазик и дигитални вештини, за поддршка на интеграцијата.</p> <p>Здружение на заедницата на папата Јован XXIII: Ова здружение се фокусира на социјалната интеграција и ги поддржува ранливите популации, вклучително и мигрантите и бегалците. Обезбедуваат јазични курсеви, сместување, правна помош и професионална обука.</p> <p>Centro Astalli - Језуитска служба за бегалци: управувана од Језуитската служба за бегалци, таа нуди различни услуги за бегалците и мигрантите, вклучувајќи јазични курсеви, правна помош и програми за социјална интеграција.</p> <p>Социјална задруга Ил Пунто: се занимава со активности за интеграција, обезбедувајќи курсеви за италијански јазик, професионална обука и помош при вработување на мигранти и бегалци.</p> <p>Бесплатно социјално здружение Онлус: Оваа организација се фокусира на социјалната</p>
--	---

вклученост и интеграција, нудејќи курсеви за италијански јазик, професионална обука и поддршка за мигрантите и барателите на азил.

Овие организации играат витална улога во поддршката на интеграцијата на мигрантите преку учење јазик, културно разбирање, правна помош и различни програми кои ја подобруваат нивната севкупна благосостојба и интеграција во италијанското општество.

Северна Македонија

Центар за образование и стручна обука:

Центарот за стручно образование и обука е професионална јавна установа која обезбедува поддршка и развој на стручното образование и на сите тела заинтересирани за стручно образование во Републиката (социјални партнери, образовни институции, ученици и наставници).

<https://cdi.mk/професионално-образование-и-обука/>

Центар за странски јазици – Скопје:

Нашите професори имаат долгогодишно искуство, висока стручност и се многу почитувани во својата професија. Центарот обезбедува професионален развој на својот персонал преку посети на специјализирани

	<p>семинари во земјата и странство. Нашите наставници користат најсовремени методи и техники за да ги задоволат индивидуалните потреби на учениците.</p> <p>https://www.csj.com.mk/</p> <p>Академија ДСК: Станува збор за едукативен центар специјализиран за онлајн учење на македонскиот јазик за странци. За да го одржиме квалитетот на услугите по кои сме препознатливи, го прифативме предизвикот активно да работиме на дигитализација на понудата на лингвистички услуги, кои ги нудиме на пазарот повеќе од 10 години.</p> <p>https://akademiedsk.online/it/</p>
<p>Список на развојни агенции или канцеларии за вработување во земјата</p>	<p>Литванија</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цела Литванија е веб-страница каде што можете да најдете голем каталог на агенции за вработување со описи и контакти. https://www.visalieutuva.lt/imonos/idarbinimo-firmos/idarbinimo-agenturos 2. Imones.LT - Интернет платформа за пребарување на бизниси која функционира на пазарот веќе 27 години, каде што можете да ги најдете потребните

	<p>информации на литвански, англиски и руски јазик.</p> <p>Удобната и модерна платформа ви овозможува лесно да најдете релевантни информации за литванските деловни компании, понудените стоки и услуги, како и да пишувате прегледи на компании, тестови за плата, девизни курсеви и калкулатори за растојание. Овде можете да го најдете и целиот каталог на литвански компании за регрутирање: https://www.imones.lt/personalas/idarbinimo-agenturos/vilniuje?fbclid=IwAR19MTBNORI_PuZQ92w_8ZW55yUAHunwCRUs9E4Grl-DoEa4pSdNhT54ZR4</p> <p>3. „Службен центар за вработување“ од 2016 година успешно бара и избира вработени во трети земји: Белорусија, Украина, Узбекистан, Киргистан, Индија, Бангладеш, Шри Ланка, Пакистан, Виетнам. Овој центар не само што помага да се најдат потребните вработени од различни земји, туку ги спроведува и сите потребни процеси за управување со документи и може да ги обезбеди следните услуги за странци: помага да се организираат дозволи за работа во Литванија; помага да се добие дозвола за привремен престој во Литванија; помага при признавање дипломи во Литванија; обезбедува</p>
--	--

преведувачки услуги; помага да се изјасни местото на живеење во Литванија.

<https://www.idarbinimocentras.lt/>

Италија

Во Италија, различни развојни агенции и канцеларии за вработување играат значајна улога во олеснувањето на вработувањето, поддршката на економскиот развој и понудата на услуги за барателите на работа и работодавачите. Овие организации обезбедуваат помош за вработување, програми за кариерно водство и обука и промовираат развој на работната сила. Еве список на главните развојни агенции и канцеларии за вработување во Италија:

Национална агенција за активни трудови политики (АНПАЛ): е национална агенција одговорна за спроведување на активни политики на пазарот на трудот, олеснување на услугите за вработување и промовирање на развојот на работната сила низ Италија.

Национален институт за анализа на јавните политики (INAPP): спроведува истражување и анализа за информирање на политиките на пазарот на трудот и стратегиите за вработување во Италија. Тој игра клучна улога во обликувањето на политиките поврзани со

	<p>вработувањето и развојот на работната сила.</p> <p>ICE Agency (ICE Agency - Italian Trade & Investment Agency): промовира интернационализација, извоз и привлекување странски инвестиции. Го поддржува економскиот раст и отворањето работни места помагајќи им на италијанските компании да ги прошират своите пазари на глобално ниво.</p> <p>Центри за вработување: тие работат на регионално и локално ниво, нудејќи услуги како што се помош за вработување, кариерно советување и програми за обука. Тие играат централна улога во поврзувањето на барателите на работа со работодавците.</p> <p>Агенции за регионален развој (Агенции за регионален развој): Секој регион во Италија често има своја агенција за регионален развој, која се фокусира на промовирање на економски раст, иновации и вработување во тој специфичен регион.</p> <p>Регионални стопански комори (стопански комори): тие играат улога во поддршката на локалните бизниси и промовирањето на економскиот развој, што вклучува иницијативи за стимулирање на вработувањето во нивните региони.</p> <p>Провинциски канцеларии за труд: тие работат</p>
--	--

на ниво на провинција, помагајќи им на барателите на работа да најдат работа и на работодавачите во регрутирањето соодветни кандидати.

Агенции за локални економски развој: Овие агенции се фокусираат на промовирање на економскиот развој на локално ниво, често соработувајќи со локалните власти, бизнисите и образовните институции за да ги подобрат можностите за работа.

Европски услуги за вработување (ЕУРЕС Италија): е европска мрежа за мобилност за работа која обезбедува информации, помош за барање работа и услуги за регрутирање за оние кои бараат работа и работодавачите во сите европски земји, вклучително и Италија.

Овие организации и агенции колективно придонесуваат за развојот на италијанскиот пазар на труд, обезбедуваат услуги за вработување и поддржуваат економски раст и интеграција во различни региони на Италија.

Северна Македонија

Во Северна Македонија, неколку канцеларии за вработување играат клучна улога во промовирањето на вработувањето, поддршката на економскиот раст и обезбедувањето услуги и

	<p>за оние кои бараат работа и за работодавачите. Овие организации нудат помош за вработување, активно промовирајќи го развојот на работната сила. Постојат неколку канцеларии за вработување:</p> <p>https://www.vработување.com.mk/ https://kariера.mk/ https://apliciraj.mk/ https://www.najdirabota.com.mk/vacancieslist.aspx https://www.fakulteti.mk/job/vработување https://www.oglasizarabota.mk/ https://vработи.se/</p>
Заклучоци	<p>Овој извештај за помошта на ЕУ за учење јазици и државната и локалната помош има за цел да биде длабинска и повеќеслојна анализа на денешната ситуација во однос на јазичното законодавство и политиките за интеграција на мигрантите имплементирани во Италија, Литванија и Република Северна Македонија.</p> <p>Конкретно, истражувањето даде целосна анализа како од законодавна гледна точка во корист на мигрантите, така и од различните алатки и ресурси кои се ставени на располагање за поддршка на наставата и учењето на јазикот на земјата домаќин, вклучително и проекти за соработка меѓу училиштата. Исто така, сакавме да понудиме - за секоја од трите вклучени земји - преглед на</p>

	<p>канцелариите за вработување и листа на организации кои им помагаат на мигрантите со јазикот и интеграцијата.</p> <p>Детален поглед на јазичните политики и поддршката за учење јазик во Италија, Литванија и Република Северна Македонија е од клучно значење во контекст на вклученоста на мигрантите во овие земји. Овој пристап има за цел да обезбеди конкретна и конструктивна поддршка на мигрантите, овозможувајќи им ефективно да се интегрираат во општеството и да изградат нов значаен живот во земјата домаќин преку усвојување на локалниот јазик.</p> <p>Анализата на јазичните политики и достапната поддршка се фокусира на олеснување на социјалната и економската вклученост на мигрантите. Достапноста на програми, финансиски средства и конкретни иницијативи за изучување на јазикот на земјата домаќин е основен столб за да им се овозможи на мигрантите да комуницираат, да комуницираат и активно да учествуваат во општествениот, економскиот и културниот живот на локалната заедница.</p> <p>Извештајот нагласува како наставата на локалниот јазик не само што ја олеснува секојдневната комуникација, туку и претставува основна можност за интеграција на мигрантите во социјалната, образовната и работната средина. Им ги обезбедува потребните алатки</p>
--	---

за пристап до можностите за образование, работа и личен развој, со што придонесува за градење поинклузивна и кохезивна заедница.

Во овој контекст, анализата на јазичните политики и поддршката обезбедена од ЕУ, националните влади и локалните институции презема централна улога во промовирањето на вклучувањето на мигрантите.

Преку компаративен пристап меѓу трите земји, извештајот ги истакна специфичните предизвици и можности на секоја нација во ефективно промовирање на учењето јазици, нудејќи јасна перспектива за постигнатите успеси и можните области за подобрување, овозможувајќи да се наведат препораки за понатамошно зајакнување на јазичните политики на национално и европско ниво.

Како заклучок, извештајот даде детален и информативен преглед и на Законите за заштита на мигрантите и на јазичните политики и поддршката достапна за учење јазици во Италија, Литванија и Република Северна Македонија. Тој ја подвлече важноста на координираните стратегии на европско и национално ниво за промовирање на јазичната разновидност и понуди значителни сознанија за континуирано подобрување на иницијативите за развивање силни јазични вештини кај мигрантите.

--	--

Анекс 2.4 Список и можности за учење јазици и основни стручни и ИКТ вештини

Литванија

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	Дом на националните заедници
Адреса, поштенски број, град и држава	Раугиклос г. 25, Вилнус, LT-01140, Литванија
лице за контакт и е-пошта за контакт или број	+370 5 2160408 info@tbn.lt
ввЕб-страница	https://tbn.lt/valstybines-kalbos-centras/

<p>Краток опис</p>	<p>Активноста на овој центар е поддржана од Државната комисија за литвански јазик, Одделот за национални малцинства и емигранти при Владата на Република Литванија и Домот на националните заедници.</p> <p>Државниот центар за настава по јазици обезбедува методолошка и практична поддршка на лицата кои сакаат да го научат литванскиот јазик или да го подобрат своето познавање за него.</p>
--------------------	--

<p>Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука</p>	<p>Институт за јазик и култура Lingua Lituanica</p>
<p>Адреса, поштенски број, град и држава</p>	<p>Гедимино пр. 26, LT-01104 Вилнус, Литванија.</p>
<p>лице за контакт и е-пошта за контакт или број</p>	<p>+370 603 42 006 info@lingualit.lt</p>

веб-страница	info@lingualit.lt
Краток опис	<p>LINGUA LITUANICA Институтот за јазик и култура ве поканува да учите на начин кој вам ви одговара. Современите методи на настава се достапни за оние кои брзаат, живеат во странство или на друг начин не можат да присуствуваат на предавањата на Институтот. Ве покануваме да учите литвански или други странски јазичи на традиционален или учење на далечина.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Традиционално: предавања во училиница во групи и индивидуално. • Модерно: предавањата се изведуваат од далечина преку Skype во групи и поединечно. • Модерно: учениците учат сами во виртуелна средина за учење и се консултираат со учител на час или преку Skype. • Хибрид: во исто време, дел од групата учи во училиница, а

	другиот дел учи од далечина.
--	------------------------------

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	Едукативен центар Маријамполе Меиле Лукшиена
Адреса, поштенски број, град и држава	P.Butlerienės g.3, Маријамполе, Литванија.
лице за контакт и е-пошта за контакт или број	Roma Alauniene +37065272252 roma.alaunienė@gmail.com
веб-страница	https://mmlsc.lt/?fbclid=IwAR1oka20IMwDofO_mqrPyjrrU3hcOfx2Vnwpe018KSh--hjvdXFbLXibC1s
Краток опис	Основан на 17 јуни 1993 година како неспоредлива организација во Литванија, денес Едукативниот центар е трипати акредитирана институција која претрпе различни административни реформи и е вклучена во развојот на компетенциите на наставниците, неформалното учење за возрасни и културните активности и чии услугите ги користат воспитувачите и жителите на Маријамполе и другите региони. Секоја година се организираат над 350 професионален развој, неформално учење на возрасни, културни и други

	<p>настани, со над 10.000 учесници и културни посетители: едукатори, студенти, родители, други професионалци, жители на регионот и посетители на градот.</p>
--	--

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	Прифатен центар за бегалци
Адреса, поштенски број, град и држава	А. Јарошевичијаус г. 10В, LT-02112, Вилнус, Литванија.
лице за контакт и контакт е-пошта или број	Моника Житке, monika.zitke@rppc.lt
ввб-страница	www.rppc.lt
Краток опис	<p>Прифатниот центар за бегалци обезбедува социјални и сместувачки услуги и државна поддршка за интеграција на странците на кои им е одобрен азил во Република Литванија и членовите на нивните семејства кои пристигнале во Република Литванија во случај на обединување на семејството, малолетници без придружба и странци, лица кои се преселени во соработка со други земји-членки на Европската унија,</p>

	<p>трети земји, институции на Европската унија или меѓународни организации, лица кои се преселени од странска држава или дел од странска држава во хуманитарна криза или од територии погодени од воени конфликти по инструкции на Владата на Република Литванија; обезбедување социјални и сместувачки услуги и обезбедување услови за прием на странци кои се или биле жртви на кривични дела поврзани со трговија со луѓе за време на нивниот период на самоопределување, за странските баратели на азил како ранливи лица кои чекаат да се спроведе одлука за враќање или протерување, за странци кои добиле дозвола за привремен престој во Литванија. Центарот е вклучен во формулирањето и спроведувањето на политиките за интеграција на барателите на азил.</p>
--	--

Име на училиштата или училиштата за	Литванска куќа во Вилнус
-------------------------------------	--------------------------

стручно образование и обука	
Адреса, поштенски број, град и држава	Dzūkų g. 43, LT-02116, Вилнус, Литванија
лице за контакт и е-пошта за контакт или број	Грета Ботириуте-Скиотиене, greta.botyriute@gmail.com
ввб-страница	https://www.lnamai.lt/
Краток опис	Целта на Литванската куќа во Вилнус е општо образование, формално и неформално образование на возрасни и деца од литванско потекло, деца на прогонети од литванско потекло, потомци на политички затвореници, странци, деца на литвански државјани кои пристигнале или се вратиле во живеат трајно или привремено во Република Литванија, деца на Литванци кои живеат во странство. Обезбедување помош за училиштата и наставниците. Настава на лица кои не го зборуваат официјалниот литвански јазик.

Италија

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	CERSEO
Адреса, поштенски број, град и држава	Корсо Фиме, 2 – 13100, Верчели (Италија)
лице за контакт и е-пошта за контакт или број	Џанина Сион - segreteria@cerseo.org
веб-страница	https://www.cerseo.com/
Краток опис	<p>CERSEO, Centro Europeo di Ricerca e Sviluppo per l'Est e per l'Ovest (Европски центар за истражување и развој за Истокот и Западот), е агенција за обука (регионален регистарски код B259) основана во 2005 година од професионалци кои решиле да се здружат нивното искуство во областа на дизајнирање и развој на финансирани програми.</p> <p>На 30 ноември 2006 година, Cerseo доби акредитација од регионот Пиемонт (бр. 774/001) и оттогаш го следи процесот на одржување што се бара со важечките прописи.</p> <p>На 3 мај 2011 година, Cerseo потпиша</p>

	<p>договор со регионот Пиемонт, кој сè уште е во сила, за управување со курсеви за стручна обука за пристап и вршење на дејноста администрација на храна и пијалоци и за пристап до вежбата. на трговијата во однос на прехранбениот сектор согласно ЗР 38/2006 и чл. 5 и LR 28/1999 и чл.17.</p> <p>Cerseo е препознаен од регионот Пиемонт како овластен тренер за обезбедување на курсеви за RSPF и ASPF и за обука на оператори задолжени за употреба на опрема (вилушкари, багери, подигнувачки платформи, трактори) ex art.73 DLgs 81/08, бр. акредитација A014/2013.</p>
--	---

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	ЦЕНТРО ЕЛИС
Адреса, поштенски број, град и држава	Виа Сандро Сандри, 81 – 00159, Рим (Италија)
лице за контакт и е-пошта за контакт или број	Марко Амичи – е-пошта: info@elis.org
ввв-страница	https://www.elis.org/
Краток опис	Здружението Центро ЕЛИС е непрофитна организација која обучува луѓе за работа,

	<p>со фокус на социјално и економски загрозените. Промовира развој и иновации во светот на обуката и работата преку стабилна соработка со компаниите и преку поттикнување на нивниот дијалог со училиштата. Го поддржува развојот на стартап во отворен иновативен екосистем кој вклучува големи индустриски групи, универзитети, истражувачки центри и други институции. Активна е во Италија и ширум светот како невладина организација посветена особено на стручното обучување и социјалната промоција на жените и малолетниците.</p> <p>Финансиран е од приходи од активности за обука и консултантски услуги за компании, донации од приватни лица и регионално јавно финансирање за стручна обука.</p>
--	---

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	ХИПЕРАКТИВНОСТ
Адреса, поштенски број, град и држава	Кале Декано Антонио Зедано бр. 3 - ОФИЦИНА 3629620 Торемолинос, (Шпанија)
лице за контакт и е-пошта за контакт или	Виторио Гелсо - info@hiperactivity.com

број	
ввб-страница	https://www.hiperactivity.com/
Краток опис	<p>Hiperactivity е професионален центар за обука, акредитиран од Junta de Andalucía, сертифициран според ISO 9001:2015 и ISO 14001:2015 стандардите и сертифициран со печат „Energia 100% verde“. Таа е со седиште во Торемолинос (Малага) и е специјализирана за управување со потребите на компаниите. Нашиот центар располага со висококвалификуван кадар со повеќе од 10 години искуство во обезбедување обука и управување со проекти за компании на национално и европско ниво.</p> <p>Имаме 3 одделенија:</p> <p>Стручна обука: имаме широк каталог на специјалитети за обука и сертификати за професионализам за вработени и невработени лица.</p> <p>Услуги за компании:</p> <p>Обука за работници од шпански компании кои може да се субвенционираат преку FUNDAE.</p> <p>Обука на договорот за обука во алтернативна</p> <p>Управување и обработка на јавни и приватни субвенции и грантови за МСП и самовработените.</p> <p>Обука и подготовка на HACCP и PRL прирачници.</p>

--	--

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	Euro Gestione Impresa
Адреса, поштенски број, град и држава	Виа Санто Спирито 13, 00073, Кастел Гандолфо (Италија)
лице за контакт и е-пошта за контакт или број	Масимо Конте - eurogestione@virgilio.it
веб-страница	//
Краток опис	<p> Euro Gestione Impresa (EGI) е невладина организација основана во 2009 година во Италија. Ние сме институција за возрасни, млади и стручно образование и обука и нашите активности опфаќаат различни сектори како животна средина и екологија, туризам, економско образование, млади, здравство, жени на пазарот на труд, социјална инклузија, вработување итн. образовни проекти/активности на европско, национално, регионално и локално ниво. Спроведуваме едукативни проекти/активности на европско, национално, регионално и локално ниво. Организацијата има 6 постојани членови, соработува со околу 35 наставници/обучувачи/експерти од универзитети, средни училишта, пазар на </p>

	<p>труд. Организацијата промовира културна размена и социјална интеграција во прекуграничните региони на ЕУ, со цел да ги промовира европските принципи, вредности и идентитет и соработка во областа на вработувањето, вклучително и на меѓународно ниво. Ние сме давател на образовни, обуки, пазар на труд, културни услуги.</p>
--	---

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	CSCI – Consorzio Scuola Comunita' Impresa
Адреса, поштенски број, град и држава	Виа Ричи, 14, 28100 Новара (Италија)
лице за контакт и е-пошта за контакт или број	Барбара Тоси - info@cscinovara.it
веб-страница	https://www.cscinovara.it/
Краток опис	Consorzio Scuola Comunità Impresa (Конзорциум за претпријатија во училишната заедница) е регионална агенција за обука основана во 1999

	<p>година во Новара со цел да воспостави контакти и тековни односи меѓу училиштата, јавната администрација и корпоративниот свет. Членовите на конзорциумот вклучуваат универзитети, средни училишта, компании, здруженија, приватни организации за обука и општини во провинцијата Новара, обединети со желбата да придонесат за растот на културната и економската реалност на областа преку:</p> <p>Создавање на Професионален центар за извонредност кој го поврзува светот на училиштето со светот на работата и го поттикнува локалното ажурирање на менаџерите и приватните и јавните оператори со цел да се развие Културата на вкупен квалитет во производството и обезбедувањето услуги за заедницата.</p>
--	--

Република Северна Македонија

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	Центар за странски јазици - Скопје
Адреса, поштенски број, град и држава	Орце Николов. 155 А, Скопје, Република Македонија 02 306 7783

лице за контакт и е-пошта за контакт или број	info@csj-skopje.com
веб-страница	https://csj.edu.mk/
Краток опис	<p>Основан во 1954 година, Центарот за странски јазици прерасна во реномирана институција во текот на своето шеесетгодишно постоење. Денес, Центарот е едно од најголемите и најквалитетните училишта за изучување странски јазици во Македонија. Нашите курсеви ги посетуваат годишно студенти од сите возрасти. Нашата работа вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • курсеви за деца и возрасни • индивидуална настава • подготовка за меѓународни испити • Издавање на потврди за познавање на странски јазици • летна школа за деца во рамките на CSJ • летна школа во странство за деца и возрасни • превод <p>Нашата цел е да обезбедиме професионален пристап, пријатна и позитивна атмосфера која ќе ве поттикне да ја совладате уметноста на зборување, слушање, пишување и размислување на странски јазици.</p>

	<p>Нашите професори имаат долгогодишно искуство, висока стручност и се многу почитувани во својата професија. Центарот обезбедува професионален развој на својот кадар преку посети на специјализирани семинари во земјата и странство. Нашите професори користат најсовремени методи и техники со цел да ги задоволат индивидуалните потреби на студентите. Професорите постојано соработуваат со наставните директори на Центарот за странски јазици, кои како искусен тим на наставни советници ги следат најновите трендови во методологијата за изучување на странски јазици. Грижата за секој поединечен слушател е еден од највредните аспекти на учењето во Центарот за странски јазици.</p>
--	--

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	Центар за странски јазици и преведувачка агенција „Бабел Фиш“ - Гевгелија
Адреса, поштенски број, град и држава	Мирче Ацев 7, Гевгелија, Република Македонија

лице за контакт и е-пошта за контакт или број	<ul style="list-style-type: none"> ● 075 542 208
вввб-страница	https://www.facebook.com/BabelFishGevgelija/
Краток опис	<p>Училиштето работи од септември 2016 година. Имаме ученици од сите возрасти дури и +50. Работиме и со странци кои сакаат да работат и живеат во Македонија и треба да научат македонски за да најдат работа.</p> <p>Имаме англиски, германски и македонски и други јазици по потреба. Англискиот јазик се учи, поради многу причини, германски често за студии во институтот Гете или одење на работа во други земји и македонски за наоѓање работа и живеење во Македонија.</p> <p>Имаме групи и индивидуални часови.</p> <p>Имаме Турци, Грци, Холанѓани успешно го поминале македонскиот курс и живеат овде во Гевгелија.</p>

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	ЛОГОС ПЛУС
---	------------

Адреса, поштенски број, град и држава	75, Ленинова, Скопје, Република Северна Македонија
лице за контакт и е-пошта за контакт или број	contact@logosplus.mk
веб-страница	logosplus.mk
Краток опис	<p>Воведување на нашата компанија</p> <p>LOGOS PLUS нуди јазични курсеви за сите возрасти и јазични нивоа, курсеви за компјутери и секаков вид на превод, како што се писмен и правен превод како и последователно и симултано толкување. Сите наши курсеви за странски јазици се дизајнирани да ги задоволат потребите на нашите студенти - дали им е потребен странски јазик за работа, пишување есеј за патување, за прегледи на странски јазици или само за задоволство.</p> <p>Сите наши курсеви за компјутери се насочени кон постигнување успешна канцелариска работа со компјутери и основни компјутерски програми.</p> <p>ЛОГОС ПЛУС на клиентите им обезбедува висококвалитетни преводи од сите видови и области/области, заверени од правните преведувачи вработени во нашата компанија.</p> <p>Генерални информации LOGOS PLUS е школа за странски јазици и</p>

компјутери, а ова е исто така институција која е посветена на промовирање на странски јазици вклучувајќи англиски, германски, француски, италијански, шпански, албански, грчки, руски, хебрејски и македонски за странци.

LOGOS PLUS е институција посветена на промовирање на користењето на Microsoft Office, како и институција посветена на обезбедување на висококвалитетни преводи од англиски на македонски, германски на македонски, италијански на македонски и обратно.

LOGOS PLUS, Школа за странски јазици и компјутери, е основана во април, 2006 година.

Цел

Нашата цел, како LOGOS Plus, школа за странски јазици и компјутери, е преку создавање на нов имиџ, да воспоставиме професионален, но пријателски однос со нашите клиенти, кои се во центарот на нашите активности, и целосно да ги задоволиме нивните потреби.

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	Ла Страда
Адреса, поштенски број, град и држава	Сава Ковачевиќ 1а, Скопје, Северна Македонија
лице за контакт и е-пошта за контакт или број	+389 02 2700 107 +389 02 2700 367
веб-страница	lastrada@lastrada.org.mk
Краток опис	<p>Мрежата Ла Страда се состои од 8 организации од Белорусија, Бугарија, Чешка, Македонија, Молдавија, Холандија, Полска, Украина и меѓународниот секретаријат со седиште во Амстердам, Холандија.</p> <p>Мрежата Ла Страда е насочена кон проширување на меѓународната соработка, размена на знаења, информации и искуства меѓу нејзините членови и давање поддршка на невладините организации за прашањето на трговијата со луѓе. Во рамките на мрежата Ла Страда, сите членки лобираат на меѓународно ниво пред институциите на Европската Унија и Организацијата на Обединетите нации и ги застапуваат и бранат правата и интересите на тргуваните лица. На локално ниво, Ла Страда развива соработка со националните владини</p>

тела и обезбедува заштитни и превентивни активности за тргуваните лица и лицата кои се во ранлива положба и се изложени на висок ризик од трговија со луѓе.

Денес Ла Страда е водечка европска мрежа со 15-годишно искуство, препознаена по својата работа и експертиза од националните влади и меѓународните институции, која ја насочува својата политика против трговијата со луѓе, фокусирајќи се на суштината, а тоа е: Да се запре експлоатацијата, насилството и злоупотребата .

Ние обезбедуваме:

совети за родителска грижа за деца за време на патување;

помагање на мајките кои се соочуваат со предизвици да се грижат за своите доенчиња;

одржување на хигиената на децата;

безбедносни совети за опасности при патување;

упатување до постоечките служби за конкретни случаи; одговарање на итни барања во итни ситуации и упатување до конкретни случаи на кои им се потребни дополнителни услуги и поддршка;

	<p>организирање и спроведување едукативни, рекреативни и професионални активности за деца и возрасни;</p> <p>организирање работилници за подигање на свеста кај бегалците за трговијата со луѓе, шверцот, сексуалното и репродуктивното здравје и планирањето на семејството.</p>
--	---

Име на училиштата или училиштата за стручно образование и обука	Црвен крст Македонија
Адреса, поштенски број, град и држава	Бул.Кочо Рацин бр.13. 1000 - Скопје, Република Северна Македонија
лице за контакт и е-пошта за контакт или број	mrc@redcross.org.mk
веб-страница	https://ckrm.org.mk/
Краток опис	<p>Меѓу целата хуманитарна работа што ја обезбедува оваа организација, ова е една од важните работи што ги обезбедуваме за мигрантите или за секоја ранлива категорија на луѓе на која и е потребна помош на кој било начин.</p> <p>Стратегии за работа со јазични алатки онлајн/офлајн Непознавањето на јазикот на земјата во која живееат луѓето е предизвик во однос на понатамошната</p>

интеграција, комуникацијата со идните работодавци, според статусот во процесот на наоѓање работа како еден од најпознатите важни чекори за економска стабилност и подобар просперитет.

Организирање на часови за изучување на македонскиот јазик за лица од 2015-тековната мигрантска криза кои се во процес на интеграција, како и часови за изучување на македонскиот јазик за лица од Украина со привремен престој во РСМ од хуманитарни причини. Часовите се со физичко присуство, освен групата луѓе од Украина кои живеат надвор од град Скопје и следат онлајн часови.

За време на пандемијата на корона, бегалците/мигрантите следеа онлајн часови на македонски јазик

Часовите предвидени за луѓето се бесплатни, а произлегуваат од нивните потреби дефинирани преку лични контакти со луѓе бидејќи тие се корисници на програмите/услугите што ги создаваме за нивна поддршка.

Црвениот крст ја спроведува програмата за интеграција со поддршка на донатори во рамките на движењето на Црвениот крст, а во координација со МТСП, ЦСР како и проектната активност за хуманитарна помош и помош на лица од Украина.

Анекс 2.5 Список на организации или НВО, листа на курсеви онлајн, листа на ментори

Литванија

Име на организациите или НВО	ЛИТУАНА
Адреса, поштенски број, град и држава	П. Лукшио г. 32, 5 кат LT- 08222, Вилнус
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	info@lituana.lt
Поврзете се со онлајн платформата	https://lituana.lt/lithuanian-language-courses/
Име и краток опис на курсот	<p>Литванскиот наставен центар е единствен, бидејќи целото внимание се посветува на луѓето кои се заинтересирани за литванскиот јазик и литванската култура.</p> <p>Им помагаме на луѓето не само да се изразат на литвански, туку и да ја запознаат историјата, традициите и особеностите на Литванија. Звукот и оригиналноста на литванскиот јазик ги шармираат и младите и старите. Слично на тоа, како и учењето на кој било странски јазик, неопходно е да се вложат напори за да се разбере и</p>

	<p>да се разговара со луѓето што зборуваат Литванија.</p> <p>Курсевите LITUANA помагаат не само да се комуницира полесно, туку и да се разберат скриените значења на зборовите и да се почувствува вистинскиот дух на литванската култура. За да се разбере културата, од најголема важност е да се зборува јазикот.</p> <p>Курсевите за литвански јазик се одржуваат онлајн преку Zoom или во училниците. Еден академски час учење од далечина само 4,50 евра, а еден академски час учење во училница само 6,00 евра. Може да се организираат индивидуални курсеви за литвански јазик за едно лице или за мала група на лица. Интензивните курсеви за литвански јазик се одржуваат 4 дена во неделата и за 5 недели, ќе завршите едно ниво. Овој курс се одвива во мали групи од 4-8 лица.</p>
Име на локалните ментори и е-пошта за контакт	Раководител на курсот Тел. +370 620 46270

Име на организациите или НВО	Скриванек
Адреса, поштенски број, град и држава	Преведувачко биро Скриванек, УАБ Швитригаилос г. 11В, LT-03228 Вилнус
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	+370 655 21 919
Поврзете се со онлајн платформата	https://skrivanek.lt/en/contacts-for-language-school/
Име и краток опис на курсот	<p>Скриванек организира различни курсеви за литвански јазик: контакт, онлајн, индивидуален. За вработените и поединците кои веќе знаат основен литвански и се заинтересирани да ги развијат своите комуникациски вештини во деловни ситуации, организираме специјални часови по литвански јазик од областа на бизнисот, при што:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● развиваат јазични вештини корисни во широк опсег на деловни ситуации, вклучувајќи телефонски повици, кореспонденција преку е-пошта, состаноци и презентации, услуги на клиентите, продажба и преговори; ● учење на нов индустриски вокабулар во области како што се маркетинг, финансии, право, логистика, сметководство, односи со

	<p>јавноста, технологија, рекламирање и многу повеќе; ● подобрување на вашите вештини за пишување извештаи, е-пошта, предлози или биографии.</p> <p>Времетраењето, времето и интензитетот на курсевите се индивидуално координирани, така што можете да комбинирате јазичен курс со работа или други активности. Пристап до услуга за оценување на познавање на јазикот за избор на програма за курсеви или проценка на вашиот напредок за време на обуката.</p>
Име на локалните ментори и е-пошта за контакт	Мигле Букаускаите atranka@skrivanek.lt

Име на организациите или НВО	Филолошки факултет на Универзитетот Вилнус
Адреса, поштенски број, град и држава	Универзитет г. 5, LT-01131 Вилнус, Литванија
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	Андриус Апинис andrius.apinis@flf.vu.lt
Поврзете се со онлајн платформата	https://www.flf.vu.lt/lsk/kursai
Име и краток опис на курсот	<p>Одделот за литвански студии на Универзитетот во Вилнус организира курсеви за литвански јазик за странци. Курсот е отворен не само за членовите на заедницата на Универзитетот во Вилнус, туку и за сите на возраст од 16 години. Јазикот се изучува во групи за почетници, напредни и ученици. Наставниот јазик е литвански, освен објаснувањата на англиски јазик за почетници. По завршувањето на курсот, студентите ќе добијат сертификат за завршен.</p>
Име на локалните ментори и е-пошта за контакт	Достапни се многу ментори

Име на организациите или НВО	Литвански Црвен крст
Адреса, поштенски број, град и држава	Конституцијос пр. 7А, ПК Европа, 3 кат. Вилнус, LT-09307, Литванија.
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	Гинтаре Казакевичиена gintare.kazakeviciene@redcross.lt
Поврзете се со онлајн платформата	https://redcross.lt/veiklos/prieglobscio-ir-migracijos-programa/integracija/
Име и краток опис на курсот	Литванскиот Црвен крст е активно вклучен во интеграцијата на странците кои добиле азил како државен олеснувач во спроведувањето на државната програма за интеграција во општините. Нашиот тим од тутори работи на основа за управување со случаи поединечно со секој барател на азил или семејство и им помага да најдат домување и вработување, да посетуваат стручни курсеви или студии, да се регистрираат за здравствени услуги или да ги запишат своите деца во предучилишна и општо образование, да посредува при добивање услуги во други општински институции, да организира курсеви за литвански јазик, да дава совети за различни секојдневни прашања и да ја следи интеграцијата на странците кои бараат азил. Волонтерите често

	помагаат да се организираат бесплатни часови по литвански јазик.
Име на локалните ментори и е-пошта за контакт	gintare.kazakeviciene@redcross.lt

Име на организациите или НВО	Јазичен центар Килибар
Адреса, поштенски број, град и држава	Mažvydo al., 3, 2-ри кат, Клаипеда, Литванија
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	(846) 21 08 34 admin@kalbupasaulis.com
Поврзете се со онлајн платформата	https://kalbupasaulis.com/
Име и краток опис на курсот	<p>Јазичниот центар Амбер е професионално јазично училиште кое нуди исклучителен избор на јазични курсеви. Научете англиски, германски, норвешки, шведски, шпански, италијански, француски, литвански, руски, француски, германски, норвешки, шпански, италијански, литвански, руски. Центарот нуди широк спектар на курсеви: индивидуално, мала група, учење на далечина. Индивидуалните курсеви ви овозможуваат да дизајнирате програма која е прилагодена на вашето ниво на знаење и вашите цели.</p> <p>Курсевите за литвански јазик за возрасни се дел од програмата за неформално образование. Времетраењето на курсот е 168 ас/часови.</p> <p>Интензивните курсеви траат од 20 до 100 ас/час (2 пати неделно по 90 минути)</p>

Име на локалните ментори и е-пошта за КОНТАКТ	Достапни се многу ментори. +37062023377
---	--

Италија

Име на организациите или НВО	Il Gioco degli Specchi (НВО)
Вовед	Il Gioco degli Specchi APS е здружение за културна и социјална промоција, регистрирано во регистарот на здруженија на автономната провинција Тренто и во RUNTS. Нејзините активности се насочени кон зајакнување на достоинството на мигрантите и позитивниот потенцијал на миграциските феномени. Од 1994 година, волонтерите организираат бесплатни курсеви по италијански јазик за странци, курсеви за поддршка на испити за возачка дозвола, курсеви за жени со грижа за деца за мали деца и сесии за разговор помеѓу Италијанци и странци.

	<p>Здружението нуди совети за учење италијански на возрасни, на теми за интеркултура, миграција и мир со библиографии и препораки за филмови, директно и преку својата веб-страница. Организира курсеви за обука и културни настани, исто така на барање.</p>
Адреса, поштенски број, град и држава	Via degli Olmi, 24 - 38123 Тренто (Италија)
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	Сесилија Мускатела info@ilgiocodeglispecchi.org
Поврзете се со онлајн платформата	https://www.ilgiocodeglispecchi.org/attivita/corsi-di-italiano
Име и краток опис на курсот	<p>Курсеви по италијански јазик - Il Gioco degli Specchi.</p> <p>Курсевите за италијански јазик за странци се организираат и во присуство и онлајн и вклучуваат два неделни состаноци од по 2 часа. Има основно ниво, понапредно ниво и дел посветен на разговор. Покрај тоа, постои и поконкретен курс по италијански јазик за добивање возачка дозвола.</p>

Име на локалните ментори и е-ПОШТА ЗА КОНТАКТ	Сесилија Мускатела - info@ilgiocodeglispecchi.org
--	--

Име на организациите или НВО	Associazione Interculturale Eufemia (НВО)
Вовед	<p>Интеркултурното здружение Еуфемиа, основано за да поттикне конструктивна интеграција со луѓе од неевропски земји кои доаѓаат да живеат во Италија и поточно во Валсесија (мала област на север од Пиемонт, Италија) е основана во Варало во 2003 година од група Валсески жени кои беа решени да се справат со ова прашање на позитивен начин. Со текот на времето, тој се прошири со придонесот на други волонтери (странци и не) кои обезбедуваат различни услуги преку: Курсеви за италијански јазик на различни нивоа во соработка и договор со СРІА (училишни институти од втор степен кои обезбедуваат курсеви за образование за возрасни); биро за здружување, помош при пополнување формулари и документација, информативна точка на територијалниот јазол против дискриминација; интеркултурно советување и</p>

	медијација и правна помош за семејни и други проблеми.
Адреса, поштенски број, град и држава	Via d'Adda 33, 13019, Варало (Италија)
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	Силвија Скарати - associazioneufemia@gmail.com - lascuolainvalle@gmail.com
Поврзете се со онлајн платформата	https://eufemiavarallo.it/
Име и краток опис на курсот	Проектот „La scuola in valle“ („Проект за училиште во долината“), координиран од здружението Еуфемија во соработка со 15 други пиемонтски организации. Проектот беше финансиран од регионот Пиемонт и донесе, од учебната 2021 година, активности за обука за возрасни странци во некои планински области во источен Пиемонт со цел да се обезбеди ефективна интеграција и социјална вклученост на луѓето кои се вклучени. Особено четири беа областите за обука на проектот: средно училиште за возрасни, описменување и настава по италијански јазик, возачка дозвола и, конечно,

	компјутерско-дигитална писменост.
Име на локалните ментори и е-пошта за контакт	Силвија Скарати - associazioneufemia@gmail.com lascolainvalle@gmail.com

Име на организациите или НВО	CERSEO
Вовед	<p>CERSEO, Centro Europeo di Ricerca e Sviluppo per l'Est e per l'Ovest (Европски центар за истражување и развој за Истокот и Западот), е агенција за обука (регионален регистарски код B259) основана во 2005 година од професионалци кои решиле да се здружат нивното искуство во областа на дизајнирање и развој на финансирани програми. На 30 ноември 2006 година, Cerseo доби акредитација од регионот Пиемонт (бр. 774/001) и оттогаш го следи процесот на одржување што се бара со важечките прописи.</p> <p>На 3 мај 2011 година, Cerseo потпиша договор со регионот Пиемонт, кој сè уште е во сила, за управување со курсеви за стручна обука за пристап и вршење на дејноста администрација на храна и пијалоци и за пристап до вежбата. на трговијата во однос на прехранбениот сектор согласно ЗР 38/2006 и чл. 5 и LR 28/1999 и чл.17.</p>

	<p>Cerseo е препознаен од регионот Пиемонт како овластен тренер за обезбедување на курсеви за RSPF и ASPP и за обука на оператори задолжени за употреба на опрема (вилушкари, багери, подигнувачки платформи, трактори) ex art.73 DLgs 81/ 08, бр. акредитација A014/2013.</p>
Адреса, поштенски број, град и држава	Корсо Фиме, 2, 13100, Верчели (Италија)
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	Ѓјанина Сион - segreteria@cerseo.org
Поврзете се со онлајн платформата	https://www.cerseo.com/
Име и краток опис на курсот	<p>Проект „Цел“: италијански јазик за странци (А1 ИЛИ Б2) Курсот трае 60 часа Минимални услови: да сте полнолетни и невработени. Курсот предвидува издавање завршен сертификат на студентот: Потврда за присуство и владеење, валидација на компетенции</p>
Име на локалните ментори и е-пошта за контакт	Ѓјанина Сион - segreteria@cerseo.org

Име на организациите или НВО	CPIA 1 – Centro Provinciale Istruzione Adulti di Roma
Вовед	<p>CPIA е структура на Министерството за образование која обезбедува обука за возрасни и млади возрасни лица кои немаат завршна квалификација од прв циклус на образование или кои не го исполниле задолжителното образование.</p> <p>CPIA претставува тип на автономна образовна институција со специфична организациона и дидактичка структура и е организирана во мрежа на територијална служба; има свој персонал, колегиумски тела како и другите образовни институции, иако прилагодени на конкретните корисници; таа е организирана на таков начин што ќе воспостави близок контакт со локалните автономии, светот на работата и професиите.</p> <p>Во однос на специфичноста на корисниците, се организираат курсеви за образование на возрасни по патеки за писменост</p>

	<p>и учење италијански јазик, патеки од прво и второ ниво.</p> <p>СРІА обезбедува: курсеви за описменување и учење на италијански јазик (ААЛІ) насочени кон стекнување квалификација со која се потврдува познавање на јазикот не пониско од нивото А2 од Заедничката европска референтна рамка за јазици.</p> <p>Курсеви од прво ниво поделени во два наставни периода: првиот имаше за цел да се стекне со конечна квалификација во првиот циклус на образование (диплома за завршено поранешно средно образование), вториот имаше за цел да се добие сертификат со кој се потврдува стекнување на основни вештини поврзани со задолжителното образование. а се однесуваат на активностите заеднички за сите курсеви на студии во техничките и стручните училишта</p>
Адреса, поштенски број, град и држава	Административен штаб Via SA Cortina 70, 00159 Рим (Италија)
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	Патриција Томази - Rmmm67000c@istruzione.it

Поврзете се со онлајн платформата	http://www.cpia1.roma.it/work/corsi-l2-lingua-italiana-stranieri/
Име и краток опис на курсот	<p>L2 курсеви - италијански јазик за странци</p> <p>Писменост и учење јазик.</p> <p>СПИА обезбедува: курсеви за писменост и учење италијански јазик (AALI) чија цел е да се постигне квалификација со која се потврдува познавање на јазикот на не помалку од ниво А2 од Заедничката европска референтна рамка за јазици. Тие се насочени кон подобрување и ширење на употребата и владеењето на италијанскиот јазик меѓу мигрантите, кон унапредување на компетентноста за читање и пишување на италијански јазик за неписмени субјекти, исто така, на нивниот мајчин јазик, за познавање на правата и должностите на италијанскиот и странски државјани во Италија и, според тоа, со познавање на основните принципи на Уставот и во споредба со институциите на земјите на потекло. Тие исто така се насочени кон стекнување</p>

	<p>квалификација со која се потврдува постигнувањето на ниво на познавање на италијанскиот јазик не пониско од нивото А2 од Заедничката европска референтна рамка за јазици, изготвена од Советот на Европа. Тие се наменети за студенти кои наполниле 16 години. Сертификатот за познавање на италијанскиот јазик на ниво А2 е корисен за издавање на ЕК дозвола за долготраен престој (Министерска уредба 4/6/2010 чл. 2 в. 1). Целокупниот курс од ниво А1 до ниво А2 е 200 часа вклучувајќи 10% за прием и ориентација. Има модули од 100 часа за ниво А1, модули од 80 часа за ниво А2, модули од 8 часа за курсеви за граѓанска култура. Модулите може да се одржуваат наутро, попладне и навечер. Нивоата А1 и А2 одговараат на основно ниво, нивоата Б1 и Б2 на средно ниво и нивоата С1 и С2 на напредно ниво.</p>
Име на локалните ментори и е-ПОШТА ЗА КОНТАКТ	тел. 06/62286435 – пошта: Rmmm67000c@istruzione.it

	<p>Раководител проф. Ана Грацијано</p> <p>тел. 06/62289359 - ПОШТА: Rmmm67000c@istruzione.it</p> <p>Раководител проф.сса Марија Луиза Валентини</p> <p>Тел 06/24407015 - ПОШТА: Rmmm67000c@istruzione.it</p> <p>Раководител проф Џанфранко Гаљардо</p>
--	--

Име на организациите или НВО	Centro Interculturale della Citta' di Torino
Вовед	Centro Interculturale della Citta' di Torino (Меѓукултурен центар на градот Торино) нуди курсеви за обука наменети за граѓани имигранти кои сакаат да го подобрат своето познавање на италијанскиот јазик или да преземат искуства со активно граѓанство, како и за млади луѓе и возрасни заинтересирани за прашања поврзани до проучување на различни културни и религиозни изрази. Курсевите за обука се одржуваат од високо квалификувани експерти и наставници во рамките на договорите со Универзитетот во Торино, Катедрата за хуманистички студии, Универзитетот за странци во Сиена и Универзитетот Ка' Фоскари од Венеција.
Адреса, поштенски број, град и држава	Корсо Таранто, 160 – 10154, Торино (Италија)
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	Паоло Нити, centroic.formazione@comune.torino.it

Поврзете се со онлајн платформата	http://www.interculturatorino.it/
Име и краток опис на курсот	<p>Centro нуди италијански L2 курсеви на основно, средно и напредно ниво, разговори, длабинска граматика и правопис, пишан италијански и специфичен вокабулар за возачки дозволи. Курсеви за државјанство за продлабочување на теми поврзани со различни културни и религиозни изрази во мултикултурни контексти. Презентираните предлози се одвиваат во присуство или онлајн во просториите во Торино и обезбедуваат, на барање, издавање на потврда за присуство за завршените часови. Активностите се реализираат со научна соработка на Универзитетот во Торино: Катедра за хуманистички студии - Научни студии на италијанските L2 и Дидактика на италијанскиот L2 курсеви: професорите Паоло Нити, Стела Пејронел, Марио Сквартини.</p>
Име на локалните ментори и е-пошта за контакт	Паоло Нити, Стела Пејронел, Марио Сквартини centroic.formazione@comune.torino.it

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

--	--

Република Северна Македонија

<p>Име на организациите или НВО</p>	<p>Академија за стручно образование И обука и образование за возрасни</p>
<p>Вовед</p>	<p>Развој на нови вештини и знаења: Никогаш не е доцна за нова професија и нова работа.</p> <p>ACADEMY CES тргнува од парадигмата дека едно општество треба да се заснова на учење и знаење, што ги поврзува сите нивоа на образование на хармоничен и транспарентен начин заснован на позитивни принципи и цели и во најдобар интерес на сите образовни потрошувачи.</p> <p>Ова опкружување ќе овозможи создавање услови за развој на сите потенцијали на секој човек и остварување на неговите потреби, почитувајќи го принципот на холистички пристап кон развојот на личноста на сите образовни нивоа, без каква било форма на дискриминација.</p> <p>Пазарната животна филозофија, која стана доминантна на планетарно ниво, подразбира конкурентност во сите сегменти на општественото живеење. Се бараат и се наметнуваат оние кои</p>

	<p>се најдобри, односно најконкурентни.</p> <p>Живееме во многу динамично општество во кое ако не ги искористиме можностите кои произлегуваат од промените, не би можеле да одиме напред.</p> <p>Од клучно значење е да се препознае моментот кога е потребна професионална обука, преквалификација и стекнување квалификации и како најдобро да се искористи.</p> <p>Тоа е нашата мисија и ние сме посветени да се сретнеме со сите оние кои имаат визија да го надградат своето знаење и да стекнат нови вештини.</p>
Адреса, поштенски број, град и држава	Антон Попов 1-4/15, Скопје 1000
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	ces.translation@gmail.com
Поврзете се со онлајн платформата	https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/profile.cfm?do=organisation&id=147631
Име и краток опис на курсот	<p>CES Академијата има 6 одделенија:</p> <p>Стручни вештини – занаети и административни курсеви</p>

	<p>Образование на возрасни/Животна средина и управување со отпад Обуки за вработени во јавна администрација Јазични вештини и преводи Обуки за наставници Консултантски услуги и работа со проекти (ИПА, Еразмус+)</p>
Име на локалните ментори и е-пошта за контакт	Генерален директор, г. Дијана Зафировска тел:023232510

Име на организациите или НВО	Ананија Училиште за македонски јазик за странци
Вовед	<p>Училиштето за македонски јазик за странци Ананија е првото специјализирано приватно јазично училиште каде стандардниот македонски јазик се изучува како странски јазик. Идејата за формирање на училиштето „Ананија“ се родила поради потребата од вакво специјализирано училиште за македонски јазик, а и поради немањето на истото.</p> <p>Досега странските говорители го учеа македонскиот јазик во приватни услови, надвор од која било образовна институција или во училишта за странски јазици доколку одреден број слушател-странци се решат да го следат курсот. Според нашето истражување, начините на изучување на македонскиот јазик како странски јазик споменати погоре не можеле да ги задоволат потребите на пазарот.</p> <p>Вработените во дипломатските и странските претставништва во</p>

Република Македонија со своите семејства, сега имаат можност да го изучуваат македонскиот јазик во институционални услови токму овде во Скопје, во нивна непосредна близина. Странските студенти кои студираат или имаат намера да студираат на универзитетите во Република Македонија, сега имаат можност да го научат македонскиот јазик, секојдневно посетувајќи ги нашите курсеви и без проблем да следат предавања на македонски јазик. Учениците кои следат настава на македонски јазик на универзитетите во странство сега имаат можност да дојдат во Македонија, во нашето училиште, да следат настава на македонски јазик со можност да го вежбаат македонскиот јазик.

Добредојдени се и средношколци и основци на кои им е потребна дополнителна настава по македонски јазик за да се подготват за испити, екстерни испити и државна матура.

Поради потребата што ја налага законот за македонски јазик, сите пишани текстови на македонски јазик отпечатени мора да бидат

	<p>лекторирани, со други зборови, задолжително е сите текстови печатени во Република Македонија да бидат напишани на стандарден македонски јазик. Затоа, во нашето училиште обезбедуваме и услуги за лекторирање на секаков вид текстови од овластен македонски коректор.</p> <p>Во октомври 2015 година кога започна со работа Првото училиште за изучување на македонскиот јазик како странец, имавме забележителен успех и училиштето почна да работи со многу ученици, љубители на македонскиот јазик. Наставата следеше и успешно ја завршија учениците од Америка, Грузија, Романија, Естонија, Германија и Кина.</p>
Адреса, поштенски број, град и држава	Ул. Коце Металец бр.3А/1-32 Скопје Зјелезара Гази Баба
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	contact@ananija.mk
Поврзете се со онлајн платформата	За оние кои не можат да дојдат во Македонија, во нашето училиште нудиме можност да одржуваат онлајн часови преку SKYPE.

<p>Име и краток опис на курсот</p>	<p>Интензивните курсеви се одржуваат со 3 часа дневно или 15 часа неделно или 2 часа дневно или 10 часа неделно. Курсевите се групни курсеви каде што максималниот број на студенти се 2-10 посетители, и индивидуални курсеви. Одржуваме и неинтензивни курсеви со 2+2 часа неделно и 2+2+2 часа неделно. Курсевите кои ги нудиме се за основно ниво за апсолутни почетници, средно ниво и напредно ниво.</p> <p>Во нашето училиште за македонски јазик за странци „Ананија“ одржуваме дополнителни часови по македонски јазик за средношколци и основци. Нудиме подготовка за екстерни тестови, тестови за македонски јазик, завршни испити по македонски јазик или подготовка за матура. Пишуваме есеи и се подготвуваме за писмени испити.</p>
<p>Име на локалните ментори и е-пошта за контакт</p>	<p>Ана Танчева 00 389 77 445 766</p>

Име на организациите или НВО	Центар за стручно образование и обука
Вовед	<p>Центарот за стручно образование и обука е професионална јавна установа која обезбедува поддршка и развој на стручното образование и на сите субјекти заинтересирани за стручно образование во Републиката (социјални партнери, образовни институции, студенти и наставници).</p> <p>Надлежности на Центарот за стручно образование и обука</p> <p>Обезбедување на квалитетот на средното образование и постојано следење и евалуација на резултатите на учениците, наставниците и училиштата;</p> <p>Обезбедување подобра вертикална и хоризонтална мобилност на учениците во системот на средно образование и нивна понатамошна мобилност;</p> <p>Задоволување на растечките барања на економијата во однос на обука на персоналот за</p>

	<p>стекнување на нови компетенции (знаење, вештини, способности);</p> <p>Квалитетно поврзување на образованието и пазарот на труд и создавање пофлексибилни врски;</p> <p>Понатамошно усвојување и иновирање на стандардите за работа и образовните програми;</p> <p>Воведување нови образовни програми;</p> <p>Задоволување на рамнотежата помеѓу општото и професионалното образование;</p> <p>Обезбедување услови за стекнување дипломи и уверенија за квалификација согласно европските стандарди;</p> <p>Развој на систем на стандарди на занимање, образовни стандарди, стандарди за институции и наставници;</p> <p>Реализација и усогласување на мрежата на средните стручни училишта со потребите на стопанството, пазарот на труд и политиката за вработување;</p> <p>Обезбедување на различни извори на финансирање на стручното образование и други.</p>
Адреса, поштенски број, град и држава	50 дивизија“ бб Поштенски бр. 1000 Скопје

Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	akademik@akademik.com.mk
Поврзете се со онлајн платформата	https://akademik.mk/category/akademik-obuki/
Име и краток опис на курсот	ACADEMIC онлајн обука за канцелариско и архивско работење АКАДЕМСКА ОНЛАЈН ОБУКА: „Отворени прашања во примената на Законот за општата управна постапка“ АКАДЕМСКА ОНЛАЈН ОБУКА: „Улогата на службеникот за заштита на лични податоци - примери и најдобри практики“ АКАДЕМИЧКА ОНЛАЈН ОБУКА: „Практична примена на Законот за јавни набавки, предизвици со кои се соочуваат договорните органи... АКАДЕМИЧКА ОНЛАЈН ОБУКА: „Практична примена на Законот за јавни набавки, предизвици со кои се соочуваат договорните органи... АКАДЕМИЧКА ОНЛАЈН ОБУКА: „Како да се биде успешен во улогата на службеник за заштита на лични податоци“ ЕКТ.
Име на локалните ментори и е-пошта за контакт	Маргарита Димитрова 071232342, 071232593

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Име на организациите или НВО	Центар за странски јазици - Скопје
Вовед	<p>Основан во 1954 година, Центарот за странски јазици прерасна во реномирана институција во текот на своето шеесетгодишно постоење.</p> <p>Денес, Центарот е едно од најголемите и најквалитетните училишта за изучување странски јазици во Македонија. Нашите курсеви ги посетуваат годишно студенти од сите возрасти. Нашата работа вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • курсеви за деца и возрасни • индивидуална настава • подготовка за меѓународни испити • Издавање на потврди за познавање на странски јазици • летна школа за деца во рамките на CSJ • летна школа во странство за деца и возрасни • превод <p>Нашата цел е да обезбедиме професионален пристап, пријатна и позитивна атмосфера која ќе ве поттикне да ја совладате уметноста на зборување,</p>

	<p>слушање, пишување и размислување на странски јазици.</p> <p>Нашите професори имаат долгогодишно искуство, висока стручност и се многу почитувани во својата професија. Центарот обезбедува професионален развој на својот кадар преку посети на специјализирани семинари во земјата и странство. Нашите професори користат најсовремени методи и техники со цел да ги задоволат индивидуалните потреби на студентите. Професорите постојано соработуваат со наставните директори на Центарот за странски јазици, кои како искусен тим на наставни советници ги следат најновите трендови во методологијата за изучување на странски јазици. Грижата за секој поединечен слушател е еден од највредните аспекти на учењето во Центарот за странски јазици.</p>
Адреса, поштенски број, град и држава	Орце Николов. 155 А, Скопје, Република Македонија
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	nfo@csj-skopje.com

Поврзете се со онлајн платформата	https://moj.csj.edu.mk/
Име и краток опис на курсот	Нашата работа вклучува: Курсеви за деца и возрасни Индивидуална настава Подготовка и полагање на меѓународни испити Издавање потврди за познавање на странски јазици Летна школа за деца во рамките на ЦСЈ Летна школа во странство за деца и возрасни Превод
Име на локалните ментори и е-пошта за контакт	Достапни се многу ментори 02 306 7783

Име на организациите или НВО	Центар за странски јазици и преведувачка агенција „Бабел Фиш“ - Гевгелија
Вовед	<p>Училиштето работи од септември 2016 година. Имаме ученици од сите возрасти дури и +50. Работиме и со странци кои сакаат да работат и живеат во Македонија и треба да научат македонски за да најдат работа.</p> <p>Имаме англиски, германски и македонски и други јазици по потреба.</p> <p>Англискиот јазик се учи, поради многу причини, германски често за студии во институтот Гете или одење на работа во други земји и македонски за наоѓање работа и живеење во Македонија.</p> <p>Имаме групи и индивидуални часови. Имаме Турци, Грци, Холанѓани успешно го поминале македонскиот курс и живеат овде во Гевгелија.</p>
Адреса, поштенски број, град и држава	Мирче Ацев 7, Гевгелија, Република Северна Македонија
Лице за контакт и е-пошта или број за контакт	<ul style="list-style-type: none"> • 075 542 208

<p>Поврзете се со онлајн платформата</p>	<p>https://www.facebook.com/BabelFis hGevgelija/</p> <p>Тие обезбедуваат онлајн курсеви за учење јазик на секоја платформа во зависност од клиентот.</p>
<p>Име и краток опис на курсот</p>	<p>Имаме англиски, германски и македонски и други јазичи по потреба. Англискиот јазик се учи, поради многу причини, германски често за студии во институтот Гете или одење на работа во други земји и македонски за наоѓање работа и живеење во Македонија. Имаме групи и индивидуални часови.</p>
<p>Име на локалните ментори и е-пошта за контакт</p>	<p>Лепа Николова - 075 542 208</p>

Анекс 2.6 Писма за интерес

Литванија

MB „Gynta Projektai“

2023-09-16 Nr. SPT23/52

Gerbiamasis,

Rašau jums, nes buvau informuotas apie internetinės platformos www.prometeodigitale.eu – portalo, skirto imigrantų kalbos mokymui palengvinti egzistavimą, kuris yra skirtas padėti besimokantiems tobulinti kalbos bei skaitmeninės priemonės naudojimo įgūdžius. „New Sky“ MiLiu kursą sudarantys mokymosi moduliai sukurti taip, kad būtų progresyviūs, todėl studentai gali pradėti nuo pagrindinio lygio ir tobulėti savarankiškai, kas yra labai aktualu dirbantiems žmonėms.

Kurso metu studentai gebės:

- Tobulintis ir orientuotis, siekiant išmokti LT kalbos ir profesinės veiklos
- Vartoti pagrindines sąvokas, susijusias su profesiniu mokymu
- Valdyti profesinio mokymo duomenų bazę
- Vykdyti kurso siūlomą žiniatinklio programų testavimą

„New Sky“ – „MiLiu“ kursą ruošia ekspertų komanda, turinti ilgametę mokymo patirtį, o mūsų mokytojai gali naudotis platforma atsakydami į studentų klausimus ir suteikdami pagalbą viso kurso metu. Pats kursas yra išsamus ir gerai struktūrizuotas, suteikiantis besimokantiems žinių ir įgūdžių, kurių jiems reikia norint sėkmingai dirbti Lietuvoje srityje.

Marijampolės maltiečių grupės vadovė

Marija Miliauskienė

Marija Miliauskienė, tel. + 370 654 37573, el. p. marija.miliauskienė@maltieciai.lt

Maltos ordino pagalbos tarnyba

+370 (5) 249 7304 • info@maltieciai.lt

Banko sąskaita: LT 924010042400083985 • Įk. 190740859 • Gedimino pr. 56B, Vilnius, LT-01110

Gedimino pr. 26, Vilnius
2023.09.31

Gerbiamasis,

Rašau jums, nes buvau informuotas apie internetinės platformos www.prometeodigitale.eu – portalo egzistavimą. Platforma siūlo įvairius kursus, įskaitant MiLiu kursą, kuris yra skirtas padėti besimokantiems tobulinti kalbos bei skaitmeninės priemonės naudojimo įgūdžius.

„New Sky“ MiLiu kursą sudaro 3 moduliai, kurių kiekvienas apima skirtingus žiniatinklio elgsenos ugdymo aspektus. Moduliai sukurti taip, kad būtų progresyvūs, todėl studentai gali pradėti nuo pagrindinio lygio ir tobulėti, kai įgyja naujų įgūdžių.

Kurso metu studentai gebės:

- Tobulintis ir orientuotis, siekiant profesinės veiklos
- Vartoti pagrindines sąvokas, susijusias su profesiniu mokymu
- Valdyti profesinio mokymo duomenų bazę

„MiLiu“ kursą ruošia ekspertų komanda, turinti ilgametę mokymo patirtį, o mūsų mokytojai gali naudotis platforma atsakydami į studentų klausimus ir suteikdami pagalbą viso kurso metu. Pats kursas yra išsamus ir gerai struktūrizuotas, suteikiantis besimokantiems žinių ir įgūdžių, kurių jiems reikia norint sėkmingai dirbti Lietuvoje.

Reiškiamo norą tapti šio suinteresuotąja šalimi.

Pagarbiai

Jūratė Kruopienė,
rinkodaros ir komunikacijos vadovė

Италија

All'attenzione del Presidente

Associazione Prometeo

Roma

Castelgandolfo, 20/07/2023

Caro Presidente,

Le scrivo perché sono stato informato dell'esistenza della piattaforma web www.prometeodigitale.eu, un portale dedicato alla formazione professionale in ambito digitale. La piattaforma offre una varietà di corsi, tra cui il corso VEforCA, che è progettato per aiutare gli studenti a sviluppare le competenze necessarie per lavorare anche come sviluppatori di applicazioni web.

Il corso New Sky è composto da 3 moduli, ognuno dei quali copre un aspetto diverso dello sviluppo di comportamenti web. I moduli penso che sono progettati per essere progressivi, quindi gli studenti possono iniziare dal livello base e avanzare man mano che acquisiscono nuove competenze.

Al termine del corso, gli studenti saranno in grado di:

- ✓ Progettare e sviluppare azioni atte a ricercare un'attività professionale
- ✓ Utilizzare i principali concetti legati alle energie rinnovabili
- ✓ Gestire i database per la formazione professionale
- ✓ Utilizzare i framework web
- ✓ Testare e rilasciare le applicazioni web che il corso propone

Il corso New Sky - MiLiu è tenuto da un team di esperti, che hanno una vasta esperienza nell'insegnamento e nella formazione e i nostri insegnanti sono disponibili per l'utilizzo di tale piattaforma e per rispondere alle domande degli studenti e fornire loro supporto durante l'intero corso. La piattaforma web www.prometeodigitale.eu è un'ottima risorsa per gli studenti migranti di formazione professionale che vogliono acquisire le competenze necessarie per lavorare in Italia. Il corso New Sky è un corso completo e ben strutturato, che offre agli studenti le conoscenze e le competenze di cui hanno bisogno per avere successo in questo settore.

Siamo disponibili a seguire il corso in modalità e-learning. Ringraziando si porgono

Cordiali saluti.

Il Presidente.

ASSOCIAZIONE
PROMETEO
C/NO GESTIONE ROMA

Centro Europeo di Ricerca e Sviluppo per l'Est e per l'Ovest

corso Fiume n. 2 - 13100 Vercelli - Italia
c.f. 09215620015 - p.iva 02631750029
tel. 0161219513 - email: segreteria@cerseo.org
www.cerseo.org

All'attenzione del Presidente
Associazione Prometeo
Roma
Vercelli, 19/07/2023

Caro Presidente,

Le scrivo perché sono stato informato dell'esistenza della piattaforma web www.prometeodigitale.eu, un portale dedicato alla formazione professionale in ambito digitale. La piattaforma offre una varietà di corsi, tra cui il corso VEforCA, che è progettato per aiutare gli studenti a sviluppare le competenze necessarie per lavorare anche come sviluppatori di applicazioni web.

Il corso New Sky è composto da 3 moduli, ognuno dei quali copre un aspetto diverso dello sviluppo di comportamenti web. I moduli penso che sono progettati per essere progressivi, quindi gli studenti possono iniziare dal livello base e avanzare man mano che acquisiscono nuove competenze.

Al termine del corso, gli studenti saranno in grado di:

- ✓ Progettare e sviluppare azioni atte a ricercare un'attività professionale
- ✓ Utilizzare i principali concetti legati alle energie rinnovabili
- ✓ Gestire i database per la formazione professionale
- ✓ Utilizzare i framework web
- ✓ Testare e rilasciare le applicazioni web che il corso propone

Il corso New Sky - MiLiu è tenuto da un team di esperti, che hanno una vasta esperienza nell'insegnamento e nella formazione e i nostri insegnanti sono disponibili per l'utilizzo di tale piattaforma e per rispondere alle domande degli studenti e fornire loro supporto durante l'intero corso.

La piattaforma web www.prometeodigitale.eu è un'ottima risorsa per gli studenti migranti di formazione professionale che vogliono acquisire le competenze necessarie per lavorare in Italia. Il corso New Sky è un corso completo e ben strutturato, che offre agli studenti le conoscenze e le competenze di cui hanno bisogno per avere successo in questo settore.

Siamo disponibili a seguire il corso in modalità e-learning. Ringraziando si porgono

Cordiali saluti.

Il Presidente

CERSEO
Corso Fiume, 2 - 13100 Vercelli
Tel. 0161.219513
segreteria@cerseo.org
C.F. 09215620015
P.IVA 02631750029

Република Северна Македонија

За внимание на претседателот
Здружението Еко Логик
Скопје
29.07.2023 година

Почитуван претседателе,

Ви пишувам затоа што сум информиран за постоењето на веб платформата www.prometeodigitale.eu, портал посветен на професионална обука во дигиталната област. Платформата нуди различни курсеви, вклучувајќи го и курсот VEforCA, кој е дизајниран да им помогне на студентите да ги развијат вештините потребни за да работат и како развивач на веб-апликации.

Курсот New Sky е составен од 3 модули, од кои секој покрива различен аспект на развивање на веб-однесувања. Модулите се дизајнирани да бидат прогресивни, така што студентите можат да започнат на основно ниво и да напредуваат додека стекнуваат нови вештини.

На крајот од курсот, студентите ќе можат да:

- Развој и насочување кон барање професионална дејност
- Користете ги главните концепти поврзани со Стручното образование
- Управување со бази на податоци за стручна обука
- Тестирање на веб-апликациите што ги предлага курсот

Курсот New Sky - MiLiu го предава тим од експерти, кои имаат долгогодишно искуство во наставата и обуката и нашите наставници се достапни да ја користат таа платформа и да одговорат на прашањата на студентите и да им обезбедат поддршка во текот на целиот курс.

Веб-платформата www.prometeodigitale.eu е одличен ресурс за студентите мигранти за стручно образование и обука кои сакаат да ги стекнат потребните вештини за работа во Македонија. Курсот New Sky е сеопфатен и добро структуриран курс, кој им дава на студентите знаења и вештини што им се потребни за да бидат успешни во оваа област.

Ви благодариме Со почит.

Претседател

За внимание на претседателот
Здружението Еко Логик
Скопје
21.07.2023 година

Почитуван претседателе,

Ви пишувам затоа што сум информиран за постоењето на веб платформата www.prometeodigitale.eu, портал посветен на професионална обука во дигиталната област. Платформата нуди различни курсеви, вклучувајќи го и курсот VEforCA, кој е дизајниран да им помогне на студентите да ги развијат вештините потребни за да работат и како развивач на веб-апликации.

Курсот New Sky е составен од 3 модули, од кои секој покрива различен аспект на развивање на веб-однесувања. Модулите се дизајнирани да бидат прогресивни, така што студентите можат да започнат на основно ниво и да напредуваат додека стекнуваат нови вештини.

На крајот од курсот, студентите ќе можат да:

- Развој и насочување кон барање професионална дејност
- Користете ги главните концепти поврзани со Стручното образование
- Управување со бази на податоци за стручна обука
- Тестирање на веб-апликациите што ги предлага курсот

Курсот New Sky - MiLiu го предава тим од експерти, кои имаат долгогодишно искуство во наставата и обуката и нашите наставници се достапни да ја користат таа платформа и да одговорат на прашањата на студентите и да им обезбедат поддршка во текот на целиот курс.

Веб-платформата www.prometeodigitale.eu е одличен ресурс за студентите мигранти за стручно образование и обука кои сакаат да ги стекнат потребните вештини за работа во Македонија. Курсот New Sky е сеопфатен и добро структуриран курс, кој им дава на студентите знаења и вештини што им се потребни за да бидат успешни во оваа област.

Ви благодариме Со почит.

Претседател

Препораки

<p>ВОВЕД</p>	<p>Како дел од проектот MiLiu – Мигранти кои живеат под новиот Sky, кој има за цел да го премости јазот во јазичните и дигиталните вештини помеѓу возрасните мигранти и пазарот на труд, се соочуваме со единствен и стимулативен предизвик.</p> <p>Целта на земјите-партнери на проектот – Литванија, Италија и Република Северна Македонија – е да создадат продуктивен пресек помеѓу стручното образование и светот на бизнисот, обезбедувајќи им на мигрантите алатките што им се потребни за целосно да го реализираат својот потенцијал во нови социјални и економски контексти. . Овој прирачник, изготвен со придонес на сите партнери од три различни земји, претставува фундаментален чекор во оваа насока.</p> <p>Важноста на овој проект лежи во неговата способност истовремено да одговори на повеќе предизвици: стекнување - од страна на мигрантите - на основни лингвистички вештини, развој на дигитални вештини и ефективна интеграција во работната и социјалната структура на земјата домаќин. Секој партнер во овој проект со себе носи уникатно искуство и различна перспектива, збогатувајќи го на тој начин прирачникот со мозаик од пристапи и стратегии кои ги одразуваат различните реалности и специфичните потреби на секој национален контекст.</p>
--------------	--

	<p>Партнерите од трите земји ги презентираат своите препораки, резултат на длабинска анализа на локалните потреби и внимателно разгледување на најдобрите практики во областа на наставата по јазици и образованието за возрасни. Преку оваа размена на знаење и искуство, ние се стремиме да им обезбедиме на релевантните власти и едукатори сеопфатен опсег на алатки и методи за справување со предизвиците на предавањето на толку разновидна и постојано променлива публика.</p> <p>Целта на овие препораки не е само да се подобри ефективностa на наставата по јазици, туку и да се промовира учење што е значајно, инклузивно и во согласност со тековните потреби на пазарот на трудот. Ова бара пристап кој оди подалеку од едноставното предавање јазик, опфаќајќи ги културните, социјалните и професионалните аспекти кои се основни за целосна интеграција и активно учество во општеството на мигрантите кои избрале да живеат во земја различна од нивната родна земја.</p> <p>Преку соработката и придонесот на сите вклучени партнери, прирачникот се претставува како динамичен и иновативен ресурс, водич способен да им помогне на воспитувачите во нивната задача да го олеснат не само учењето јазик, туку и социјалната вклученост и професионалните вештини на возрасните мигранти.</p> <p>Уверени сме дека препораките презентирани подолу може да претставуваат вредна</p>
--	--

	<p>референтна точка за едукаторите, обучувачите и сите оние кои се вклучени во важната задача за градење мостови меѓу културите, јазиците!и можности.</p>
<p>Препораки Литванија За мигрантите</p>	<p>1. Користете паметна технологија Современите иновации многу го олеснуваат процесот на учење. Денес има Интернет ТВ, многу мобилни апликации, едукативни игри, претставени во атрактивна форма. Нивните најважни карактеристики се високата вклученост и способноста да научите кога и каде сакате: во јавен превоз, во слободно време или за време на паузата за ручек. Ова е најдобрата алтернатива на книгите, бидејќи не само што може да го прошири вокабуларот и граматичкото знаење, туку и да научи правилен изговор и да развие вештини за слушање.</p>

2. Комбинирајте го јазикот со хоби

За да го направите учењето нов јазик уште поинтересно, можете да го комбинирате со вашето хоби. Можеби во слободното време сакате спорт, везење или сте заинтересирани за уметност? Па јас сум ослободен од студии. за време на работата можете да гледате разни видеа поврзани со вашите омилен активности или да се заинтересирате за современата француска уметност и да слушате интервјуа со уметници на оваа тема. Комбинирањето на нов јазик со омилена активност ќе биде одлична мотивација да научите зборови поврзани со ова хоби и да гледате на учењето нов јазик од друга перспектива.

3. Започнете со најважните зборови

Пред да започнете да учите странски јазик, треба да обрнете внимание на најважните работи кои ќе донесат максимален резултат во најкус можен рок. Секој странски јазик има основни, најчесто користени зборови. Токму со нив треба да започнете. Се препорачува да ги изберете главните 360 зборови што ќе можете да ги изговорите откако ќе ги научите. Ако оваа бројка изгледа превисока, 100 зборови или основни изрази од странски јазик може да бидат

	<p>доволни за да започнете. Процесот на учење е многу олеснет со асоцијации создадени за најтешките зборови и прилагодени на тие зборови. Препорачливо е возрасните повеќе да се фокусираат на сопствената работна сфера, занимање и соодветно да ги утврдат главните зборови/фрази/комбинации на зборови.</p> <p>4. Интелигентно издание за слободно време</p> <p>Гледајте филмови, ТВ емисии, слушајте музика на јазикот што го учите. Присуствувајте на локални настани, театри, концерти каде што се користи тој јазик. Затоа, доколку постои можност, искористете ја во секојдневниот живот. За мигрантите, интеграцијата во локалната заедница не само што ги подобрува јазичните вештини, туку и ја олеснува интеграцијата во неа.</p> <p>5. План за учење јазик</p> <p>Создавањето и придржувањето до ефективен план за учење јазик ќе го направи вашето учење постројктурно и поефективно. Важно е да имате цели, да планирате часови, да го вежбате јазикот и да го мерите вашиот напредок.</p> <p>- Поставете ги вашите цели</p> <p>Првиот и најважен чекор е да ги дефинирате</p>
--	---

вашиите цели. Дали сакате да научите јазик за да комуницирате со луѓе, да патувате или барате професионален развој? Кога целите се јасни, тие ви помагаат да одлучите кој јазик да го научите и како да го научите.

- Оценете го вашето ниво

Вториот чекор е да го оцените нивото на вашиот јазик. Ако веќе го знаете јазикот, можете да изберете тест што ќе го одреди вашето јазично ниво, како што е тестот Trinity.

- Изберете методологија

Откако ќе одлучите кој јазик да го научите и кое е вашето ниво, треба да изберете методологија. Можете да учите со наставник, самостојно или да користите програма за учење. Откако ќе изберете методологија, можете да започнете со подготовка на план за учење јазик.

- Планирајте ги часовите

Ако учите со наставник, планирајте ги часовите со него. Ако сте самоук, можете да изберете колку време и кога сакате да посветите на учењето на јазикот. Кога ги планирате часовите, обрнете внимание на деловите од јазикот: разбирање на јазикот, пишување на јазикот, зборување на јазикот и слушање на јазикот. Оставете малку време за секој од овие делови од говорот.

	<ul style="list-style-type: none"> - Воспоставете рутина за учење јазик Важно е да се воспостави рутина за учење на јазикот и да се држи до неа. Можете да одлучите да посветувате одредено време за учење јазик секој ден, на пример 30 минути дневно. Ако имате време само за викенди, одлучете колку време и кога можете да посветите на учењето на вашиот јазик. - Вежбајте го јазикот Учењето јазик бара пракса. Јазичната практика е од суштинско значење, па затоа е важно да одвоите време за зборување или пишување секој ден. - Оценете го вашиот напредок Периодично оценувајте го вашиот напредок и запомнете кои цели веќе сте ги постигнале. Ова ќе ви помогне да го видите вашиот напредок и да ве мотивира да продолжите да го учите јазикот. - Бидете трпеливи и не плашете се да правите грешки Важно е да бидете трпеливи и да не се плашите да правите грешки. Учењето јазик е долг процес и може да биде тежок. Најважно е да не се откажувате и да продолжите да учите. Дури и ако повремено правите грешки или пропуштате часови, важно е да се вратите на учењето на јазикот и да продолжите да се подобрувате.
--	---

--	--

<p>Препораки Италија За воспитувачите</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Холистички пристап во наставата по јазик: Од суштинско значење е да се усвои холистички пристап кој ги зема предвид не само јазичните вештини, туку и културните и социјалните вештини. Овој пристап треба да вклучува настава на јазик како алатка за комуникација и интеграција, како и употреба на техники кои промовираат меѓукултурно разбирање. Едукаторите треба да бидат обучени да вклучат културни елементи специфични за земјите вклучени во проектот, како и да обезбедат практичен и релациски контекст за учење јазик. 2. Интеграција на дигитални вештини: Со оглед на зголемената важност на дигиталните вештини на современиот пазар на трудот, наставата по јазик наменета за мигрантите треба да вклучува модули кои го интегрираат учењето јазик со развојот на дигиталните вештини. Затоа е добра идеја да се вклучи употребата на платформи за онлајн учење, дигитални алатки за настава по јазици и интеграција на задачи кои бараат употреба на дигитални технологии. 3. Методологии за партиципативно учење:
---	---

Од суштинско значење е да се вклучат партиципативни и ученички-центрирани методологии за учење.

Затоа, високо се препорачуваат техники за заедничко учење, групни дискусии, групни проекти и практични активности кои поттикнуваат интеракција и комуникација меѓу студентите мигранти. Едукаторите треба да бидат обучени да ги олеснат средини за учење каде што мигрантите се чувствуваат удобно да ги споделат своите искуства и активно да учествуваат.

4. Континуирана евалуација и повратни информации:

сакаме да ја нагласиме важноста од континуирани и конструктивни евалуации. Ова значи имплементација на системи за оценување кои не само што го мерат јазичниот напредок, туку и обезбедуваат редовни, конструктивни повратни информации за учениците. Едукаторите треба да бидат обучени да користат техники за формативно оценување кои им помагаат на мигрантите да ги разберат областите на сила и областите на кои им е потребен понатамошен развој.

5. Употреба на автентични и контекстуализирани материјали:

За да се направи учењето порелевантно и попривлекно, од суштинско значење е да се користат автентични материјали за учење кои ги рефлектираат реалните ситуации со кои студентите мигранти би можеле да се сретнат во секојдневниот живот или работниот контекст, како што се

употребата на документи, видеа, подкасти и други материјали кои се пример за практичната употреба. на јазикот во различни контексти.

6. Стратегии за поддршка и вклучување:

Препознавајќи ги уникатните предизвици со кои се соочуваат мигрантите при учењето нов јазик, важно е да се вклучат конкретни стратегии за поддршка на учениците со различни потреби и потекла, како што се техники за управување со различностите во училиницата, стратегии за справување со јазичните и културните бариери и употребата на повеќејазични ресурси за да се олесни разбирањето. Понатаму, од суштинско значење е да се спроведат политики за инклузија кои промовираат добредојдена и почитувана средина за учење за сите ученици, без оглед на нивното потекло или нивото на познавање на јазикот.

7. Флексибилност и приспособливост:

Едукаторите треба да бидат обучени да бидат флексибилни и прилагодливи во нивните наставни методологии. Секоја мигрантска група ќе има различни потреби и потекло, па затоа е важно воспитувачите да можат да ги модифицираат своите планови за часови за да ги задоволат овие индивидуални потреби, на пример со прилагодување на наставните материјали или користење на различни техники на настава и обезбедување персонализирана поддршка кога е потребно.

8. Вклучување на бизнисите во образовниот процес:

Со оглед на целта на проектот за промовирање синергија помеѓу стручното образование и бизнисот, од клучно значење е активно да се вклучат бизнисите во образовниот процес, предлагајќи соработка со локалните бизниси за да се обезбедат практични искуства за учење, практиканти или можности за работа кои ќе им овозможат на мигрантите да ги применат своите јазични вештини и дигитални вештини во реални контексти. Понатаму, компаниите можат да дадат директна повратна информација за аспектите на лингвистичките и дигиталните вештини кои се најрелевантни и најбарани на пазарот на труд.

9. Континуирана обука на едукатори:

Важно е да се истакне важноста од континуирана обука и професионален развој на воспитувачите. Ова значи да им се понуди на едукаторите редовни можности да се ажурираат за најновите трендови и практики во наставата по јазици на мигрантите, како и обезбедување платформи за споделување искуства и најдобри практики меѓу земјите-учеснички.

Препораки за
Северна Македонија
За мигрантите

1. Потопете се во јазикот

Ова е еден од најефикасните начини за забрзување на процесот на учење и продлабочување на разбирањето на јазикот и неговите културни нијанси.

Контактирајте со мајчин јазик. Платформите за размена на јазици или групите на локалната заедница може да ви помогнат да најдете партнери кои ќе вежбаат редовно да го зборувате вашиот нов јазик.

Слушајте музика, подкасти и радио станици за да се нурнете во аудитивните аспекти на јазикот. Обрнете внимание на стиховите, изговорот и природниот тек на разговорите во подкастите. Ова може значително да ги подобри вашите вештини за слушање со разбирање.

Читајте книги, весници, списанија и онлајн статии на јазикот што го учите. Започнете со едноставни текстови и постепено преминете на посложени материјали како што се подобрува вашето владеење. Читањето ве изложува на различен вокабулар, структури на реченици и стилови на пишување.

Потопувајќи се во јазикот преку различни канали, не само што ќе ги подобрите вашите јазични вештини, туку и ќе стекнете вредни увиди во културата, историјата и традициите.

2. Прегледајте и зајакнете

Редовно зајакнувајте го она што сте го научиле за да го зацврстите вашето разбирање и задржување на материјалот.

	<p>Користете флеш-картички, квизови или апликации за учење јазик за да го прегледате вокабуларот, граматичките правила и јазичните структури. Повторувањето е клучот за совладување на новите концепти и интернализирање на јазикот. Прегледот и зајакнувањето на лингвистичкото знаење е витален чекор во процесот на учење нов јазик, особено за оние кои се обидуваат да се интегрираат во нова културна средина. За да се зголеми ефективностa на овој процес, од суштинско значење е да се усвои систематски и континуиран пристап.</p> <p>Периодичното разгледување на научениот материјал е од суштинско значење за пренос на информации од краткорочна во долгорочна меморија. Ова го зајакнува разбирањето и помага потрајно да се консолидира знаењето на јазикот. Затоа е важно да се постави редовна рутина за учење, посветувајќи време секој ден на прегледување зборови, реченици, граматички правила и јазични структури.</p> <p>Користењето на картички е исклучително ефикасен метод за прегледување на вокабуларот. Картичките можат да бидат и традиционални, на хартија и дигитални, користејќи специјални програми и апликации за паметни телефони или таблети. Вторите често нудат системи за повторување на растојание кои ја оптимизираат ревизијата врз основа на</p>
--	---

	<p>концептот на „крива на заборавање“, презентирајќи информации со фреквенција што се прилагодува на индивидуалниот напредок.</p> <p>Квизовите се уште една корисна алатка, бидејќи тие ја тестираат вашата способност да запомните и да го користите јазикот во различни контексти, со што ќе ви помогнат да го процените вашето ниво на разбирање и да ги идентификувате сите области за кои е потребно дополнително проучување.</p> <p>Апликациите за учење јазик, достапни во бројни варијации, можат да понудат широк асортиман на интерактивни вежби, игри со зборови, вежби за слушање и изговор, како и симулации за разговор кои поттикнуваат активна употреба на јазикот во реални ситуации. Овие апликации можат да примат различни стилови на учење и честопати ви дозволуваат да го следите напредокот.</p> <p>Повторувањето е, без сомнение, клучот за совладување на новите концепти. Важно е не само да се повторува често, туку и да се повторува на различни начини. На пример, откако ќе проучувате нови зборови, можете да составите свои реченици за активно да го користите вокабуларот. Зборувањето на глас, снимањето и слушањето на сопствениот изговор може да помогне во подобрувањето на оралното разбирање и комуникациските вештини.</p> <p>Секој момент може да стане можност за</p>
--	---

учење и зајакнување на вашите јазични вештини, што ќе доведе до поприродно и интуитивно учење.

3. Придружете се на заедниците за учење јазик

Ова може значително да го подобри вашето патување за учење јазик со обезбедување на поддржувачка средина каде што можете да се поврзете со други јазични ентузијастичари.

Да се биде дел од заедница на изучувачи на јазични јазици може да ви даде мотив да останете верни на вашите цели за учење. Гледањето како другите напредуваат или ги споделуваат своите достигнувања може да ве инспирира да продолжите, дури и кога работите стануваат тешки. Дополнително, споделувањето на вашиот напредок и цели во заедницата може да создаде чувство на одговорност, тврдејќи ве да останете на вистинскиот пат со вашите студии.

Заедниците за учење јазични се ризница на ресурси. Без разлика дали се работи за препораки за учебници, онлајн курсеви, партнери за размена на јазични или корисни апликации, колегите студенти често имаат вредни сознанија и совети за споделување. Со активно учество во овие заедници, можете да откриете нови ресурси кои можат да го надополнат вашиот стил на учење и да ви помогнат поефикасно да напредувате.

Секој има свој пристап кон учењето јазик и преку интеракција со разновидна група

	<p>студенти, можете да стекнете изложеност на различни техники и стратегии. Без разлика дали се работи за техники за меморирање, јазични трикови или начини за подобрување на изговорот, учеството во дискусии во заедницата може да ве изложи на нови идеи и пристапи кои можеби не сте ги разгледале сами.</p> <p>Фокусирајте се на подобрување на вашите комуникациски вештини и градење доверба преку редовни интеракции.</p>
--	---

Attribution-NonCommercial-ShareAlike
(CC BY-NC-SA)

Оваа лиценца им дозволува на другите да ремиксираат, да се приспособат и да го надоградат вашето работат некомерцијално, се додека тие ви кредитираат и лиценцираат нивните нови креации под идентични услови.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Co-funded by
the European Union

Disclaimer:

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.